

Úradný vestník

Európskej únie

L 152

Slovenské vydanie

Právne predpisy

Zväzok 59

9. júna 2016

Obsah

II Nelegislatívne akty

NARIADENIA

- ★ **Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/895 z 8. júna 2016, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1290/2008, pokiaľ ide o názov držiteľa povolenia na prípravok z mikroorganizmov *Lactobacillus rhamnosus* (CNCM-I-3698) a *Lactobacillus farciminis* (CNCM-I-3699) ⁽¹⁾** 1
- ★ **Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/896 z 8. júna 2016 o povolení vínanov železitododných ako kŕmnej doplnkovej látky pre všetky druhy zvierat ⁽¹⁾** 3
- ★ **Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/897 z 8. júna 2016 o povolení prípravku z *Bacillus subtilis* (C-3102) (DSM 15544) ako kŕmnej doplnkovej látky pre nosnice a okrasné ryby (držiteľ povolenia Asahi Calpis Wellness Co. Ltd.) a o zmene nariadení (ES) č. 1444/2006, (EÚ) č. 333/2010 a (EÚ) č. 184/2011, pokiaľ ide o držiteľa povolenia ⁽¹⁾** 7
- ★ **Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/898 z 8. júna 2016 o povolení prípravku z *Bacillus licheniformis* (ATCC 53757) a jeho proteázy (EC 3.4.21.19) ako kŕmnej doplnkovej látky pre kurčatá vo výkrme, kurčatá chované na znášku a menej významné druhy hydiny vo výkrme a chované na znášku a pre okrasné vtáky (držiteľ povolenia Novus Europe S.A./N.V.) ⁽¹⁾** 11
- ★ **Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/899 z 8. júna 2016 o povolení 6-fytázy produkovanej druhom *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528) ako kŕmnej doplnkovej látky pre všetky druhy hydiny a ošípaných (okrem ciciek) [držiteľ povolenia spoločnosť Danisco (UK) Ltd] ⁽¹⁾** 15
- ★ **Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/900 z 8. júna 2016 o povolení kyseliny benzoovej ako kŕmnej doplnkovej látky pre prasnice (držiteľ povolenia spoločnosť DSM Nutritional Product Sp. z o. o.) ⁽¹⁾** 18
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/901 z 8. júna 2016, ktorým sa ustanovujú paušálne dovozné hodnoty na určovanie vstupných cien niektorých druhov ovocia a zeleniny 21

⁽¹⁾ Text s významom pre EHP

SK

Akty, ktoré sú vytlačené obyčajným písmom, sa týkajú každodennej organizácie poľnohospodárskych záležitostí a sú spravidla platné len obmedzený čas.

Názvy všetkých ostatných aktov sú vytlačené tučným písmom a je pred nimi hviezdička.

ROZHODNUTIA

- ★ **Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2016/902 z 30. mája 2016, ktorým sa v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre systémy bežného čistenia odpadových vôd/odpadových plynov a nakladania s nimi v sektore chemického priemyslu [oznámené pod číslom C(2016) 3127]⁽¹⁾** 23
 - ★ **Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2016/903 z 8. júna 2016 o dekách na kone impregnovaných permetrinom, ktoré sa používajú na ochranu koní proti dotieravému hmyzu v ich okolí, podľa článku 3 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012⁽¹⁾** 43
 - ★ **Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2016/904 z 8. júna 2016 podľa článku 3 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012 o výrobkoch obsahujúcich propán-2-ol, ktoré sa používajú na dezinfekciu rúk⁽¹⁾** 45
-

III Iné akty

EURÓPSKY HOSPODÁRSKY PRIESTOR

- ★ **Rozhodnutie Dozorného úradu EZVO č. 110/15/COL z 8. apríla 2015, ktorým sa dodatočná pomoc od spoločnosti Innovation Norway v prospech spoločnosti Finnfjord AS vo výške 16 miliónov NOK vyhlasuje za nezlučiteľnú (Nórsko) [2016/905]** 47
- ★ **Rozhodnutie Dozorného úradu EZVO č. 357/15/COL z 23. septembra 2015 o ukončení formálneho vyšetrovacieho konania týkajúceho sa štátnej pomoci v prospech spoločnosti Sandefjord Fotball AS (Nórsko) [2016/906]** 59

⁽¹⁾ Text s významom pre EHP

II

(Nelegislatívne akty)

NARIADENIA

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2016/895

z 8. júna 2016,

ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1290/2008, pokiaľ ide o názov držiteľa povolenia na prípravok z mikroorganizmov *Lactobacillus rhamnosus* (CNCM-I-3698) a *Lactobacillus farciminis* (CNCM-I-3699)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 z 22. septembra 2003 o doplnkových látkach určených na používanie vo výžive zvierat ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 13 ods. 3,

keďže:

- (1) Spoločnosť Danisco (UK) Ltd. podala žiadosť v súlade s článkom 13 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1831/2003 s návrhom na zmenu názvu držiteľa povolenia, pokiaľ ide o nariadenie Komisie (ES) č. 1290/2008 ⁽²⁾ o povolení prípravku z mikroorganizmov *Lactobacillus rhamnosus* (CNCM-I-3698) a *Lactobacillus farciminis* (CNCM-I-3699).
- (2) Žiadateľ tvrdí, že s účinnosťou od 12. novembra 2015 spoločnosť Danisco (UK) Ltd. previedla práva na uvádzanie prípravku z mikroorganizmov *Lactobacillus rhamnosus* (CNCM-I-3698) a *Lactobacillus farciminis* (CNCM-I-3699) na trh na spoločnosť STI Biotechnologie.
- (3) Navrhované zmeny podmienok povolenia sú výhradne administratívnej povahy a nezahŕňajú nové posúdenie príslušnej doplnkovej látky. Európsky úrad pre bezpečnosť potravín bol o žiadosti informovaný.
- (4) Aby žiadateľ mohol uvedenú krmnú doplnkovú látku uvádzať na trh pod názvom STI Biotechnologie, je potrebné zmeniť podmienky príslušného povolenia.
- (5) Nariadenie (ES) č. 1290/2008 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.
- (6) Keďže bezpečnostné dôvody si nevyžadujú bezprostredné uplatňovanie zmeny zavedenej týmto nariadením do nariadenia (ES) č. 1290/2008, je vhodné stanoviť prechodné obdobie, počas ktorého sa existujúce zásoby uvedenej doplnkovej látky, premixov a krmných zmesí s obsahom tejto doplnkovej látky môžu spotrebovať.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 268, 18.10.2003, s. 29.

⁽²⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 1290/2008 z 18. decembra 2008 o povolení prípravku z mikroorganizmov *Lactobacillus rhamnosus* (CNCM-I-3698) a *Lactobacillus farciminis* (CNCM-I-3699) ako krmnej doplnkovej látky (Ú. v. EÚ L 340, 19.12.2008, s. 20).

- (7) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

V prílohe k nariadeniu (ES) č. 1290/2008 sa v druhom stĺpci slová „Danisco (UK) Ltd.“ nahrádzajú slovami „STI Biotechnology“.

Článok 2

Existujúce zásoby uvedenej doplnkovej látky, premixov a krmných zmesí s obsahom tejto doplnkovej látky, ktoré sú v súlade s ustanoveniami platnými pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia, sa môžu naďalej uvádzať na trh a používať až do ich vyčerpania.

Článok 3

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 8. júna 2016

Za Komisiu
predseda
Jean-Claude JUNKER

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2016/896**z 8. júna 2016****o povolení vínanov železito-sodných ako krmnej doplnkovej látky pre všetky druhy zvierat****(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 z 22. septembra 2003 o doplnkových látkach určených na používanie vo výžive zvierat ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,

keďže:

- (1) V nariadení (ES) č. 1831/2003 sa stanovuje povoľovanie doplnkových látok určených na používanie vo výžive zvierat, ako aj dôvody a postupy udeľovania takýchto povolení.
- (2) V súlade s článkom 7 nariadenia (ES) č. 1831/2003 bola predložená žiadosť o povolenie vínanov železito-sodných. K žiadosti boli priložené údaje a doklady požadované podľa článku 7 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1831/2003.
- (3) Žiadosť sa týka povolenia vínanov železito-sodných ako krmnej doplnkovej látky pre všetky druhy zvierat, ktorá sa má zaradiť do kategórie doplnkových látok „technologické doplnkové látky“.
- (4) Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (ďalej len „úrad“) dospel v stanovisku z 30. apríla 2015 ⁽²⁾ k záveru, že príslušný prípravok nemá za navrhovaných podmienok použitia nežiaduci účinok na zdravie zvierat, ľudské zdravie ani životné prostredie. Úrad takisto dospel k záveru, že prípravok môže byť potenciálne účinný ako protispekavá látka v soli. Úrad nepovažuje osobitné požiadavky na monitorovanie po uvedení na trh za potrebné. Zároveň overil správu o metódach analýzy krmnej doplnkovej látky v krmive predloženú referenčným laboratóriom zriadeným nariadením (ES) č. 1831/2003.
- (5) Z posúdenia vínanov železito-sodných vyplýva, že podmienky povolenia stanovené v článku 5 nariadenia (ES) č. 1831/2003 sú splnené. Používanie uvedeného prípravku by sa preto malo povoliť podľa prílohy k tomuto nariadeniu.
- (6) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Stáleho výboru pre potravinový reťazec a zdravie zvierat,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Prípravok špecifikovaný v prílohe, ktorý patrí do kategórie doplnkových látok „technologické doplnkové látky“ a do funkčnej skupiny „protispekavé látky“, sa za podmienok stanovených v uvedenej prílohe povoľuje ako doplnková látka vo výžive zvierat.

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 268, 18.10.2003, s. 29.

⁽²⁾ Vestník EFSA (EFSA Journal) (2015); 13(5):4114.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 8. júna 2016

Za Komisiu
predseda
Jean-Claude JUNCKER

Identifikačné číslo doplnkovej látky	Doplnková látka	Zloženie, chemický vzorec, opis, analytické metódy	Druh alebo kategória zvierat	Maximálny vek	Minimálny obsah	Maximálny obsah	Iné ustanovenia	Koniec platnosti povolenia
					mg účinnej látky/kg NaCl			

Technologické doplnkové látky: protispekavé látky

1i534	Vínany železito-sodné	<i>Zloženie doplnkovej látky</i> Prípravok komplexných zlúčenín vínanov sodných s chloridom železitým vo vodnom roztoku ≤ 35 hm. % <i>Charakteristika účinnej látky</i> Komplexná zlúčenina železa (III) s D(+)-, L(-)- a mezo-kyselinami 2,3-dihydroxybutándiovými Pomer: železa a mezo-vínanu 1:1; Pomer: železa a celkových izomérov vínanu 1:1,5 Číslo CAS: 1280193-05-9 $\text{Fe}(\text{OH})_2\text{C}_4\text{H}_4\text{O}_6\text{Na}$ Chlorid: ≤ 25 % Šťaveľany: ≤ 1,5 % vyjadrené ako kyselina šťaveľová Železo: ≥ 8 % železa (III) <i>Analytická metóda (¹)</i> Kvantifikácia mezo-vínanu a D(-), L(+)-vínanov v krmnej doplnkovej látke: — vysokoúčinná kvapalinová chromatografia s detekciou indexu lomu (HPLC-RI); Kvantifikácia celkového obsahu železa v krmnej doplnkovej látke: — atómová emisná spektroskopia s indukčne viazanou plazmou (ICP-AES) – EN 15510; alebo	Všetky druhy zvierat	—	—	—	1. Doplnková látka sa používa iba v NaCl (chlorid sodný) 2. Minimálna odporúčaná dávka: 26 mg vínanov železito-sodných/kg NaCl (čo zodpovedá 3 mg železa/kg NaCl) 3. Maximálna odporúčaná dávka: 106 mg vínanov železito-sodných/kg NaCl	29. júna 2026
-------	-----------------------	---	----------------------	---	---	---	---	---------------

Identifikačné číslo doplnkovej látky	Doplnková látka	Zloženie, chemický vzorec, opis, analytické metódy	Druh alebo kategória zvierat	Maximálny vek	Minimálny obsah	Maximálny obsah	Iné ustanovenia	Koniec platnosti povolenia
					mg účinnej látky/kg NaCl			
		— atómová emisná spektroskopia s indukčne viazanou plazmou po tlakovej digescii (ICP-AES) – EN 15621; alebo — atómová emisná spektroskopia s indukčne viazanou plazmou (ICP-AES) – EN ISO 11885; alebo — atómová absorpčná spektrometria (AAS) – EN ISO 6869; alebo — atómová absorpčná spektrometria (AAS) – nariadenie Komisie (ES) č. 152/2009 ⁽²⁾; a kvantifikácia celkového obsahu sodíka v kŕmnej doplnkovej látke: — atómová emisná spektroskopia s indukčne viazanou plazmou (ICP-AES) – EN 15510; alebo — atómová emisná spektroskopia s indukčne viazanou plazmou po tlakovej digescii (ICP-AES) – EN 15621; alebo — atómová emisná spektroskopia s indukčne viazanou plazmou (ICP-AES) – EN ISO 11885; alebo — atómová absorpčná spektrometria (AAS) – EN ISO 6869; a kvantifikácia celkového chloridu v kŕmnej doplnkovej látke: — titrácia – nariadenie (ES) č. 152/2009 – alebo ISO 6495.						

⁽¹⁾ Podrobné informácie o analytických metódach sú k dispozícii na tejto adrese referenčného laboratória: <https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/feed-additives/evaluation-reports>.

⁽²⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 152/2009 z 27. januára 2009, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradných kontrol krmív (Ú. v. EÚ L 54, 26.2.2009, s. 1).

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2016/897

z 8. júna 2016

o povolení prípravku z *Bacillus subtilis* (C-3102) (DSM 15544) ako kŕmnej doplnkovej látky pre nosnice a okrasné ryby (držiteľ povolenia Asahi Calpis Wellness Co. Ltd.) a o zmene nariadení (ES) č. 1444/2006, (EÚ) č. 333/2010 a (EÚ) č. 184/2011, pokiaľ ide o držiteľa povolenia

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 z 22. septembra 2003 o doplnkových látkach určených na používanie vo výžive zvierat ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 9 ods. 2 a článok 13 ods. 3,

keďže:

- (1) V nariadení (ES) č. 1831/2003 sa stanovuje povoľovanie doplnkových látok určených na používanie vo výžive zvierat, ako aj dôvody a postupy udeľovania takýchto povolení.
- (2) V súlade s článkom 7 nariadenia (ES) č. 1831/2003 boli predložené žiadosti o povolenie prípravku z *Bacillus subtilis* (C-3102). K žiadostiam boli priložené údaje a doklady vyžadované podľa článku 7 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1831/2003.
- (3) Žiadosti sa týkajú povolenia prípravku z *Bacillus subtilis* (C-3102) ako kŕmnej doplnkovej látky pre nosnice a okrasné ryby, ktorý sa má zaradiť do kategórie doplnkových látok „zootechnické doplnkové látky“.
- (4) Uvedený prípravok už bol povolený ako kŕmna doplnková látka na použitie pre kurčatá na výkrm nariadením Komisie (ES) č. 1444/2006 ⁽²⁾, pre ciciaky nariadením Komisie (EÚ) č. 333/2010 ⁽³⁾ a pre kurčatá chované na znášku, morky, menšie druhy vtáctva a iné okrasné a voľne žijúce vtáctvo nariadením Komisie (EÚ) č. 184/2011 ⁽⁴⁾.
- (5) Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (ďalej len „úrad“) dospel v stanoviskách z 28. septembra 2015 ⁽⁵⁾ a z 11. novembra 2015 ⁽⁶⁾ k záveru, že prípravok z *Bacillus subtilis* (C-3102) nemá za navrhovaných podmienok použitia nepriaznivý účinok na zdravie zvierat, ľudské zdravie ani životné prostredie. Dospel k záveru, že za navrhovaných podmienok použitia má daná doplnková látka potenciál byť účinná pri znižovaní objemu krmiva na jednotku veľkovýroby vajec počas celého znáškového obdobia. Úrad okrem toho dospel k záveru, že daná doplnková látka má potenciál zlepšovať rast a využitie krmiva pri okrasných rybách. Osobitné požiadavky na monitorovanie po uvedení na trh nepovažuje za potrebné. Zároveň overil správu o metóde analýzy kŕmnej doplnkovej látky v krmive predloženú referenčným laboratóriom zriadeným nariadením (ES) č. 1831/2003.
- (6) Z posúdenia prípravku z *Bacillus subtilis* (C-3102) vyplýva, že podmienky povolenia stanovené v článku 5 nariadenia (ES) č. 1831/2003 sú splnené. Používanie uvedeného prípravku by sa preto malo povoliť podľa prílohy k tomuto nariadeniu.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 268, 18.10.2003, s. 29.

⁽²⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 1444/2006 z 29. septembra 2006 o povolení *Bacillus subtilis* C-3102 (Calsporin) ako kŕmnej doplnkovej látky (Ú. v. EÚ L 271, 30.9.2006, s. 19).

⁽³⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 333/2010 z 22. apríla 2010 o povolení nového použitia *Bacillus subtilis* C-3102 (DSM 15544) ako kŕmnej doplnkovej látky pre odstavené ciciaky (držiteľ povolenia spoločnosť Calpis Co. Ltd. Japan v Európskej únii zastúpená spoločnosťou Co. Ltd. Europe Representative Office) (Ú. v. EÚ L 102, 23.4.2010, s. 19).

⁽⁴⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 184/2011 z 25. februára 2011 o povolení *Bacillus subtilis* C-3102 (DSM 15544) ako kŕmnej doplnkovej látky pre kurčatá chované na znášku, morky, menšie druhy vtáctva a iné okrasné a voľne žijúce vtáctvo (držiteľ povolenia spoločnosť Calpis Co. Ltd. Japonsko, zastúpená spoločnosťou Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office) (Ú. v. EÚ L 53, 26.2.2011, s. 33).

⁽⁵⁾ Vestník EFSA (EFSA Journal) 2015; 13(9):4231.

⁽⁶⁾ Vestník EFSA (EFSA Journal) 2015; 13(11):4274.

- (7) Žiadateľ takisto predložil žiadosť v súlade s článkom 13 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1831/2003 s návrhom na zmenu názvu držiteľa povolenia a názvu jeho zástupcu v EÚ v nariadeniach (ES) č. 1444/2006, (EÚ) č. 333/2010 a (EÚ) č. 184/2011. Žiadateľ tvrdí, že s účinnosťou od 1. januára 2016 zmenil svoj názov z „Calpis Co. Ltd.“ na „Asahi Calpis Wellness Co. Ltd.“. Názov jeho zástupcu v EÚ sa zmenil z „Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office“ na „Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office“. Žiadateľ na podporu svojej žiadosti predložil príslušné údaje.
- (8) S cieľom umožniť spoločnosti Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. využívať jej práva na uvádzanie uvedenej doplnkovej látky na trh je potrebné zmeniť podmienky povolení.
- (9) Nariadenia (ES) č. 1444/2006, (EÚ) č. 333/2010 a (EÚ) č. 184/2011 by sa preto mali zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.
- (10) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Stáleho výboru pre potravinový reťazec a zdravie zvierat,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Prípravok špecifikovaný v prílohe, ktorý patrí do kategórie doplnkových látok „zootechnické doplnkové látky“ a do funkčnej skupiny „stabilizátory črevnej mikroflóry“, sa za podmienok stanovených v uvedenej prílohe povoľuje ako doplnková látka vo výžive zvierat.

Článok 2

V prílohe k nariadeniu (ES) č. 1444/2006 sa v druhom stĺpci, meno držiteľa povolenia, termín „Calpis Co. Ltd v Spoločenstve zastúpená spoločnosťou Orffa International Holding BV“ nahrádza termínom „Asahi Calpis Wellness Co. Ltd., v Európskej únii zastúpená spoločnosťou Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office“.

Článok 3

Nariadenie (EÚ) č. 333/2010 sa mení takto:

- a) v názve sa termín „držiteľ povolenia spoločnosť Calpis Co. Ltd. Japan v Európskej únii zastúpená spoločnosťou Co. Ltd. Europe Representative Office“ nahrádza termínom „držiteľ povolenia spoločnosť Asahi Calpis Wellness Co. Ltd., v Európskej únii zastúpená spoločnosťou Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office“;
- b) v prílohe v druhom stĺpci, názov držiteľa povolenia, sa termín „Spoločnosť Calpis Co. Ltd. Japan v Európskej únii zastúpená spoločnosťou Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office, Francúzsko“ nahrádza termínom „Asahi Calpis Wellness Co. Ltd., v Európskej únii zastúpená spoločnosťou Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office“.

Článok 4

Nariadenie (EÚ) č. 184/2011 sa mení takto:

- a) v názve sa termín „držiteľ povolenia spoločnosť Calpis Co. Ltd. Japonsko, zastúpená spoločnosťou Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office“ nahrádza termínom „držiteľ povolenia spoločnosť Asahi Calpis Wellness Co. Ltd., v Európskej únii zastúpená spoločnosťou Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office“;

- b) V prílohe v druhom stĺpci, názov držiteľa povolenia, sa termín „Spoločnosť Calpis Co. Ltd. Japonsko, zastúpená spoločnosťou Calpis Co. Ltd. Europe Representative Office, Francúzsko“ nahrádza termínom „Spoločnosť Asahi Calpis Wellness Co. Ltd., v Európskej únii zastúpená spoločnosťou Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office“.

Článok 5

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 8. júna 2016

Za Komisiu

predseda

Jean-Claude JUNKER

PRÍLOHA

Identifikačné číslo doplnkovej látky	Názov/meno držiteľa povolenia	Doplnková látka	Zloženie, chemický vzorec, opis, analytická metóda	Druh alebo kategória zvierat	Maximálny vek	Minimálny obsah	Maximálny obsah	Iné ustanovenia	Koniec platnosti povolenia
						CFU/kg kompletného krmiva s obsahom vlhkosti 12 %			

Kategória zootechnických doplnkových látok. Funkčná skupina: stabilizátory črevnej mikroflóry.

4b1820	spoločnosť Asahi Calpis Wellness Co. Ltd., v Európskej únii zastúpená spoločnosťou Asahi Calpis Wellness Co. Ltd. Europe Representative Office	<i>Bacillus subtilis</i> C-3102 (DSM 15544)	Zloženie doplnkovej látky: <i>Bacillus subtilis</i> C-3102 (DSM 15544) s minimálne $1,0 \times 10^{10}$ CFU/g Charakteristika účinnej látky: Životaschopné spóry (CFU) <i>Bacillus subtilis</i> C-3102 (DSM 15544) Analytická metóda ⁽¹⁾ Stanovenie počtu mikroorganizmov: metóda platňového nanášania s použitím tryptón sójového agaru vo všetkých cieľových maticiach (EN 15784:2009) Identifikácia: gélová elektroforéza s pulzným poľom (PFGE).	Nosnice	—	3×10^8	—	1. V návode na použitie doplnkovej látky, premixu a krmnej zmesi uveďte teplotu pri skladovaní, čas skladovateľnosti a stabilitu pri peletovaní. 2. Pre používateľov krmnej doplnkovej látky a premixov sa stanovujú prevádzkové postupy a primerané organizačné opatrenia s cieľom riešiť bezpečnostné riziko pri vdychovaní, kontakte s pokožkou alebo očami. Ak nie je možné znížiť dermálnu a inhaláciu expozíciu alebo expozíciu očí na prijateľnú úroveň iným spôsobom, doplnková látka a premixy sa musia používať s vhodnými osobnými ochrannými prostriedkami.	29. júna 2026
				Okrasné ryby		1×10^{10}			

⁽¹⁾ Podrobné informácie o analytických metódach sú k dispozícii na tejto adrese referenčného laboratória: www.irmm.jrc.ec.europa.eu/crl-feed-additives.

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2016/898

z 8. júna 2016

o povolení prípravku z *Bacillus licheniformis* (ATCC 53757) a jeho proteázy (EC 3.4.21.19) ako kŕmnej doplnkovej látky pre kurčatá vo výkrme, kurčatá chované na znášku a menej významné druhy hydiny vo výkrme a chované na znášku a pre okrasné vtáky (držiteľ povolenia Novus Europe S.A./N.V.)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 z 22. septembra 2003 o doplnkových látkach určených na používanie vo výžive zvierat ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,

keďže:

- (1) V nariadení (ES) č. 1831/2003 sa stanovuje povoľovanie doplnkových látok určených na používanie vo výžive zvierat, ako aj dôvody a postupy udeľovania takýchto povolení.
- (2) V súlade s článkom 7 nariadenia (ES) č. 1831/2003 bola predložená žiadosť o povolenie prípravku z *Bacillus licheniformis* (ATCC 53757) a jeho proteázy (E.C. 3.4.21.19). K žiadosti boli priložené údaje a doklady požadované podľa článku 7 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1831/2003.
- (3) Žiadosť sa týka povolenia prípravku z *Bacillus licheniformis* (ATCC 53757) a jeho proteázy (E.C. 3.4.21.19) ako kŕmnej doplnkovej látky pre kurčatá vo výkrme, kurčatá chované na znášku a ďalšie druhy vtákov chované na výkrm a do začiatku znášky a okrasné vtáky, ktorá sa má zaradiť do kategórie doplnkových látok „zootechnické doplnkové látky“.
- (4) Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (ďalej len „úrad“) dospel v stanovisku z 11. marca 2015 ⁽²⁾ k záveru, že prípravok z *Bacillus licheniformis* (ATCC 53757) a jeho proteázy (EC 3.4.21.19) nemá za navrhovaných podmienok použitia nežiaduci účinok na zdravie zvierat, ľudské zdravie ani životné prostredie a že pri odporúčanej dávke má potenciál zlepšovať pomer spotreby krmiva k prírastku hmotnosti kurčiat vo výkrme, ale iba pri podávaní stravy so zníženým obsahom bielkovín. Úrad takisto usudzuje, že tento záver možno rozšíriť aj na kurčatá chované na znášku, menej významné druhy vtákov vo výkrme a chované na znášku a na okrasné vtáky. Úrad nepovažuje osobitné požiadavky na monitorovanie po uvedení na trh za potrebné. Zároveň overil správu o metóde analýzy kŕmnej doplnkovej látky v krmive predloženú referenčným laboratóriom zriadeným nariadením (ES) č. 1831/2003.
- (5) Z posúdenia prípravku z *Bacillus licheniformis* (ATCC 53757) a jeho proteázy (EC 3.4.21.19) vyplýva, že podmienky povolenia stanovené v článku 5 nariadenia (ES) č. 1831/2003 sú splnené. Používanie uvedeného prípravku by sa preto malo povoliť podľa prílohy k tomuto nariadeniu.
- (6) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Stáleho výboru pre potravinový reťazec a zdravie zvierat,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 268, 18.10.2003, s. 29.⁽²⁾ Vestník EFSA (EFSA Journal) (2015); 13(3):4055.

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Prípravok špecifikovaný v prílohe, ktorý patrí do kategórie doplnkových látok „zootechnické doplnkové látky“ a do funkčnej skupiny „iné zootechnické doplnkové látky“, sa za podmienok stanovených v uvedenej prílohe povoľuje ako doplnková látka vo výžive zvierat.

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 8. júna 2016

Za Komisiu
predseda
Jean-Claude JUNCKER

Identifikačné číslo doplnkovej látky	Názov/ meno držiteľa povolenia	Doplnková látka	Zloženie, chemický vzorec, opis, analytická metóda	Druh alebo kategória zvierat	Maximálny vek	Minimálny obsah	Maximálny obsah	Iné ustanovenia	Koniec platnosti povolenia
						CFU/jednotky účinnej látky na kg kompletného krmiva s obsahom vlhkosti 12 %			

Kategória zootechnických doplnkových látok. Funkčná skupina: iné zootechnické doplnkové látky (zlepšenie zootechnických parametrov).

4d12	Novus Europe S.A./N.V.	<i>Bacillus licheniformis</i> ATCC 53757 a jeho proteáza EC 3.4.21.19	Zloženie doplnkovej látky Prípravok z <i>Bacillus licheniformis</i> (ATCC 53757) a jeho proteázy EC 3.4.21.19 obsahujúci najmenej: — <i>Bacillus licheniformis</i> (ATCC 53757): 1 × 10⁹ CFU/g doplnkovej látky — proteáza 6 × 10⁵ U/g doplnkovej látky ⁽¹⁾ v tuhej forme Charakteristika účinnej látky Životaschopné spóry <i>Bacillus licheniformis</i> (ATCC 53757) a jeho proteázy EC 3.4.21.19 Analytická metóda ⁽²⁾ Identifikácia a stanovenie počtu mikroorganizmov <i>Bacillus licheniformis</i> ATCC 53757 v krmnej doplnkovej látke, premixoch a krmivách — Identifikácia: pulzná gélová elektroforéza (PFGE)	kurčatá vo výkrme a chované na znášku	—	5 × 10 ⁸ CFU	—	1. V návode na použitie doplnkovej látky a premixu uveďte teplotu pri skladovaní, čas skladovateľnosti a stabilitu pri granulovaní. 2. Odporúčaná minimálna dávka je 500 mg doplnkovej látky/kg kompletného krmiva. 3. Pre používateľov krmnej doplnkovej látky a premixov sa stanoví prevádzkové postupy a primerané organizačné opatrenia s cieľom riešiť bezpečnostné riziko pri vdychovaní, kontakte s pokožkou alebo očami. Ak nie je možné znížiť dermálnu a inhalačnú expozíciu alebo expozíciu očí na prijateľnú úroveň iným spôsobom, doplnková látka a premixy sa musia používať s vhodnými osobnými ochrannými prostriedkami.	29. júna 2026
------	------------------------	---	--	---------------------------------------	---	-------------------------	---	---	---------------

Identifikačné číslo doplnkovej látky	Názov/ meno držiteľa povolenia	Doplnková látka	Zloženie, chemický vzorec, opis, analytická metóda	Druh alebo kategória zvierat	Maximálny vek	Minimálny obsah	Maximálny obsah	Iné ustanovenia	Koniec platnosti povolenia
						CFU/jednotky účinnej látky na kg kompletného krmiva s obsahom vlhkosti 12 %			
			— Stanovenie počtu mikroorganizmov: Metóda platňového nánášania s použitím tryptón sójového agaru – EN 15784 Kvantifikácia proteázy v kŕmnej doplnkovej látke, premixoch a krmivách: — Kolorimetrická metóda založená na meraní para-nitroanilínu (pNA) uvoľneného enzymatickou reakciou proteázy na substráte Suc-Ala-Ala-Pro-Phe-pNA pri teplote 37 °C					4. Používanie je povolené v krmivách obsahujúcich tieto povolené kokcidistatiká: diklazuril, nikarbazín, dekočinát, semduramycín sodný, lasalocid sodný, monenzín sodný, robenidín hydrochlorid, maduramicín amónny, narazín alebo salinomycín sodný. 5. Odporúčané je použitie v kŕmnych dávkach so zníženým obsahom bielkovín.	

(¹) 1 U je množstvo proteázy, ktoré za minútu uvoľní 1 mikromol para-nitroanilínu (pNA) zo substrátu Succinyl-Ala-Ala-Pro-Phe-pNA (C₃₀H₃₆N₆O₉) pri pH 8,0 a teplote 37 °C.

(²) Podrobné informácie o analytických metódach sú k dispozícii na tejto adrese referenčného laboratória: <https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/feed-additives/evaluation-reports>.

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2016/899

z 8. júna 2016

o povolení 6-fytázy produkovanej druhom *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528) ako krmnej doplnkovej látky pre všetky druhy hydiny a ošípaných (okrem ciciakov) [držiteľ povolenia spoločnosť Danisco (UK) Ltd]

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 z 22. septembra 2003 o doplnkových látkach určených na používanie vo výžive zvierat ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,

keďže:

- (1) V nariadení (ES) č. 1831/2003 sa stanovuje povoľovanie doplnkových látok určených na používanie vo výžive zvierat, ako aj dôvody a postupy udeľovania takýchto povolení.
- (2) V súlade s článkom 7 nariadenia (ES) č. 1831/2003 bola predložená žiadosť o povolenie 6-fytázy produkovanej druhom *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528). K žiadosti boli priložené údaje a doklady požadované podľa článku 7 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1831/2003.
- (3) Žiadosť sa týka povolenia 6-fytázy produkovanej druhom *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528) ako krmnej doplnkovej látky pre hydinu a ošípané, ktorá sa má zaradiť do kategórie doplnkových látok „zootechnické doplnkové látky“.
- (4) Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (ďalej len „úrad“) dospel v stanovisku z 22. októbra 2015 ⁽²⁾ k záveru, že 6-fytáza produkovaná druhom *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528) nemá za navrhovaných podmienok použitia a pri odporúčanej dávke nežiaduci účinok na zdravie zvierat, ľudské zdravie ani životné prostredie a že je účinná pri zlepšovaní stráviteľnosti fosforu pri kurčatách vo výkrme a výkrmových morkách, nosniciach, odstavených prasiatkach, ošípaných na výkrm a prasniciach. Úrad takisto dospel k záveru, že tento záver možno rozšíriť aj na menej významné druhy hydiny a menej významné druhy ošípaných. Úrad nepovažuje osobitné požiadavky na monitorovanie po uvedení na trh za potrebné. Zároveň overil správu o metóde analýzy krmnej doplnkovej látky v krmive predloženú referenčným laboratóriom zriadeným nariadením (ES) č. 1831/2003.
- (5) Z posúdenia 6-fytázy produkovanej druhom *Trichoderma reesei* (ATCC SD-6528) vyplýva, že podmienky povolenia stanovené v článku 5 nariadenia (ES) č. 1831/2003 sú splnené. Používanie uvedeného prípravku by sa preto malo povoliť podľa prílohy k tomuto nariadeniu.
- (6) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Stáleho výboru pre potravinový reťazec a zdravie zvierat,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Prípravok špecifikovaný v prílohe, ktorý patrí do kategórie doplnkových látok „zootechnické doplnkové látky“ a do funkčnej skupiny „látky zvyšujúce stráviteľnosť“, sa za podmienok stanovených v uvedenej prílohe povoľuje ako doplnková látka vo výžive zvierat.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 268, 18.10.2003, s. 29.

⁽²⁾ Vestník EFSA (EFSA Journal) (2015); 13(11):4275.

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 8. júna 2016

Za Komisiu
predseda
Jean-Claude JUNKER

Identifikačné číslo doplnkovej látky	Názov/ meno držiteľa povolenia	Doplnková látka	Zloženie, chemický vzorec, opis, analytická metóda	Druh alebo kategória zvierat	Maximálny vek	Minimálny obsah	Maximálny obsah	Iné ustanovenia	Koniec platnosti povolenia
						Jednotky účinnej látky na kg kompletného krmiva s obsahom vlhkosti 12 %			

Kategória: zootechnické doplnkové látky. Funkčná skupina: látky zvyšujúce stráviteľnosť.

4a24	Danisco (UK) Ltd	6-fytáza EC 3.1.3.26	Zloženie doplnkovej látky Prípravok 6-fytázy produkovanej druhom <i>Trichoderma reesei</i> (ATCC SD-6528) s minimálnou aktivitou 15 000 U ⁽¹⁾/g. kvapalná forma Charakteristika účinnej látky 6-fytáza (EC 3.1.3.26) produkovaná druhom <i>Trichoderma reesei</i> (ATCC SD-6528) Analytická metóda ⁽²⁾ Na účely kvantifikácie aktivity 6-fytázy v krmnej doplnkovej látke: — kolometrická metóda založená na enzymatickej reakcii fytázy na fytáte. Na účely kvantifikácie aktivity 6-fytázy v premixoch a krmivách: — kolometrická metóda založená na enzymatickej reakcii fytázy na fytáte – norma EN ISO 30024.	Všetky druhy hydiny Všetky druhy ošípaných (iné ako ciciaky)	—	250 U	—	1. V návode na použitie doplnkovej látky a premixu je potrebné uviesť podmienky skladovania a stability pri pelletovaní. 2. Maximálna odporúčaná dávka: 2 000 U/kg krmiva. 3. Pre používateľov krmnej doplnkovej látky a premixov sa stanovujú prevádzkové postupy a primerané organizačné opatrenia s cieľom riešiť bezpečnostné riziko pri vdychovaní, kontakte s pokožkou alebo očami. Ak nie je možné znížiť dermálnu a inhalačnú expozíciu alebo expozíciu očí na prijateľnú úroveň iným spôsobom, doplnková látka a premixy sa musia používať s vhodnými osobnými ochrannými prostriedkami.	29. júna 2026
------	------------------	----------------------	--	--	---	-------	---	--	---------------

⁽¹⁾ U je množstvo enzýmu, ktoré za minútu uvoľní 1 mikromol anorganického fosfátu zo substrátu fytátu sodného pri pH 5,5 a teplote 37 °C.

⁽²⁾ Podrobné informácie o analytických metódach sú k dispozícii na tejto adrese referenčného laboratória: <https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/feed-additives/evaluation-reports>.

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2016/900**z 8. júna 2016****o povolení kyseliny benzoovej ako kŕmnej doplnkovej látky pre prasnice (držiteľ povolenia spoločnosť DSM Nutritional Product Sp. z o. o.)****(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 z 22. septembra 2003 o doplnkových látkach určených na používanie vo výžive zvierat ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,

keďže:

- (1) V nariadení (ES) č. 1831/2003 sa stanovuje povoľovanie doplnkových látok určených na používanie vo výžive zvierat, ako aj dôvody a postupy udeľovania takýchto povolení.
- (2) V súlade s článkom 7 nariadenia (ES) č. 1831/2003 bola predložená žiadosť o povolenie kyseliny benzoovej. K žiadosti boli priložené údaje a doklady požadované podľa článku 7 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1831/2003.
- (3) Žiadosť sa týka povolenia kyseliny benzoovej ako kŕmnej doplnkovej látky pre prasnice, ktorá sa má zaradiť do kategórie doplnkových látok „zootechnické doplnkové látky“.
- (4) Uvedená doplnková látka už bola povolená ako kŕmna doplnková látka na použitie pri odstavených prasiatkach nariadením Komisie (ES) č. 1730/2006 ⁽²⁾ a na použitie pri ošipovaných na výkrm nariadením Komisie (ES) č. 1138/2007 ⁽³⁾.
- (5) Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (ďalej len „úrad“) dospel v stanoviskách zo 14. júna 2012 ⁽⁴⁾ a 16. júna 2015 ⁽⁵⁾ k záveru, že kyselina benzoová nemá za navrhovaných podmienok použitia nežiaduci účinok na zdravie zvierat, ľudské zdravie ani životné prostredie a že pri prasniciach môže viesť k malému zníženiu pH v moči. Úrad nepovažuje osobitné požiadavky na monitorovanie po uvedení na trh za potrebné. Zároveň overil správu o metóde analýzy kŕmnej doplnkovej látky v krmive predloženú referenčným laboratóriom zriadeným nariadením (ES) č. 1831/2003.
- (6) Z posúdenia kyseliny benzoovej vyplýva, že podmienky povolenia stanovené v článku 5 nariadenia (ES) č. 1831/2003 sú splnené. Používanie uvedeného prípravku by sa preto malo povoliť podľa prílohy k tomuto nariadeniu.
- (7) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Stáleho výboru pre potravinový reťazec a zdravie zvierat,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Doplnková látka špecifikovaná v prílohe, ktorý patrí do kategórie doplnkových látok „zootechnické doplnkové látky“ a do funkčnej skupiny „iné zootechnické doplnkové látky“, sa za podmienok stanovených v uvedenej prílohe povoľuje ako doplnková látka vo výžive zvierat.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 268, 18.10.2003, s. 29.

⁽²⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 1730/2006 z 23. novembra 2006 o povolení kyseliny benzoovej (VevoVital) ako kŕmnej doplnkovej látky (Ú. v. EÚ L 325, 24.11.2006, s. 9).

⁽³⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 1138/2007 z 1. októbra 2007 o povolení nového používania kyseliny benzoovej (VevoVital) ako kŕmnej doplnkovej látky (Ú. v. EÚ L 256, 2.10.2007, s. 8).

⁽⁴⁾ Vestník EFSA (EFSA Journal) (2012); 10(7):2775.

⁽⁵⁾ Vestník EFSA (EFSA Journal) (2015); 13(7):4157.

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 8. júna 2016

Za Komisiu
predseda
Jean-Claude JUNKER

Identifikačné číslo doplnkovej látky	Názov/ meno držiteľa povolenia	Doplnková látka	Zloženie, chemický vzorec, opis, analytická metóda	Druh alebo kategória zvierat	Maxi- málny vek	Minimálny obsah	Maximálny obsah	Iné ustanovenia	Koniec platnosti povolenia
						mg/kg kompletného krmiva s obsahom vlhkosti 12 %			

Kategória zootechnických doplnkových látok. Funkčná skupina: iné zootechnické doplnkové látky (zníženie hodnoty pH v moči).

4d210	Spoločnosť DSM Nutritional Products Sp. z o. o.	kyselina benzoová	<i>Zloženie doplnkovej látky</i> kyselina benzoová (≥ 99,9 %) <i>Charakteristika účinnej látky</i> kyselina benzénkarboxylová, kyselina fenyلكarboxylová $C_7H_6O_2$ Číslo CAS 65-85-0 Maximálna miera nečistôt: kyselina ftalová: ≤ 100 mg/kg bifenyl: ≤ 100 mg/kg <i>Analytická metóda</i> ⁽¹⁾ Na kvantifikáciu kyseliny benzoovej v kŕmnej doplnkovej látke: — titrácia hydroxidom sodným (Európsky liekopis, monografia 0066) Na kvantifikáciu kyseliny benzoovej v premixoch a krmivách: — kvapalinová chromatografia s reverznou fázou s UV detekciou (RP-HPLC/UV) – metóda založená na ISO 9231:2008.	Prasnice	—	5 000	10 000	1. V návode na použitie doplnkového krmiva musí byť uvedené: „Prasnice nesmú byť kŕmené doplnkovými krmivami s obsahom kyseliny benzoovej ako takými. Doplnkové krmivá pre prasnice sa musia dôkladne premiešať s inými kŕmnymi surovinami v rámci dennej dávky“. 2. Pre používateľov kŕmnej doplnkovej látky a premixov sa stanovujú prevádzkové postupy a primerané organizačné opatrenia s cieľom riešiť bezpečnostné riziko pri vdychovaní, kontakte s pokožkou alebo očami. Ak nie je možné znížiť dermálnu a inhalačnú expozíciu alebo expozíciu očí na prijateľnú úroveň iným spôsobom, doplnková látka a premixy sa musia používať s vhodnými osobnými ochrannými prostriedkami.	29. júna 2026
-------	---	-------------------	--	----------	---	-------	--------	---	---------------

⁽¹⁾ Podrobné informácie o analytických metódach sú k dispozícii na tejto adrese referenčného laboratória: <https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/feed-additives/evaluation-reports>.

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2016/901**z 8. júna 2016,****ktorým sa ustanovujú paušálne dovozné hodnoty na určovanie vstupných cien niektorých druhov ovocia a zeleniny**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 ⁽¹⁾,so zreteľom na vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 543/2011 zo 7. júna 2011, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007, pokiaľ ide o sektory ovocia a zeleniny a spracovaného ovocia a zeleniny ⁽²⁾, a najmä na jeho článok 136 ods. 1,

keďže:

- (1) Vykonávacím nariadením (EÚ) č. 543/2011 sa v súlade s výsledkami Uruguajského kola mnohostranných obchodných rokovaní ustanovujú kritériá, na základe ktorých Komisia stanovuje paušálne hodnoty na dovoz z tretích krajín, pokiaľ ide o výrobky a obdobia uvedené v časti A prílohy XVI k uvedenému nariadeniu.
- (2) Paušálne dovozné hodnoty sa vypočítajú každý pracovný deň v súlade s článkom 136 ods. 1 vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 543/2011, pričom sa zohľadnia premenlivé každodenné údaje. Toto nariadenie by preto malo nadobudnúť účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Paušálne dovozné hodnoty uvedené v článku 136 vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 543/2011 sú stanovené v prílohe k tomuto nariadeniu.

Článok 2Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 8. júna 2016

Za Komisiu

v mene predsedu

Jerzy PLEWA

generálny riaditeľ pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671.⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 157, 15.6.2011, s. 1.

PRÍLOHA

Paušálne dovozné hodnoty na určovanie vstupných cien niektorých druhov ovocia a zeleniny

(EUR/100 kg)		
Číselný znak KN	Kód tretej krajiny ⁽¹⁾	Paušálna dovozná hodnota
0702 00 00	IL	259,4
	MA	121,6
	ZZ	190,5
0709 93 10	TR	144,6
	ZZ	144,6
0805 50 10	AR	167,7
	IL	134,0
	MA	106,8
	TR	134,1
0808 10 80	ZA	170,5
	ZZ	142,6
	AR	117,7
	BR	110,1
	CL	121,3
	CN	110,9
	NZ	153,2
	PE	111,0
	US	146,5
	UY	107,2
	ZA	122,1
	ZZ	122,2
0809 10 00	TR	279,0
	ZZ	279,0
0809 29 00	TR	529,8
	US	721,3
	ZZ	625,6

⁽¹⁾ Nomenklatúra krajín stanovená nariadením Komisie (EÚ) č. 1106/2012 z 27. novembra 2012, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 471/2009 o štatistike Spoločenstva o zahraničnom obchode s nečlenskými krajinami, pokiaľ ide o aktualizáciu nomenklatúry krajín a území (Ú. v. EÚ L 328, 28.11.2012, s. 7). Kód „ZZ“ znamená „iného pôvodu“.

ROZHODNUTIA

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2016/902

z 30. mája 2016,

ktorým sa v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre systémy bežného čistenia odpadových vôd/odpadových plynov a nakladania s nimi v sektore chemického priemyslu

[oznámené pod číslom C(2016) 3127]

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) ⁽¹⁾, a najmä na jej článok 13 ods. 5,

keďže:

- (1) Závery o najlepších dostupných technikách (BAT) slúžia ako referencia pri stanovovaní podmienok povolenia pre zariadenia, na ktoré sa vzťahuje kapitola II smernice 2010/75/EÚ. Príslušné orgány by mali stanoviť hraničné hodnoty emisií, ktorými sa zabezpečí, aby emisie za bežných prevádzkových podmienok nepresiahli úroveň znečisťovania súvisiace s najlepšími dostupnými technikami, ako sú stanovené v záveroch o BAT.
- (2) Fórum zložené zo zástupcov členských štátov, dotknutých priemyselných odvetví a mimovládnych organizácií presadzujúcich ochranu životného prostredia zriadené rozhodnutím Komisie zo 16. mája 2011 ⁽²⁾ predložilo 24. septembra 2014 Komisii svoje stanovisko k navrhovanému obsahu referenčného dokumentu o BAT. Toto stanovisko je verejne dostupné.
- (3) Kľúčovým prvkom tohto referenčného dokumentu o BAT sú závery o BAT stanovené v prílohe k tomuto rozhodnutiu.
- (4) Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného článkom 75 ods. 1 smernice 2010/75/EÚ,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Týmto sa prijímajú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre systémy bežného čistenia odpadových vôd/odpadových plynov a nakladania s nimi v sektore chemického priemyslu.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 146, 17.5.2011, s. 3.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Bruseli 30. mája 2016

Za Komisiu
Karmenu VELLA
člen Komisie

PRÍLOHA

**ZÁVERY O NAJLEPŠÍCH DOSTUPNÝCH TECHNIKÁCH (BAT) PRE SYSTÉMY BEŽNÉHO ČISTENIA
ODPADOVÝCH VÔD/ODPADOVÝCH PLYNOV A NAKLADANIA S NIMI V SEKTORE CHEMICKÉHO
PRIEMYSLU**

ROZSAH PÔSOBNOSTI

Tieto závery o BAT sa týkajú činností uvedených v oddieloch 4 a 6.11 prílohy I k smernici 2010/75/EÚ, konkrétne:

- Oddiel 4: Chemický priemysel,
- Oddiel 6.11: Nezávisle prevádzkované čistenie odpadových vôd, na ktoré sa nevzťahuje smernica Rady 91/271/EHS a ktoré sa vypúšťajú zo zariadenia vykonávajúceho činnosti, na ktoré sa vzťahuje oddiel 4 prílohy I k smernici 2010/75/EÚ.

Tieto závery o BAT sa vzťahujú aj na kombinované čistenie odpadových vôd z rôznych zdrojov, ak hlavná záťaž znečisťujúcou látkou pochádza z činností, na ktoré sa vzťahuje oddiel 4 prílohy I k smernici 2010/75/EÚ.

Tieto závery o BAT sa vzťahujú najmä na:

- systémy environmentálneho manažérstva,
- úsporu vody,
- nakladanie s odpadovými vodami, ich zber a čistenie,
- odpadové hospodárstvo,
- spracovávanie čistiarenských kalov s výnimkou spaľovania,
- nakladanie s odpadovými plynmi, ich zber a čistenie,
- spaľovanie odpadového plynu,
- difúzne emisie prchavých organických zlúčenín (VOC) do ovzdušia,
- emisie zápachu,
- hlukové emisie.

Ďalšími závermi o BAT a referenčnými dokumentmi potenciálne súvisiacimi s činnosťami, na ktoré sa vzťahujú tieto závery o BAT, sú:

- Výroba chlóru a zásad elektrolýzou soľného roztoku (CAK),
- Výroba veľkoobjemových anorganických chemikálií – amoniaku, kyselín a hnojív (LVIC-AAF),
- Výroba veľkoobjemových anorganických chemikálií – odvetvie pevných a ďalších látok (LVIC-S),
- Výroba špeciálnych anorganických chemických látok (SIC),
- Veľkoobjemové odvetvie organickej chémie (LVOC),
- Výroba čistých organických chemických látok (OFC),
- Výroba polymérov (POL),
- Emisie zo skladovania (EFS),
- Energetická efektívnosť (ENE),
- Monitorovanie emisií do ovzdušia a vody zo zariadení, na ktoré sa vzťahuje smernica o priemyselných emisiách (ROM),
- Priemyselné chladiace systémy (ICS),

- Veľké spaľovacie zariadenia (LCP),
- Spaľovanie odpadov (WI),
- Odvetvia spracovania odpadov (WT),
- Hospodárska únosnosť a medzizložkové vplyvy (ECM).

VŠEOBECNÉ ÚVAHY

Najlepšie dostupné techniky

Výpočet techník, ktoré sú uvedené a opísané v týchto záveroch o BAT, nie je normatívny ani vyčerpávajúci. Môžu sa používať aj iné techniky, pri ktorých sa zaistí aspoň rovnocenná úroveň ochrany životného prostredia.

Ak nie je uvedené inak, závery o BAT sa uplatňujú všeobecne.

Úrovne emisií súvisiace s BAT

Úrovne emisií súvisiace s najlepšimi dostupnými technikami (BAT-AEL), pokiaľ ide o emisie do vody uvádzané v týchto záveroch o BAT, sa vzťahujú na hodnoty koncentrácií (hmotnosť emitovaných látok pripadajúca na objem vody) vyjadrené v µg/l alebo mg/l.

Pokiaľ nie je uvedené inak, BAT-AEL sa vzťahujú na prietokovo vážený ročný priemer kompozitných vzoriek úmerných prietoku za 24 hodín odobratých za normálnych prevádzkových podmienok, pričom pre príslušný parameter sa stanovuje minimálna frekvencia. Odber vzoriek úmerný času sa môže použiť za predpokladu, že sa preukáže dostatočná stabilita prietoku.

Stredná vážená priemerná ročná koncentrácia parametra (c_w) sa vypočíta pomocou vzorca:

$$c_w = \frac{\sum_{i=1}^n c_i q_i}{\sum_{i=1}^n q_i}$$

kde

n = počet meraní;

c_i = priemerná koncentrácia parametra počas i-tého merania;

q_i = priemerný prietok počas i-tého merania.

Efektivita znižovania emisií

V prípade celkového obsahu organického uhlíka (TOC), chemickej spotreby kyslíka (COD), celkového obsahu dusíka (TN) a celkového obsahu anorganického dusíka (N_{anorg}) vychádza výpočet priemernej efektivity znižovania emisií, ktorý sa uvádza v týchto záveroch o BAT (pozri Tabuľku 1 a Tabuľku 2), zo zaťaženia a zahŕňa predbežné čistenie (BAT 10 c) aj konečné čistenie (BAT 10 d) odpadových vôd.

VYMEDZENIE POJMOV

Na účely týchto záverov o BAT sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

Použitý pojem	Vymedzenie
Nové zariadenie	Zariadenie povolené v areáli podniku až po uverejnení týchto záverov o BAT alebo zariadenie, ktoré bolo kompletne vymenené po uverejnení týchto záverov o BAT.
Existujúce zariadenie	Zariadenie, ktoré nie je novým zariadením.

Použitý pojem	Vymedzenie
Biochemická spotreba kyslíka (BOD ₅)	Množstvo kyslíka potrebné na biochemickú oxidáciu organickej hmoty na oxid uhličitý za 5 dní. BOD je ukazovateľom hmotnostnej koncentrácie biologicky rozložiteľných organických zlúčenín.
Chemická spotreba kyslíka (COD)	Množstvo kyslíka potrebné na celkovú oxidáciu organickej hmoty na oxid uhličitý. COD je ukazovateľom hmotnostnej koncentrácie organických zlúčenín.
Celkový obsah organického uhlíka (TOC)	Celkový obsah organického uhlíka vyjadrený ako C, zahŕňa všetky organické zlúčeniny.
Celkové nerozpustné tuhé látky (TSS)	Hmotnostná koncentrácia všetkých nerozpustných tuhých látok nameraná filtráciou cez filtre zo sklenených vlákien a gravimetriou.
Celkový obsah dusíka (TN)	Celkový obsah dusíka vyjadrený ako N, zahŕňa voľný amoniak a dusičnan amónny (NH ₄ -N), dusitany (NO ₂ -N), dusičnany (NO ₃ -N) a organické zlúčeniny dusíka.
Celkový obsah anorganického dusíka (N _{anorg})	Celkový obsah anorganického dusíka vyjadrený ako N, zahŕňa voľný amoniak a dusičnan amónny (NH ₄ -N), dusitany (NO ₂ -N) a dusičnany (NO ₃ -N).
Celkový obsah fosforu (TP)	Celkový obsah fosforu vyjadrený ako P, zahŕňa všetky anorganické a organické zlúčeniny fosforu, rozpustené alebo viazané na častice.
Absorbovateľné organicky viazané halogény (AOX)	Absorbovateľné organicky viazané halogény vyjadrené ako Cl, zahŕňajú absorbovateľné organicky viazané zlúčeniny chlóru, brómu a jódu.
Chróm (Cr)	Chróm vyjadrený ako Cr, zahŕňa všetky anorganické a organické zlúčeniny chrómu, rozpustené alebo viazané na častice.
Meď (Cu)	Meď vyjadrená ako Cu, zahŕňa všetky anorganické a organické zlúčeniny medi, rozpustené alebo viazané na častice.
Nikel (Ni)	Nikel vyjadrený ako Ni, zahŕňa všetky anorganické a organické zlúčeniny niklu, rozpustené alebo viazané na častice.
Zinok (Zn)	Zinok vyjadrený ako Zn, zahŕňa všetky anorganické a organické zlúčeniny zinku, rozpustené alebo viazané na častice.
VOC	Prchavé organické zlúčeniny, ako sú vymedzené v článku 3 ods. 45 smernice 2010/75/EÚ.
Difúzne emisie prchavých organických zlúčenín	Neusmernené emisie VOC, ktoré môžu vzniknúť v „plošných“ zdrojoch (napr. nádržiach) alebo v „bodových“ zdrojoch (napr. v prírube potrubia).
Fugitívne emisie prchavých organických zlúčenín	Difúzne emisie prchavých organických zlúčenín z „bodových“ zdrojov.
Spaľovanie odpadového plynu	Vysokoteplotná oxidácia s cieľom spáliť otvoreným plameňom horľavé zložky odpadových plynov z priemyselných činností. Spaľovanie sa používa predovšetkým na spaľovanie horľavých plynov z bezpečnostných dôvodov alebo pri mimoriadnych prevádzkových podmienkach.

1. Systémy environmentálneho riadenia

BAT 1. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) umožňujúcou zlepšiť celkovú environmentálnu výkonnosť je zavedenie a dodržiavanie systému environmentálneho riadenia (EMS), v ktorom sú zahrnuté všetky tieto vlastnosti:

- zapojenie vedúcich pracovníkov vrátane vyššieho vedenia;

- ii) environmentálna politika, ktorá zahŕňa neustále zlepšovanie zariadenia zo strany vedenia;
- iii) naplánovanie a zavedenie nevyhnutne potrebných postupov a cieľov spolu s finančným plánovaním a investíciami;
- iv) realizácia postupov osobitne zameraných na:
 - a) štruktúru a zodpovednosť;
 - b) prijímanie zamestnancov, odborné vzdelávanie, informovanosť a kompetencie;
 - c) komunikáciu;
 - d) zapojenie zamestnancov;
 - e) dokumentáciu;
 - f) účinnú kontrolu procesov;
 - g) programy údržby;
 - h) pripravenosť na núdzové situácie a reakciu na ne;
 - i) zabezpečenie súladu s právnymi predpismi na ochranu životného prostredia;
- v) kontrola výkonnosti a prijímanie nápravných opatrení s osobitným dôrazom na:
 - a) monitorovanie a meranie (pozri aj referenčnú správu o monitorovaní emisií do ovzdušia a vody zo zariadení, na ktoré sa vzťahuje smernica o priemyselných emisiách – ROM);
 - b) nápravné a preventívne opatrenia;
 - c) uchovávanie záznamov;
 - d) nezávislé (tam, kde je to možné) interné alebo externé audity s cieľom určiť, či systém EMS zodpovedá plánovanému rámcu a či sa správne zaviedol a udržiava;
- vi) revízia systému EMS a jeho trvalej vhodnosti, primeranosti a účinnosti, ktorú vykoná vyššie vedenie;
- vii) sledovanie vývoja čistejších technológií;
- viii) posúdenie vplyvu konečného vyradenia zariadenia z prevádzky už vo fáze koncipovania novej prevádzky a v priebehu prevádzkovej životnosti;
- ix) pravidelné sektorové referenčné porovnávanie;
- x) plán odpadového hospodárstva (pozri BAT 13).

V konkrétnom prípade činností v chemickom sektore by mali BAT v oblasti EMS zahŕňať tieto prvky:

- xi) pre zariadenia/prevádzky, kde pracuje viac prevádzkovateľov, je potrebné zaviesť konvenciu, ktorá stanovuje úlohy, zodpovednosti a pracovné postupy koordinácie každého prevádzkovateľa zariadenia, v záujme zlepšenia spolupráce medzi rôznymi prevádzkovateľmi;
- xiii) zavedenie súpisov tokov odpadových vôd a odpadových plynov (pozri BAT 2).

V niektorých prípadoch sú súčasťou EMS tieto prvky:

- xiii) plán riadenia zápachu (pozri BAT 20).
- xiv) plán riadenia hluku (pozri BAT 22).

Uplatiteľnosť

Rozsah (napr. miera podrobnosti) a povaha systému EMS (napr. normatívnosť alebo nenormatívnosť) bude vo všeobecnosti závisieť od povahy, miery a zložitosti zariadenia, ako aj od rozsahu jeho možného vplyvu na životné prostredie.

BAT 2. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) uľahčujúcou znižovanie emisií do vody a ovzdušia a znižovanie spotreby vody je zavedenie a udržiavanie súpisu prehľadu tokov odpadových vôd a odpadových plynov v rámci systému environmentálneho riadenia (pozri BAT 1), ktorý zahŕňa všetky tieto prvky:

- i) informácie o chemických výrobných procesoch vrátane:
 - a) rovníc chemických reakcií, do ktorých sú zahrnuté aj vedľajšie produkty;
 - b) zjednodušené znázornenie pracovného postupu, v ktorom sa uvádza vznik emisií;
 - c) opisy techník, ktoré sú súčasťou procesu, a čistenia odpadových vôd/plynov pri zdroji vrátane opisov ich výkonnosti;
- ii) informácie – podľa možnosti čo najpodrobnejšie – o vlastnostiach tokov odpadových vôd, ako napríklad:
 - a) priemerné hodnoty a kolísanie prietoku, pH, teploty a vodivosti;
 - b) priemerná koncentrácia a hodnoty zaťaženia príslušných znečisťujúcich látok/parametrov a ich kolísanie (napr. COD/TOC, formy dusíka, fosfor, kovy, soli, špecifické organické zlúčeniny);
 - c) údaje o biologickej likvidovateľnosti [napr. BOD, pomer BOD/COD, Zahn-Wellensov test, potenciál biologickej inhibície (napr. nitrifikácia)];
- iii) informácie – podľa možnosti čo najpodrobnejšie – o vlastnostiach tokov odpadových plynov, ako napríklad:
 - a) priemerné hodnoty a kolísanie prietoku a teploty;
 - b) priemerná koncentrácia a hodnoty zaťaženia príslušných znečisťujúcich látok/parametrov a ich kolísanie (napr. VOC, CO, NO_x, SO_x, chlór, chlorovodík);
 - c) horľavosť, dolné a horné limity výbušnosti, reaktivita;
 - d) prítomnosť iných látok, ktoré môžu mať vplyv na systém čistenia odpadových plynov alebo bezpečnosť zariadenia (napr. kyslík, dusík, vodná para, prach).

2. Monitorovanie

BAT 3. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) pre príslušné emisie do vody podľa súpisu tokov odpadových vôd (pozri BAT 2) je monitorovanie kľúčových prevádzkových parametrov (vrátane zariadení na nepretržité monitorovanie toku odpadových vôd, pH a teploty) v kľúčových oblastiach (napr. prítok na predbežné čistenie a prítok na konečné čistenie).

BAT 4. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) je monitorovanie emisií do vody v súlade s normami EN s aspoň minimálnou frekvenciou uvedenou nižšie. Ak normy EN nie sú k dispozícii, najlepšou dostupnou technikou (BAT) je využitie noriem ISO, vnútroštátnych alebo iných medzinárodných noriem, ktorými sa zaistí poskytovanie údajov v rovnocennej vedeckej kvalite.

Látka/parameter	Norma(-y)	Minimálna frekvencia monitorovania ⁽¹⁾ ⁽²⁾
Celkový obsah organického uhlíka (TOC) ⁽³⁾	EN 1484	Denne
Chemická spotreba kyslíka (COD) ⁽³⁾	Nie je k dispozícii norma EN	
Celkové nerozpustné tuhé látky (TSS)	EN 872	
Celkový obsah dusíka (TN) ⁽⁴⁾	EN 12260	
Celkový obsah anorganického dusíka (N _{anorg}) ⁽⁴⁾	K dispozícii sú rozličné normy EN	
Celkový obsah fosforu (TP)	K dispozícii sú rozličné normy EN	

Látka/parameter		Norma(-y)	Minimálna frekvencia monitorovania ⁽¹⁾ ⁽²⁾
Absorbovateľné organicky viazané halogény (AOX)		EN-ISO 9562	Mesačne
Kovy	Cr	K dispozícii sú rozličné normy EN	
	Cu		
	Ni		
	Pb		
	Zn		
	Iné kovy, ak je to relevantné		
Toxicita ⁽³⁾	Rybie ikry (<i>Danio rerio</i>)	EN-ISO 15088	Rozhodne sa na základe hodnotenia rizika po počiatočnej charakterizácii
	Dafnia (<i>Daphnia magna</i> Straus)	EN-ISO 6341	
	Luminiscenčné baktérie (<i>Vibrio fischeri</i>)	EN-ISO 11348–1, EN-ISO 11348–2 alebo EN-ISO 11348–3	
	Žaburinka menšia (<i>Lemna minor</i>)	EN-ISO 20079	
	Riasy	EN-ISO 8692, EN-ISO 10253 alebo EN-ISO 10710	

⁽¹⁾ Frekvencie monitorovania sa môžu upraviť, ak série údajov jasne preukazujú dostatočnú stabilitu.

⁽²⁾ Miesto odberu vzorky sa nachádza tam, kde emisie opúšťajú zariadenie.

⁽³⁾ Monitorovanie TOC a COD sú alternatívy. Uprednostňuje sa monitorovanie TOC, pretože nevyžaduje používanie veľmi toxických zlúčenín.

⁽⁴⁾ Monitorovanie TN a N_{anorg} sú alternatívy.

⁽⁵⁾ Môže sa používať vhodná kombinácia týchto metód.

BAT 5. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) je pravidelné monitorovanie emisií difúzných VOC do ovzdušia z príslušných zdrojov pomocou vhodnej kombinácie techník I – III, alebo v prípade, že sa pracuje s veľkými množstvami VOC, pomocou všetkých techník I – III.

- I. metódy pachovej kontroly (napr. pomocou prenosných nástrojov podľa normy EN 15446) súvisiace s korelačnými krivkami pre kľúčovo dôležité zariadenie;
- II. metódy optického zobrazenia plynu;
- III. výpočet emisií na základe emisných faktorov pravidelne potvrdených (napríklad raz za dva roky) meraním.

V prípade, že sa pracuje s veľkými množstvami VOC, je užitočnou doplnkovou technikou skríning a kvantifikácia emisií zo zariadenia prostredníctvom pravidelných kampaní s optickými absorpčnými technikami, napríklad diferencovaná detekcia a meranie absorpčnej dĺžky svetla (DIAL) alebo začlonenie solárneho toku (SOF).

Opis

Pozri oddiel 6.2.

BAT 6. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) je pravidelné monitorovanie emisií zápachu z príslušných zdrojov v súlade s normami EN.

Opis

Emisie možno monitorovať metódou dynamickej olfaktometrie podľa normy EN 13725. Monitorovanie emisií možno doplniť meraním/odhadom vystavenia zápachu alebo odhadom vplyvu zápachu.

Uplatiteľnosť

Uplatniteľnosť je obmedzená na prípady, keď je možné alebo odôvodnené zápach očakávať.

3. Emisie do vody

3.1. Spotreba vody a tvorba odpadových vôd

BAT 7. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) na zníženie spotreby vody a obmedzenie tvorby odpadových vôd je zníženie objemu tokov odpadových vôd a/alebo zníženie zaťaženia prostredia znečistením, ktoré tieto vody spôsobujú, zvýšenie opätovného použitia odpadových vôd vo výrobnom procese a spätné získavanie a opätovné využívanie surovín.

3.2. Zber a oddelovanie odpadových vôd

BAT 8. Najlepšou dostupnou technikou (BAT), ktorou sa zabráni kontaminácii nekontaminovanej vody a znížia emisie do vody, je oddelenie tokov nekontaminovanej odpadovej vody od tokov odpadovej vody, ktoré si vyžadujú čistenie.

Uplatiteľnosť

Oddelenie nekontaminovanej dažďovej vody nebude vždy uplatniteľné v prípade existujúcich systémov na zber odpadových vôd.

BAT 9. Najlepšou dostupnou technikou (BAT), ktorou sa zabráni vzniku nekontrolovateľných emisií do vody, je zabezpečenie vhodnej úložnej kapacity pre odpadové vody, ktoré vznikli za iných ako bežných prevádzkových podmienok, a to na základe posúdenia rizika (berúc do úvahy napr. druh znečisťujúcej látky, dôsledky pre ďalšie čistenie a prijímajúce prostredie), a prijať ďalšie primerané opatrenia (napr. kontrola, čistenie, opätovné použitie).

Uplatiteľnosť

Dočasné skladovanie nekontaminovanej dažďovej vody si vyžaduje jej oddelenie, čo nebude vždy uplatniteľné v prípade existujúcich systémov na zber odpadových vôd.

3.3. Čistenie odpadových vôd

BAT 10. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) na zníženie množstva emisií do vody je využívanie stratégie integrovaného spracovania odpadových vôd a ich čistenia, ktorá zahŕňa vhodnú kombináciu techník podľa nižšie uvedeného poradia dôležitosti.

	Technika	Opis
a)	Techniky integrované do procesu ⁽¹⁾	Techniky na prevenciu alebo zníženie tvorby látok znečisťujúcich vodu.
b)	Spätné získavanie znečisťujúcich látok pri zdroji ⁽¹⁾	Techniky, ktorými sa znečisťujúce látky získavajú späť pred vypustením do systému na čistenie a odvod odpadových vôd.

	Technika	Opis
c)	Predbežné čistenie odpadových vôd ⁽¹⁾ ⁽²⁾	Techniky, ktorými sa znižuje množstvo znečisťujúcich látok pred konečným čistením odpadových vôd. Predbežné čistenie sa môže vykonávať pri zdroji alebo v kombinovaných tokoch.
d)	Konečné čistenie odpadových vôd ⁽³⁾	Konečné čistenie odpadových vôd, napríklad predbežné a prvotné čistenie, biologické čistenie, odstraňovanie dusíka, odstraňovanie fosforu a/alebo techniky konečného odstránenia pevných látok pred vypustením do vodného recipienta.

⁽¹⁾ Tieto techniky sú podrobnejšie opísané a vymedzené v iných záveroch o BAT pre chemický priemysel.

⁽²⁾ Pozri BAT 11.

⁽³⁾ Pozri BAT 12.

Opis

Stratégia integrovaného spracovania odpadových vôd a ich čistenia vychádza zo súpisu tokov odpadových vôd (pozri BAT 2).

Úrovně emisí súvisiace s BAT (BAT-AELs): Pozri oddiel 3.4.

BAT 11. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) na zníženie množstva emisií do vody je predbežné čistenie odpadových vôd obsahujúcich znečisťujúce látky, ktoré nemožno adekvátne odstrániť počas konečného čistenia odpadových vôd používaním vhodných techník.

Opis

Predbežné čistenie odpadových vôd sa vykonáva ako súčasť integrovanej stratégie spracovania a čistenia odpadových vôd (pozri BAT 10) a vo všeobecnosti je potrebné na:

- ochranu zariadenia na konečné čistenie odpadových vôd (napr. ochrana zariadenia na biologické čistenie pred inhibičnými alebo toxickými zlúčeninami),
- odstránenie zlúčenín, ktoré sú počas konečného čistenia odstránené nedostatočne (napr. toxické zlúčeniny, nedostatočne biologicky rozložiteľné/biologicky nerozložiteľné organické zlúčeniny, organické zlúčeniny, ktoré sa vyskytujú vo vysokých koncentráciách alebo kovy počas biologického čistenia),
- odstránenie zlúčenín, ktoré by boli ináč počas konečného čistenia zo systému na zhromažďovanie odpadových vôd rozptýlené do ovzdušia (napr. prchavé halogénované organické zlúčeniny, benzén),
- odstránenie zlúčenín, ktoré majú iné negatívne účinky (napr. korózia zariadenia, nežiaduca reakcia s inými látkami, kontaminácia kalu z čistenia odpadovej vody).

Vo všeobecnosti sa predbežné čistenie vykonáva čo najbližšie k zdroju, aby sa zabránilo ich zriedeniu, najmä v prípade kovov. Toky odpadových vôd s vhodnými charakteristikami môžu byť v niektorých prípadoch oddelené a zhromaždené, aby prešli cieľovým kombinovaným predbežným čistením.

BAT 12. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) na zníženie množstva emisií do vody je vhodná kombinácia techník konečného čistenia odpadových vôd.

Opis

Konečné čistenie odpadových vôd sa vykonáva ako súčasť integrovanej stratégie spracovania a čistenia odpadových vôd (pozri BAT 10).

Vhodné techniky konečného čistenia odpadových vôd v závislosti od znečisťujúcej látky zahŕňajú:

	Technika (¹)	Obvyklé znečisťujúce látky, ktorých obsah sa znižuje	Uplatiteľnosť
Predbežné a primárne čistenie			
a)	Vyrovňovanie	Všetky znečisťujúce látky	Všeobecne uplatniteľné.
b)	Neutralizácia	Kyseliny, zásady	
c)	Fyzické oddelenie, napr. česlá, sitá, odlučovače nečistôt, odlučovače tukov alebo primárne usadzovacie nádrže	Nerozpustené látky, olej/tuk	
Biologické čistenie (sekundárne čistenie), napr.			
d)	Proces aktivovaného kalu	Biologicky rozložiteľné organické zlúčeniny	Všeobecne uplatniteľné.
e)	Membránový bioreaktor		
Odstránenie dusíka			
f)	Nitrifikácia/denitrifikácia	Celkový obsah dusíka, amoniaku	Nitrifikácia sa nemusí uplatňovať v prípade vysokých koncentrácií chloridu (t. j. približne 10 g/l) a za predpokladu, že zníženie koncentrácie chloridu pred nitrifikáciou by nebolo možné zdôvodniť jeho environmentálnymi prínosmi. Neuplatňuje sa v prípade, keď v konečnom čistení nie je zahrnuté biologické čistenie.
Odstránenie fosforu			
g)	Chemické vyzrážanie	Fosfor	Všeobecne uplatniteľné.
Konečné odstránenie pevných látok			
h)	Koagulácia a flokulácia	Nerozpustené pevné látky	Všeobecne uplatniteľné.
i)	Sedimentácia		
j)	Filtrácia (napr. filtrácia pieskom, mikrofiltrácia, ultrafiltrácia)		
k)	Flotácia		

⁽¹⁾ Opis jednotlivých techník sa uvádza v oddiele 6.1.

3.4. Úrovně emisí do vody súvisiace s BAT

Úrovně emisí súvisiace s BAT (BAT-AEL), pokiaľ ide o emisie do vody uvádzané v tabuľke 1, tabuľke 2 a tabuľke 3 sa vzťahujú na priame emisie do vodného recipienta pochádzajúce z:

- i) činností uvedených v oddiele 4 prílohy I k smernici 2010/75/EÚ;
- ii) nezávisle prevádzkovaných čistiarní odpadových vôd uvedených v oddiele 6.11 prílohy I k smernici 2010/75/EÚ za predpokladu, že najväčšie zaťaženie znečisťujúcou látkou pochádza z činností uvedených v oddiele 4 prílohy I k smernici 2010/75/EÚ;
- iii) kombinovaného čistenia odpadových vôd z rôznych zdrojov, ak najväčšie zaťaženie znečisťujúcou látkou pochádza z činností uvedených v oddiele 4 prílohy I k smernici 2010/75/EÚ.

Hodnoty BAT-AEL sa uplatňujú v mieste, kde emisie opúšťajú zariadenie.

Tabuľka 1

Hodnoty BAT-AEL pre priame emisie TOC, COD a TSS do vodného recipienta

Ukazovateľ	BAT-AEL (ročný priemer)	Podmienky
Celkový obsah organického uhlíka (TOC) ⁽¹⁾ ⁽²⁾	10 – 33 mg/l ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾	Hodnoty BAT-AEL sa uplatňujú, ak emisie prekročia 3,3 t/rok.
Chemická spotreba kyslíka (COD) ⁽¹⁾ ⁽²⁾	30 – 100 mg/l ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾	Hodnoty BAT-AEL sa uplatňujú, ak emisie prekročia 10 t/rok.
Celkové nerozpustné tuhé látky (TSS)	5,0 – 35 mg/l ⁽⁷⁾ ⁽⁸⁾	Hodnoty BAT-AEL sa uplatňujú, ak emisie prekročia 3,5 t/rok.

⁽¹⁾ Na biochemickú spotrebu kyslíka (BOD) sa hodnoty BAT-AEL neuplatňujú. Pre ilustráciu, priemerná ročná úroveň BOD₅ v odtoku z biologickej čistiare odpadových vôd je obvykle ≤ 20 mg/l.

⁽²⁾ Uplatňujú sa buď hodnoty BAT-AEL pre TOC alebo BAT-AEL pre COD. Uprednostňuje sa TOC, pretože jeho monitorovanie si nevyžaduje používanie veľmi toxických zlúčenín.

⁽³⁾ Dolná hranica rozpätia sa dosiahne zvyčajne vtedy, keď niektoré prítoky odpadových vôd obsahujú organické zlúčeniny a/alebo odpadové vody obsahujú väčšinou biologicky ľahko rozložiteľné organické zlúčeniny.

⁽⁴⁾ Horná hranica rozpätia môže byť až 100 mg/l pre TOC alebo až 300 mg/l pre COD (v oboch prípadoch ide o ročné priemery), ak sú splnené obidve tieto podmienky:

— Podmienka A: Priemerná ročná účinnosť odlučovania je ≥ 90 % (vrátane predbežného aj konečného čistenia).

— Podmienka B: Ak sa použije biologické čistenie, musí byť splnené aspoň jedno z týchto kritérií:

— Použije sa stupeň biologického čistenia s nízkym zaťažením (t. j. ≤ 0,25 kg COD/kg organickej sušiny kalu). Z uvedeného vyplýva, že úroveň BOD₅ v odtoku je ≤ 20 mg/l.

— Použije sa nitrifikácia.

⁽⁵⁾ Horná hranica rozpätia sa nemusí uplatňovať, ak sú splnené všetky tieto podmienky:

— Podmienka A: Priemerná ročná účinnosť odlučovania je ≥ 95 % (vrátane predbežného aj konečného čistenia).

— Podmienka B: rovnaká ako podmienka B v poznámke ⁽⁴⁾.

— Podmienka C: Prítok ku konečnému čisteniu odpadových vôd má nasledujúce vlastnosti: Jeho priemerný ročný TOC je > 2 g/l (alebo COD > 6 g/l) a obsahuje vysoký podiel žiaruvzdorných organických zlúčenín.

⁽⁶⁾ Horná hranica rozpätia sa nemusí uplatňovať, ak najväčšie zaťaženie znečisťujúcou látkou pochádza z výroby metylcelulózy.

⁽⁷⁾ Dolná hranica rozpätia sa zvyčajne dosiahne pri použití filtrácie (napr. filtrácia pieskom, mikrofiltrácia, ultrafiltrácia, membránový bioreaktor), pričom horná hranica rozpätia sa obvykle dosiahne v prípade výlučného použitia sedimentácie.

⁽⁸⁾ Ak najväčšie zaťaženie znečisťujúcou látkou pochádza z výroby bezvodého uhličitanu sodného Solvayovým procesom alebo z výroby oxidu titaničitého, táto hodnota BAT-AEL sa nemôže uplatňovať.

Tabuľka 2

Hodnoty BAT-AEL pre priame emisie živín do vodného recipienta

Ukazovateľ	BAT-AEL (ročný priemer)	Podmienky
Celkový obsah dusíka (TN) ⁽¹⁾	< 5,0 – 25 mg/l ⁽²⁾ ⁽³⁾	Hodnoty BAT-AEL sa uplatňujú, ak emisie prekročia 2,5 t/rok.
Celkový obsah anorganického dusíka (N _{anorg}) ⁽¹⁾	< 5,0 – 20 mg/l ⁽²⁾ ⁽³⁾	Hodnoty BAT-AEL sa uplatňujú, ak emisie prekročia 2,0 t/rok.
Celkový obsah fosforu (TP)	0,50 – 3,0 mg/l ⁽⁴⁾	Hodnoty BAT-AEL sa uplatňujú, ak emisie prekročia 300 kg/rok.

⁽¹⁾ Uplatňujú sa buď hodnoty BAT-AEL pre celkový obsah dusíka alebo hodnoty BAT-AEL pre celkový obsah anorganického dusíka.

⁽²⁾ Hodnoty BAT-AEL pre TN a N_{anorg} sa neuplatňujú na zariadenia, v ktorých sa nerealizuje biologické čistenie odpadových vôd. Dolná hranica rozpätia sa dosiahne zvyčajne vtedy, keď prítok do biologickej čistiarne odpadových vôd obsahuje nízke úrovne dusíka a/alebo vtedy, keď môže byť nitrifikácia/denitrifikácia prevádzkovaná za optimálnych podmienok.

⁽³⁾ Horná hranica rozpätia môže byť vyššia, až do 40 mg/l pre TN alebo 35 mg/l pre N_{anorg} (v oboch prípadoch ide o ročné priemery), ak je priemerná ročná účinnosť odlučovania ≥ 70 % (vrátane predbežného a konečného čistenia).

⁽⁴⁾ Dolná hranica rozpätia sa dosiahne zvyčajne vtedy, keď sa na správne fungovanie biologickej čistiarne odpadových vôd pridáva fosfor alebo keď fosfor pochádza najmä zo systémov vykurovania alebo chladenia. Horná hranica rozpätia sa dosiahne zvyčajne vtedy, keď sa v zariadení vyrábajú zlúčeniny obsahujúce fosfor.

Tabuľka 3

Hodnoty BAT-AEL pre priame emisie AOX a kovov do vodného recipienta

Ukazovateľ	BAT-AEL (ročný priemer)	Podmienky
Absorbovateľné organicky viazané halogény (AOX)	0,20 – 1,0 mg/l ⁽¹⁾ ⁽²⁾	Hodnoty BAT-AEL sa uplatňujú, ak emisie prekročia 100 kg/rok.
Chróom (vyjadrený ako Cr)	5,0 – 25 µg/l ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾	Hodnoty BAT-AEL sa uplatňujú, ak emisie prekročia 2,5 kg/rok.
Meď (vyjadrená ako Cu)	5,0 – 50 µg/l ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁷⁾	Hodnoty BAT-AEL sa uplatňujú, ak emisie prekročia 5,0 kg/rok.
Nikel (vyjadrený ako Ni)	5,0 – 50 µg/l ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾	Hodnoty BAT-AEL sa uplatňujú, ak emisie prekročia 5,0 kg/rok.
Zinok (vyjadrený ako Zn)	20 – 300 µg/l ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁸⁾	Hodnoty BAT-AEL sa uplatňujú, ak emisie prekročia 30 kg/rok.

⁽¹⁾ Horná hranica rozpätia sa dosiahne zvyčajne vtedy, keď sa v zariadení používa alebo vyrába malé množstvo halogénovaných organických zlúčenín.

⁽²⁾ V prípade, že najväčšie zaťaženie znečisťujúcou látkou pochádza z výroby jódovaných kontrastných látok na röntgenové vyšetrenie, sa táto hodnota BAT-AEL z dôvodu vysokého teplotného zaťaženia nemôže uplatňovať. Táto hodnota BAT-AEL sa z dôvodu vysokého zaťaženia nemôže uplatňovať ani v prípade, že najväčšie zaťaženie znečisťujúcou látkou pochádza z výroby propylénoxidu alebo epichlórhydrínu chlórhydrínovým procesom.

⁽³⁾ Dolná hranica rozpätia sa dosiahne zvyčajne vtedy, keď sa v zariadení používa alebo vyrába malé množstvo príslušných kovov (alebo ich zlúčenín).

⁽⁴⁾ Táto hodnota BAT-AEL sa nemôže uplatňovať na anorganické výtoky, ak najväčšie zaťaženie znečisťujúcou látkou pochádza z výroby anorganických zlúčenín ťažkých kovov.

⁽⁵⁾ Táto hodnota BAT-AEL sa nemôže uplatňovať, ak najväčšie zaťaženie znečisťujúcou látkou pochádza zo spracovania veľkého množstva pevných anorganických surovín, ktoré sú kontaminované kovmi (napr. bezvodný uhličitan sodný vyrobený Solvayovým procesom, oxid titaničitý).

⁽⁶⁾ Táto hodnota BAT-AEL sa nemôže uplatňovať, ak najväčšie zaťaženie znečisťujúcou látkou pochádza z výroby organických zlúčenín chrómu.

⁽⁷⁾ Táto hodnota BAT-AEL sa nemôže uplatňovať, ak najväčšie zaťaženie znečisťujúcou látkou pochádza z výroby organických zlúčenín medi alebo z výroby monoméru vinylchloridu/etyléndichloridu oxychloračným procesom.

⁽⁸⁾ Táto hodnota BAT-AEL sa nemôže uplatňovať, ak najväčšie zaťaženie znečisťujúcou látkou pochádza z výroby viskóзовých vlákien.

Súvisiace monitorovanie je opísané v BAT 4.

4. Odpad

BAT 13. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) na prevenciu alebo, ak to nie je možné, na zníženie množstva odpadu zaslaného na zneškodnenie je vytvorenie a realizácia plánu nakladania s odpadom, ktorý je súčasťou plánu riadenia systému environmentálneho manažérstva (pozri BAT 1). Týmto plánom sa zabezpečí, že sa (v poradí podľa dôležitosti) predíde vzniku odpadu, odpad sa pripraví na opätovné použitie, recykláciu alebo iné zhodnotenie.

BAT 14. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) na zníženie objemu čistiarenských kalov vyžadujúcich ďalšie spracovanie alebo zneškodnenie a na zníženie ich potenciálneho vplyvu na životné prostredie je použitie týchto techník alebo ich kombinácie:

	Technika	Opis	Uplatiteľnosť
a)	Úprava	Chemická úprava (t. j. pridávanie koagulantov a/alebo flokulantov) alebo tepelná úprava (t. j. zahrievanie) na zlepšenie podmienok pri zahusťovaní/odvodňovaní kalu.	Neuplatňuje sa na anorganické kaly. Potreba úpravy závisí od vlastností kalu a od zariadenia, ktoré sa použije na jeho zahusťovanie/odvodňovanie.
b)	Zahusťovanie/odvodňovanie	Zahusťovanie možno uskutočniť sedimentáciou, odstredzovaním, flotáciou, pomocou gravitačných pásov alebo rotačných bubnov. Odvodnenie možno uskutočniť pomocou pásových lisov alebo membránových kalolisov.	Všeobecne uplatniteľné.
c)	Stabilizácia	Stabilizácia kalu zahŕňa chemické čistenie, tepelnú úpravu, aeróbny alebo anaeróbny rozklad.	Neuplatňuje sa na anorganické kaly. Neuplatňuje sa pri krátkodobej úprave pred konečným čistením.
d)	Sušenie	Kal sa suší priamym alebo nepriamym kontaktom so zdrojom tepla.	Neuplatňuje sa v prípadoch, keď nie je dostupné odpadové teplo alebo ho nemožno použiť.

5. Emisie Do Ovzdušia

5.1. Zhromažďovanie odpadových plynov

BAT 15. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) na uľahčenie zachytávania zlúčenín a zníženie emisií do ovzdušia je uzavretie zdrojov emisií a tam, kde je to možné, tieto emisie čistiť.

Uplatiteľnosť

Uplatniteľnosť môže byť obmedzená z prevádzkových dôvodov (prístup k zariadeniu), z dôvodov bezpečnosti (vyhnúť sa koncentráciám blízko dolného limitu výbušnosti) a zdravia (ak sa vyžaduje prístup prevádzkovateľa do uzavretého priestoru).

5.2. Čistenie odpadových plynov

BAT 16. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) na zníženie množstva emisií do ovzdušia je stratégia integrovaného nakladania s odpadovými plynmi a ich čistenia, ktorá zahŕňa techniky čistenia odpadových plynov integrované do procesu.

Opis

Stratégia integrovaného nakladania s odpadovými plynmi a ich čistenia vychádza zo súpisu tokov odpadových plynov (pozri BAT 2) a uprednostňuje techniky integrované do procesu.

5.3. Spaľovanie odpadového plynu

BAT 17. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) na prevenciu emisií do ovzdušia zo spaľovania je spaľovať odpadové plyny len z bezpečnostných dôvodov alebo v prípade mimoriadnych prevádzkových podmienok (napr. nábeh či odstavenie prevádzky) pomocou jednej alebo oboch nižšie uvedených techník.

	Technika	Opis	Uplatiteľnosť
a)	Správna konštrukcia prevádzky	Patrí sem zavedenie systému na zachytávanie plynu s dostatočnou kapacitou a používanie odvodušňovacích ventilov s vysokou integritou.	Všeobecne uplatniteľné v nových prevádzkach. Existujúce prevádzky je možné dodatočne vybaviť systémom na zachytávanie plynu.
b)	Riadenie prevádzky	Patrí sem udržiavanie systému na zachytávanie plynu v rovnováhe a využívanie zdokonaleného riadenia procesov.	Všeobecne uplatniteľné.

BAT 18. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) na zníženie množstva emisií do ovzdušia zo spaľovania v prípade, že je takéto spaľovanie nevyhnutné, je použitie jednej alebo oboch nižšie uvedených techník:

	Technika	Opis	Uplatiteľnosť
a)	Správna konštrukcia spaľovacieho zariadenia	Optimalizácia výšky, tlaku, asistencie parou, vzduchom alebo plynom, typu spaľovacích špičiek (uzavreté alebo chránené) atď., s cieľom umožniť bezdymovú a spoľahlivú prevádzku a zabezpečiť účinné spaľovanie prebytočných plynov.	Uplatniteľné na nové horáky. V existujúcich zariadeniach môže byť uplatniteľnosť obmedzená, napr. časom vyhradeným na údržbu počas odstávky prevádzky.
b)	Monitorovanie a vedenie záznamov v rámci riadenia spaľovania	Nepretržité monitorovanie plynu určeného na spaľovanie, meranie prietoku plynu a odhady ďalších parametrov [napr. zloženie, tepelný obsah, pomer asistencie, rýchlosť, prietok čistiaceho plynu, emisie znečisťujúcich látok (napr. NO _x , CO, uhlíkovodíky, hluk)]. Záznamy o spaľovaní zvyčajne zahŕňajú odhadované/zmerané zloženie a množstvo spaľovaného plynu a trvanie operácie. Záznamy umožňujú určiť množstvo emisií a prípadne aj predísť spaľovaniu plynov v budúcnosti.	Všeobecne uplatniteľné.

5.4. Difúzne emisie prchavých organických zlúčenín (VOC)

BAT 19. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) umožňujúcou zabrániť vzniku emisií VOC do ovzdušia alebo, ak to nie je možné, znížiť ich množstvo je použiť kombináciu nižšie uvedených techník:

	Technika	Uplatiteľnosť
Techniky týkajúce sa návrhu zariadenia		
a)	Obmedzenie počtu potenciálnych zdrojov emisií	V prípade existujúcich zariadení môže byť uplatniteľnosť obmedzená z prevádzkových dôvodov.
b)	Maximalizácia prvkov uzavretého nakladania v rámci procesu	
c)	Výber zariadenia s vysokou integritou (pozri opis v oddiele 6.2)	
d)	Uľahčenie údržby zabezpečením prístupu k potenciálne netesniacemu vybaveniu	

	Technika	Uplatiteľnosť
Techniky týkajúce sa konštrukcie zariadenia/vybavenia, montáže a uvedenia do prevádzky		
e)	Zabezpečenie riadne vymedzených a komplexných postupov konštrukcie a montáže zariadenia/vybavenia. Patrí sem používanie tesnenia na definovaný tlak pri montáži prírubových spojov (pozri opis v oddiele 6.2)	Všeobecne uplatniteľné.
f)	Zabezpečenie solídnych postupov na uvedenie zariadenia/vybavenia do prevádzky a postupu odovzdania v súlade s konštrukčnými požiadavkami	

Techniky súvisiace s prevádzkou zariadenia

g)	Zabezpečenie dobrej údržby a včasnej výmeny zariadenia	Všeobecne uplatniteľné.
h)	Použitie programu zisťovania únikov a opravy (LDAR) založeného na riziku (pozri opis v oddiele 6.2)	
i)	Pokiaľ je to primerané, zabránenie vzniku difúzných emisií VOC, ich zachytenie pri zdroji a ich vyčistenie	

Súvisiace monitorovanie je opísané v BAT 5.

5.5. Emisie zápachu

BAT 20. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) umožňujúcou zabrániť vzniku emisií zápachu alebo, ak to nie je možné, znížiť ich množstvo je vytvoriť, realizovať a pravidelne preskúmať plán na riadenie zápachu, ktorý je súčasťou systému environmentálneho riadenia (pozri BAT 1) a ktorý zahŕňa všetky tieto prvky:

- i) protokol obsahujúci príslušné opatrenia a harmonogramy;
- ii) protokol na vykonávanie monitorovania zápachu;
- iii) protokol pre reakcie na zistené výskyty zápachu;
- iv) prevencia zápachu a program jeho zmiernenia navrhnutý tak, aby identifikoval zdroj(-e); meranie/odhad vystavenia zápachu; opísanie podielu jednotlivých zdrojov a realizácia preventívnych opatrení a/alebo opatrení na zmiernenie.

Súvisiace monitorovanie je opísané v BAT 6.

Uplatiteľnosť

Uplatniteľnosť je obmedzená na prípady, keď je možné alebo odôvodnené zápach očakávať.

BAT 21. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) umožňujúcou zabrániť vzniku emisií zápachu pri zhromažďovaní a čistení odpadových vôd a čistení kalu alebo, ak to nie je možné, znížiť ich množstvo je jedna z techník uvedených nižšie alebo ich kombinácia:

	Technika	Opis	Uplatiteľnosť
a)	Minimalizácia času zotrvania	Minimalizovanie času zotrvania, počas ktorého sa odpadové vody a kal nachádzajú v systémoch na zhromažďovanie a skladovanie, najmä v anaeróbných podmienkach.	V prípade existujúcich systémov na zhromažďovanie a skladovanie odpadových vôd a kalu môže byť uplatniteľnosť obmedzená.
b)	Chemické čistenie	Použitie chemikálií na zabránenie alebo na zníženie tvorby zápachajúcich zlúčenín (napr. oxidáciou alebo zrážaním zo sírovodíka).	Všeobecne uplatniteľné.
c)	Optimalizácia aeróbného čistenia	Sem môžu patriť: i) regulácia obsahu kyslíka; ii) častá údržba aeračného systému; iii) používanie čistého kyslíka; iv) odstránenie peny v nádržiach.	Všeobecne uplatniteľné.
d)	Uzavretý priestor	Zakrytie alebo uzavretie zariadenia na zhromažďovanie a čistenie odpadových vôd a kalu, aby bolo možné zápachajúce odpadové plyny zhromaždiť na ďalšie čistenie.	Všeobecne uplatniteľné.
e)	Čistenia výstupu zo zariadenia	Sem môžu patriť: i) biologické čistenie; ii) tepelná oxidácia.	Biologická čistenie sa uplatňuje iba na zlúčeniny, ktoré sú ľahko rozpustné vo vode a sú biologicky ľahko likvidovateľné.

5.6. Emisie hluku

BAT 22. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) umožňujúcou zabrániť vzniku emisií hluku alebo, ak to nie je možné, znížiť ich množstvo je vytvoriť a realizovať plán na riadenie hluku, ktorý je súčasťou systému environmentálneho riadenia (pozri BAT 1) a ktorý zahŕňa všetky tieto prvky:

- i) protokol obsahujúci príslušné opatrenia a harmonogramy;
- ii) protokol na vykonávanie monitorovania hluku;
- iii) protokol pre reakcie na zistené výskyty hluku;
- iv) Program prevencie hluku a jeho zmiernenia navrhnutý tak, aby identifikoval zdroj(-e) hluku; meranie/odhad expozície hluku; opísanie podielu jednotlivých zdrojov a realizácia preventívnych opatrení a/alebo opatrení na zmiernenie.

Uplatiteľnosť

Uplatniteľnosť je obmedzená na prípady, keď je možné alebo odôvodnené obťažovanie hlukom očakávať.

BAT 23. Najlepšou dostupnou technikou (BAT) umožňujúcou zabrániť vzniku emisií hluku alebo, ak to nie je možné, znížiť ich množstvo je použiť jednu z nižšie uvedených techník alebo ich kombináciu:

	Technika	Opis	Uplatiteľnosť
a)	Vhodné umiestnenie zariadenia a budov	Zväčšenie vzdialenosti medzi zdrojom a prijímačom hluku a využitie budov ako zvukovej clony.	V existujúcich prevádzkach môže byť premiestnenie zariadenia obmedzené nedostatkom miesta alebo nadmernými nákladmi.
b)	Prevádzkové opatrenia	Patria sem: i) zlepšenie kontroly a údržby zariadenia; ii) pokiaľ je to možné, zatváranie dverí a okien v uzavretých priestoroch; iii) obsluha zariadenia skúseným personálom; iv) pokiaľ je to možné, vyhýbanie sa hlučným činnostiam v noci; v) umožnenie kontroly hluku počas údržby.	Všeobecne uplatniteľné.
c)	Zariadenie s nízkou hlučnosťou	Patria sem nehluché kompresory, čerpadlá a horáky.	Uplatniteľné len vtedy, keď je zariadenie nové alebo sa nahrádza.
d)	Zariadenie na kontrolu hluku	Patria sem: i) obmedzovače hluku; ii) izolácia zariadenia; iii) uzavrenie hlučného zariadenia; iv) zvuková izolácia budov.	Uplatniteľnosť môže byť obmedzená z priestorových (v prípade existujúcich zariadení), zdravotných a bezpečnostných dôvodov.
e)	Znižovanie hluku	Kladením prekážok medzi zdroje a prijímače (napr. ochranné steny, násypy a budovy).	Uplatniteľné len na existujúce zariadenia, keďže pri nových zariadeniach je táto technika vzhľadom na ich konštrukciu zbytočná. V existujúcich prevádzkach môže byť kladenie prekážok obmedzené nedostatkom miesta.

6. Opis techník

6.1. Čistenie odpadových vôd

Technika	Opis
Proces aktivovaného kalu	Biologická oxidácia rozpustených organických látok kyslíkom pri použití metabolizmu mikroorganizmov. Organické zložky sa v prítomnosti rozpusteného kyslíka (vhláňaného vo forme vzduchu alebo čistého kyslíka) mineralizujú na oxid uhličitý a vodu alebo sa premieňajú na iné metabolity a biomasu (t.j. aktivovaný kal). Mikroorganizmy sa v odpadových vodách udržiavajú v suspenzii a celá zmes sa mechanicky prevzdušňuje. Zmes aktivovaného kalu sa posieľa do separačného zariadenia, v ktorom sa kal recykluje a posúva do prevzdušňovacej nádrže.
Nitrifikácia/denitrifikácia	Dvojfázový proces, ktorý sa obvykle uskutočňuje v biologických čistiarňach odpadových vôd. V prvej fáze sa uskutočňuje aeróbna nitrifikácia, pri ktorej dochádza k oxidácii amoniaku (NH_4^+) pomocou mikroorganizmov na meziprodukty vo forme dusitanov (NO_2^-), ktoré sa ďalej oxidujú na dusičnany (NO_3^-). V nasledujúcej fáze anoxickej denitrifikácie mikroorganizmy chemicky redukovávajú dusičnany na plyný dusík.

Technika	Opis
Chemické vyvrážanie	Premena rozpustených znečisťujúcich látok na nerozpustné zlúčeniny pridaním chemických zrážadiel. Pevné zrazeniny sa potom oddeľujú sedimentáciou, flotáciou rozptýleným vzduchom alebo filtráciou. V prípade potreby môže nasledovať mikrofiltrácia alebo ultrafiltrácia. Na zrážanie fosforu sa používajú multivalentné ióny kovov (napr. vápnika, hliníka, železa).
Koagulácia a flokulácia	Koagulácia a flokulácia sa používa na oddelenie nerozpustných tuhých látok z odpadovej vody a často sa vykonávajú v následných fázach. Koagulácia sa vykonáva pridaním koagulantov nabitých protikladne v porovnaní s nerozpustnými tuhými látkami. Flokulácia sa vykonáva pridaním polymérov, aby zrážky mikrovločkových častíc spôsobili ich viazanie a tým vznik väčších vločiek.
Vyrovňovanie	Vyrovňovanie tokov a záťaže znečisťujúcich látok na vstupe ku konečnému čisteniu odpadových vôd pomocou centrálnych nádrží. Vyrovňovanie sa môže vykonať decentralizovane alebo použitím iných techník riadenia.
Filtrácia	Oddelenie tuhých látok z odpadových vôd prechádzaním cez pórovité médium napr. filtrácia pieskom, mikrofiltrácia alebo ultrafiltrácia.
Flotácia	Oddelenie tuhých alebo kvapalných častíc z odpadových vôd tým, že priľnú k drobným plynovým bublinám, obvykle vzduchovým. Splývavé častice sa zhromaždia na hladine vody a odstraňujú sa pomocou zberačov.
Membránový bioreaktor	Kombinácia čistenia aktivovaným kalom a membránovej filtrácie. Používajú sa dva varianty: a) externá recirkulačná slučka medzi nádržou s aktivovaným kalom a membránovým modulom a b) ponorenie membránového modulu do nádrže s prevzdušneným aktivovaným kalom, kde sa výtok prefiltruje cez membránu z dutých vlákien a biomasa zostáva v nádrži (tento variant má nižšiu spotrebu energie a prevádzka je kompaktnejšia).
Neutralizácia	Úprava pH odpadovej vody na neutrálnu úroveň (približne 7) pridaním chemických látok. Na zvýšenie pH sa obvykle používa hydroxid sodný (NaOH) alebo hydroxid vápenatý $[Ca(OH)_2]$, zatiaľ čo na zníženie pH sa obvyčajne používa kyselina sírová (H_2SO_4), kyselina chlorovodíková (HCl) alebo oxid uhličitý (CO_2). Počas neutralizácie môže dôjsť k vyvrážaniu niektorých látok.
Sedimentácia	Oddelenie suspendovaných častíc a suspendovaných látok pomocou gravitačného usadzovania.

6.2. Difúzne emisie prchavých organických zlúčenín (VOC)

Technika	Opis
Zariadenie s vysokou integritou	K zariadeniu s vysokou integritou napríklad patria: — ventily s dvojitou súpravou tesnenia, — magnetické čerpadlá/kompresory/miešadlá, — čerpadlá/kompresory/miešadlá vybavené mechanickým tesnením namiesto súpravy tesnenia, — tesnenia s vysokou integritou (napr. špirálovité vinutie, prstencové upchávky) pre kritické aplikácie, — zariadenie odolné voči korózii.

Technika	Opis
Program zisťovania únikov a opravy (LDAR)	Štruktúrovaný prístup na zníženie fugitívnych emisií VOC zisťovaním a následnou opravou alebo výmenou netesniacich komponentov. V súčasnosti sú na zisťovanie únikov k dispozícii metódy pachovej kontroly (podľa EN 15446) a metódy optického zobrazenia plynu. Metóda pachovej kontroly: Prvým krokom je zisťovanie pomocou ručných analyzátorov VOC, ktoré merajú koncentráciu v blízkosti zariadenia (napr. pomocou ionizácie plameňa alebo fotoionizácie). Druhý krok spočíva v zabalení komponentu s cieľom vykonávať priame meranie emisií pri zdroji. Tento druhý krok sa niekedy nahrádza matematickou korelačnou krivkou odvodenou zo štatistických výsledkov získaných z veľkého počtu predchádzajúcich meraní vykonaných na podobných komponentoch. Metódy optického zobrazenia plynu: Pri optickom zobrazovaní sa používajú malé ľahké ručné kamery, ktoré umožňujú vizualizáciu úniku plynu v reálnom čase, tak, že sa na videorekordéri javia ako „dym“ spolu s bežným obrazom príslušného komponentu s cieľom ľahko a rýchlo lokalizovať významný únik VOC. Aktívne systémy vytvárajú zobrazenie infračerveného laserového svetla so spätným rozptylom, ktoré sa odráža na komponente a jeho okolí. Pasívne systémy sú založené na prírodnom infračervenom žiarení zariadenia a jeho okolia.
Tepelná oxidácia	Oxidácia horľavých plynov a odorantov v toku odpadových plynov tak, že sa zmes znečisťujúcich látok so vzduchom alebo kyslíkom zahreje nad úroveň jej bodu samovznietenia v spaľovacej komore a jej teplota sa udržiava vysoká dostatočne dlho na to, aby sa látky spálili na oxid uhličitý a vodu. Tepelná oxidácia sa označuje aj ako „spaľovanie“, „tepelné spaľovanie“ alebo „oxidatívne spaľovanie“.
Využitie tesnenia na definovaný tlak pri montáži prírubových spojov	Patrí sem: i) získanie certifikovaného tesnenia vysokej kvality, napr. podľa normy EN 13555; ii) výpočet najvyššieho možného zaťaženia skrutiek, napr. podľa normy EN 1591-1; iii) získanie vybavenia vhodného na spájanie prírub; iv) dohľad kvalifikovaného montéra nad tým, či sú skrutky správne utiahnuté.
Monitorovanie difúzných emisií prchavých organických zlúčenín	Metódy pachovej kontroly a optického zobrazenia plynu sú opísané v programe zisťovania únikov a opravy. Úplné podrobné preskúmanie a stanovenie množstva emisií zo zariadenia sa môže uskutočniť pomocou vhodnej kombinácie doplnkových metód, napr. zakrytím solárneho toku (SOF) alebo diferenciálnou absorpciou LIDAR (DIAL). Tieto výsledky sa môžu použiť na trend hodnotenia v čase, krížovú kontrolu a aktualizáciu/overenie prebiehajúceho programu LDAR. Zakrytie solárneho toku (SOF): Táto technika je založená na zaznamenávaní a spektrometrickej Fourierovej transformačnej analýze širokopásmového infračerveného alebo ultrafialového/viditeľného spektra slnečného žiarenia na určitej zemepisnej trase proti smeru vetra a cez dym VOC. Diferenciálna absorpcia LIDAR (DIAL): Ide o laserovú technológiu využívajúcu diferenciálnu absorpciu LIDAR (detekcia a meranie dĺžky svetla), čo je optická obdoba RADAR na základe rádiových vĺn. Táto technika je založená na spätnom rozptyle impulzov laserového lúča pomocou atmosférických aerosólov a analýze spektrálnych vlastností odrazeného svetla zistených ďalekohľadom.

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2016/903

z 8. júna 2016

o dekách na kone impregnovaných permetrínom, ktoré sa používajú na ochranu koní proti dotieravému hmyzu v ich okolí, podľa článku 3 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012 z 22. mája 2012 o sprístupňovaní biocídnych výrobkov na trhu a ich používaní⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 3 ods. 3,

keďže:

- (1) Írsko 21. septembra 2015 požiadalo Komisiu, aby v súlade s článkom 3 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 528/2012 rozhodla o tom, či na trh uvádzaná deka na kone, ktorá sa má používať na ochranu koní a ich okolia proti hmyzu (konské a maštalné muchy), je alebo nie je biocídnym výrobkom alebo ošetrovaným výrobkom.
- (2) Na základe informácií, ktoré poskytlo Írsko, deka na kone pozostáva z dvoch oddelených vrstiev tkaniny; vonkajšia vrstva je impregnovaná permetrínom a od kože koní ju oddeľuje neimpregnovaná vnútorná vrstva. Podľa tvrdenia ošetrovanie permetrínom ešte viac zlepšuje fyzikálnu ochrannú funkciu deky proti dotieravému hmyzu v okolí koňa, keďže hmyz po kontakte s vonkajšou vrstvou deky zahynie.
- (3) Deku na kone je určená na ochranu proti hmyzu, ktorý zodpovedá vymedzeniu škodlivého organizmu podľa článku 3 ods. 1 písm. g) nariadenia (EÚ) č. 528/2012, keďže môže mať škodlivý účinok na zvieratá alebo ľudí.
- (4) Podľa článku 3 ods. 1 písm. a) uvedeného nariadenia je biocídna funkcia ničenie, odpudzovanie a zneškodňovanie škodlivých organizmov, zabránenie ich škodlivému účinku alebo ochrana proti akémukoľvek škodlivému organizmu.
- (5) Deku na kone zodpovedá vymedzeniu výrobku podľa článku 3 ods. 2 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 528/2012, keďže má špeciálny tvar, povrch alebo vzhľad, ktoré určujú jej funkciu vo väčšej miere ako jej chemické zloženie.
- (6) Deku zodpovedá vymedzeniu ošetrovaného výrobku podľa článku 3 ods. 1 písm. l) nariadenia (EÚ) č. 528/2012, keďže permetrín sa v nej zámernie používa ako súčasť s cieľom chrániť kone pred hmyzom v ich okolí.
- (7) Preto je nevyhnutné stanoviť, či deka na kone má alebo nemá primárnu biocídnu funkciu podľa dohodnutých usmernení Únie⁽²⁾, aby sa určilo, či je ošetrovaným výrobkom alebo biocídnym výrobkom.
- (8) Keďže i) dotieravý hmyz v okolí koňa nie je škodlivý pre samotnú deku; ii) koncentrácia permetrínu v deke je porovnateľná s jeho koncentráciou v biocídnych výrobkoch a vyššia než koncentrácia používaná v prípade textilných škodcov, ktorí sa živia keratínom⁽³⁾; iii) spôsob účinku permetrínu v deke je rovnaký ako spôsob účinku biocídneho výrobku; iv) v informáciách o výrobku sa kladie väčší dôraz na biocídnu funkciu ochrany proti hmyzu než na iné funkcie deky na kone (najmä ochrana proti chladnému počasiu alebo UV žiareniu), v prípade deky na kone sa môže konštatovať, že má primárnu biocídnu funkciu a že zodpovedá vymedzeniu biocídneho výrobku podľa článku 3 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 528/2012.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 167, 27.6.2012, s. 1.

⁽²⁾ Usmernenie k často kladeným otázkam o ošetrovaných výrobkoch (otázka 11) je k dispozícii na adrese <https://circabc.europa.eu/w/browse/d7363efd-d8fb-43e6-8036-5bcc5e87bf22>.

⁽³⁾ Správa o posúdení týkajúca sa hodnotenia účinnej látky permetrín pre výrobky typu 18 [oddiel 2.1.2.1 Plánovaná oblasť použitia/ Funkcia a organizmus (organizmy), ktoré majú byť predmetom ochrany.] je k dispozícii na adrese http://dissemination.echa.europa.eu/Biocides/ActiveSubstances/1342-18/1342-18_Assessment_Report.pdf.

- (9) V súlade s článkom 2 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 528/2012 je takisto dôležité zväžiť, či môže deka na kone patriť do rozsahu pôsobnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/82/ES ⁽¹⁾, ak zodpovedá vymedzeniu veterinárneho lieku podľa článku 1 ods. 2 uvedenej smernice.
- (10) Ak deka na kone nie je určená na použitie ako lokálny insekticíd a nepoužíva sa s cieľom obnoviť, napraviť alebo zmeniť fyziologické funkcie vykonaním farmakologického, imunologického alebo metabolického účinku, alebo urobiť lekársku diagnózu u koní, a ak deka na kone nie je prezentovaná ako vyznačujúca sa vlastnosťami na liečenie alebo prevenciu akýchkoľvek chorôb koní, ale na ochranu proti hmyzu, ktorý sa môže nachádzať v okolí koňa a môže zvieru rušiť, deka na kone nezodpovedá vymedzeniu veterinárneho lieku podľa článku 1 ods. 2 smernice 2001/82/ES, a preto patrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) č. 528/2012.
- (11) Keďže výrobky typu 18 vymedzené v prílohe V k nariadeniu (EÚ) č. 528/2012 zahŕňajú výrobky, ktoré sa používajú na ochranu proti článkonožcom (napr. hmyzu, pavúkom a kôrovcom), a to inými spôsobmi ako ich odpudzovaním alebo priťahovaním, deka na kone by sa mala považovať za výrobok patriaci medzi výrobky typu 18. Keďže permetrín okrem toho nie je predmetom posúdenia, ani nie je schválený ⁽²⁾ na použitie v biocídnych výrobkoch typu 19, v prípade deky na kone by sa nemalo tvrdiť, že má repelentnú funkciu.
- (12) Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom Stáleho výboru pre biocídne výrobky,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Deka na kone impregnovaná permetrínom na ochranu koní proti dotieravému hmyzu v ich okolí, a to inými spôsobmi ako ich odpudzovaním alebo priťahovaním, sa považuje za biocídny výrobok v súlade s článkom 3 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 528/2012 a patrí medzi výrobky typu 18 vymedzené v prílohe V k uvedenému nariadeniu.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli 8. júna 2016

Za Komisiu
predseda
Jean-Claude JUNCKER

⁽¹⁾ Smernica 2001/82/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 6. novembra 2001, ktorým sa ustanovuje zákonník Spoločenstva o veterinárnych liekoch (Ú. v. ES L 311, 28.11.2001, s. 1).

⁽²⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1090/2014 zo 16. októbra 2014, ktorým sa schvaľuje permetrín ako existujúca účinná látka na použitie v biocídnych výrobkoch typu 8 a 18 (Ú. v. EÚ L 299, 17.10.2014, s. 10).

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2016/904

z 8. júna 2016

podľa článku 3 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012 o výrobkoch obsahujúcich propán-2-ol, ktoré sa používajú na dezinfekciu rúk

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012 z 22. mája 2012 o sprístupňovaní biocídnych výrobkov na trhu a ich používaní⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 3 ods. 3,

keďže:

- (1) V rámci žiadosti podľa postupu autorizácie Únie uvedeného v článku 41 nariadenia (EÚ) č. 528/2012 požiadalo Nemecko 3. decembra 2015 Komisiu, aby podľa článku 3 ods. 3 uvedeného nariadenia rozhodla, či skupina výrobkov pripravených na použitie a obsahujúcich propán-2-ol (ďalej len „výrobky“), umiestnených na trh na účely použitia na dezinfekciu rúk, v tomto prípade vrátane chirurgickej dezinfekcie rúk, ktoré sa majú autorizovať ako skupiny biocídnych výrobkov podľa vymedzenia v článku 3 ods. 1 písm. s) uvedeného nariadenia, sú biocídnymi výrobkami.
- (2) Nemecko usúdilo, že dané výrobky sú liekmi v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2001/83/ES⁽²⁾, keďže zo zamýšľaných použití výrobkov vyplýva, že ich cieľom je prevencia chorôb u ľudí, pretože môžu byť použité v oblastiach a situáciách, kde sa z lekárskeho hľadiska odporúča dezinfekcia. Podľa Nemecka to platí najmä vtedy, keď dané výrobky používajú zdravotnícki pracovníci pri predoperačných ošetrovaniach, aby sa zabránilo riziku prenosu mikroorganizmov do chirurgickej rany.
- (3) Výrobky sú určené na kontrolu niektorých baktérií, vírusov a húb, ktoré zodpovedajú vymedzeniu pojmu „škodlivý organizmus“ podľa článku 3 ods. 1 písm. g) nariadenia (EÚ) č. 528/2012, keďže môžu mať škodlivý účinok na ľudí.
- (4) Keďže ničenie, odpudzovanie, zneškodňovanie škodlivých organizmov, zabránenie ich škodlivému účinku alebo ochrana proti akémukoľvek škodlivému organizmu je biocídnou funkciou, výrobky spĺňajú vymedzenie pojmu biocídnych výrobkov podľa článku 3 ods. 1 písm. a) uvedeného nariadenia.
- (5) V súlade s článkom 2 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 528/2012 je dôležité zvážiť, či tieto výrobky môžu patriť do rozsahu pôsobnosti smernice 2001/83/ES, ak zodpovedajú definícii lieku podľa článku 1 ods. 2 uvedenej smernice.
- (6) Ak sú výrobky určené výlučne na obmedzenie mikroorganizmov na rukách, a tým aj na zníženie rizika prenosu mikroorganizmov z potenciálne kontaminovaných rúk, a nepoužívajú sa ani na účely obnovenia, úpravy alebo zmeny fyziologických funkcií prostredníctvom ich farmakologického, imunologického alebo metabolického účinku, ani na účely určenia lekárskej diagnózy u ľudí, ani nie sú prezentované buď ako výrobky s vlastnosťami vhodnými na liečbu alebo na prevenciu ľudských ochorení, výrobky nezodpovedajú definícii lieku podľa článku 1 ods. 2 smernice 2001/83/ES, a preto patria do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) č. 528/2012.
- (7) Keďže výrobky typu 1 sa podľa vymedzenia pojmov v prílohe V k nariadeniu (EÚ) č. 528/2012 vzťahujú na výrobky, ktoré sa používajú na osobnú hygienu človeka, aplikujú na ľudskú pokožku alebo pokožku hlavy alebo pri kontakte s ňou, pričom primárnym účelom je dezinfekcia takejto pokožky, dané výrobky patria medzi výrobky typu 1.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 167, 27.6.2012, s. 1.

⁽²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/83/ES zo 6. novembra 2001, ktorou sa ustanovuje zákonník Spoločenstva o humánnych liekoch (Ú. v. ES L 311, 28.11.2001, s. 67).

(8) Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom Stáleho výboru pre biocídne výrobky,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Výrobky s obsahom propán-2-olu, ktoré sa majú používať na dezinfekciu rúk, v tomto prípade vrátane chirurgickej dezinfekcie rúk, na účely zníženia rizika prenosu mikroorganizmov, sa považujú za biocídne výrobky v súlade s článkom 3 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 528/2012 a patria medzi výrobky typu 1 vymedzené v prílohe V k uvedenému nariadeniu.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli 8. júna 2016

Za Komisiu
predseda
Jean-Claude JUNCKER

III

(Iné akty)

EURÓPSKY HOSPODÁRSKY PRIESTOR

ROZHODNUTIE DOZORNÉHO ÚRADU EZVO

č. 110/15/COL

z 8. apríla 2015,

ktorým sa dodatočná pomoc od spoločnosti Innovation Norway v prospech spoločnosti Finnfjord AS vo výške 16 miliónov NOK vyhlasuje za nezlučiteľnú (Nórsko) [2016/905]

[verzia, ktorá nemá dôverný charakter] (*)

DOZORNÝ ÚRAD EZVO (ĎALEJ LEN „DOZORNÝ ÚRAD“),

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „Dohoda o EHP“), a najmä na jej článok 61 a protokol 26

so zreteľom na Dohodu medzi štátmi EZVO o zriadení dozorného úradu a súdu (ďalej len „Dohoda o dozore a súde“), a najmä na jej článok 24,

so zreteľom na protokol 3 k Dohode o dozore a súde (ďalej len „protokol 3“), a najmä na jeho časť II článok 7 ods. 5,

keďže:

I. SKUTOČNOSTI

1. Postup

- (1) V roku 2011 bola v rámci schémy Energetického fondu (pozri nižšie) spoločnosti Finnfjord AS (ďalej len „spoločnosť Finnfjord“) poskytnutá štátna pomoc vo výške 175 miliónov NOK na vybudovanie systému energetického zhodnocovania v jej závode na výrobu ferosilícia. Dozorný úrad toto udelenie pomoci schválil rozhodnutím č. 39/11/COL ⁽¹⁾.
- (2) V nadväznosti na diskusie, ktoré sa uskutočnili pred notifikáciou a ktoré sa začali v novembri 2012, nórske orgány v súlade s článkom 1 ods. 3 časti I protokolu 3 ⁽²⁾ notifikovali listom z 26. júna 2013 dodatočnú pomoc pre spoločnosť Finnfjord od spoločnosti Innovation Norway (ďalej len „spoločnosť IN“) Práve uvedené opatrenie je predmetom tohto rozhodnutia.

(*) Táto verzia rozhodnutia, ktorá nemá dôverný charakter, neobsahuje informácie, na ktoré sa vzťahuje služobné tajomstvo. Ak boli informácie vypustené, je to označené symbolom [...]. Ak boli vypustené číselné údaje, uvádza sa tam, kde je to vhodné, rozsah, v rámci ktorého sa toto číslo nachádza.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 278, 22.9.2011, s. 6 a dodatok EHP č. 51, 22.9.2011, s. 1.

⁽²⁾ Dokumenty č. 676810, 676812, 676814 – 676816, 676819, 676822, 676823, 676825 – 676827, 676829 a 676832 – 676834.

- (3) Listom z 5. júla 2013 ⁽¹⁾ požiadal dozorný úrad nórské orgány o doplňujúce informácie. Nórské orgány odpovedali listom z 19. augusta 2013 ⁽²⁾. Listom z 28. augusta 2013 ⁽³⁾ požiadal dozorný úrad o ďalšie informácie. Nórské orgány odpovedali listom z 18. septembra 2013 ⁽⁴⁾. Listom z 13. novembra 2013 ⁽⁵⁾ dozorný úrad informoval nórské orgány, že prijal rozhodnutie č. 445/13/COL o začatí formálneho vyšetrovacieho konania v súvislosti s notifikovaným opatrením.
- (4) Nórské orgány poskytli svoje pripomienky k uvedenému rozhodnutiu e-mailom z 21. februára 2014 ⁽⁶⁾. Po dlhších diskusiách s nórskymi orgánmi a spoločnosťou Finnjord o dôverných informáciách bolo 10. apríla 2014 uvedené rozhodnutie uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* a v dodatku EHP ⁽⁷⁾. Pripomienky ako tretia strana predložila iba spoločnosť Finnjord ⁽⁸⁾. Uvedené pripomienky boli preposlané nórskym orgánom listom z 13. mája 2014 ⁽⁹⁾. Nórské orgány poskytli pripomienky k pripomienkam tretej strany listom zo 6. júna 2014 ⁽¹⁰⁾. Spoločnosť Finnjord poskytla ďalšie pripomienky e-mailom z 25. septembra 2014 ⁽¹¹⁾. E-mailom z 8. októbra 2014 ⁽¹²⁾ dozorný úrad požiadal spoločnosť Finnjord o doplňujúce informácie. Spoločnosť Finnjord odpovedala e-mailami z 24. a 27. októbra 2014 ⁽¹³⁾. Doplňujúce pripomienky a informácie boli preposlané nórskym orgánom listom z 27. októbra 2014 ⁽¹⁴⁾. Nórské orgány odpovedali listom z 12. novembra 2014 ⁽¹⁵⁾. V období od novembra 2014 do januára 2015 nadviazal dozorný úrad s nórskymi orgánmi a spoločnosťou Finnjord neformálne kontakty prostredníctvom e-mailu a telefónu.

2. Notifikované opatrenie – grant vo výške 16 miliónov NOK

- (5) Notifikovaným navrhovaným opatrením je priamy grant vo výške 16 miliónov NOK od spoločnosti IN v prospech spoločnosti Finnjord. Tento grant má čiastočne pokryť nárast nákladov na projekt z [680 – 720] miliónov NOK na [približne 800] miliónov NOK.
- (6) Spoločnosť IN informovala spoločnosť Finnjord o svojom rozhodnutí vykonať notifikované opatrenie listom z 10. decembra 2012.

3. Úvery poskytnuté spoločnosťami IN a SNN

- (7) Spoločnosť IN vysvetlila, že spoločnosť Finnjord potrebovala na dokončenie projektu energetického zhodnocovania dodatočnú sumu vo výške [80 – 95] miliónov NOK. Sumou vo výške 16 miliónov NOK sa preto vykryla len časť zvýšenia nákladov.
- (8) Zároveň s poskytnutím priameho grantu vo výške 16 miliónov NOK spoločnosti Finnjord jej spoločnosť IN poskytla aj úver vo výške 18 miliónov NOK. Spoločnosť Finnjord si zároveň v súvislosti s tým istým projektom už od spoločnosti IN požičala 100 miliónov NOK. Žiadny z týchto úverov nebol notifikovaný dozornému úradu. Spoločnosť IN sa domnieva, že tieto úvery boli poskytnuté za trhových podmienok, a preto nepredstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP.
- (9) Súčasne s úverom vo výške 18 miliónov EUR od spoločnosti IN získala spoločnosť Finnjord zabezpečený úver vo výške [45 – 60] miliónov NOK od finančnej inštitúcie SpareBank 1 Nord-Norge (ďalej len spoločnosť „SNN“). Existujúce úvery spoločnosti Finnjord od spoločnosti SNN v súvislosti s príslušným projektom predstavovali spolu [300 – 325] miliónov NOK.
- (10) Priamy grant vo výške 16 miliónov NOK a dva úvery vo výške 18 miliónov NOK a [45 – 60] miliónov NOK pokrývali spolu zvýšenie nákladov vo výške [80 – 95] miliónov NOK.

⁽¹⁾ Dokument č. 677212.

⁽²⁾ Dokumenty č. 680603 – 680605 a 680866 – 680868.

⁽³⁾ Dokument č. 681073.

⁽⁴⁾ Dokumenty č. 683806, 683807, 683809, 683810, 683813, 683814, 683817 a 683819.

⁽⁵⁾ Dokument č. 686086.

⁽⁶⁾ Dokument č. 700230.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 108, 10.4.2014, s. 2 a dodatok EHP č. 22, 10.4.2014, s. 19.

⁽⁸⁾ List od spoločnosti Finnjord, bez dátumu, zaregistrovaný dozorným úradom 16. apríla 2014 (dokument č. 705906).

⁽⁹⁾ Dokument č. 708022.

⁽¹⁰⁾ Dokument č. 710453.

⁽¹¹⁾ Dokumenty č. 723413 – 723421 a 723424.

⁽¹²⁾ Dokument č. 725001.

⁽¹³⁾ Dokumenty č. 726975 – 726980 a 726985.

⁽¹⁴⁾ Dokument č. 726981.

⁽¹⁵⁾ Dokument č. 729928.

4. Spoločnosť Innovation Norway (ďalej len „spoločnosť IN“)

- (11) Spoločnosť IN je verejným subjektom, ktorý bol zriadený zákonom o spoločnosti Innovation Norway ⁽¹⁾. Vlastní ju nórsky štát prostredníctvom ministerstva miestnej samosprávy a regionálneho rozvoja (51 %) a všetkých devätnástich nórskych krajských orgánov (49 %). Spoločnosť IN je financovaná z verejných zdrojov.

5. Spoločnosť Enova SF (ďalej len „spoločnosť Enova“)

- (12) Spoločnosť Enova je štátnym podnikom ⁽²⁾, ktorý v plnej miere vlastní nórsky štát prostredníctvom ministerstva pre ropu a energetiku. Táto spoločnosť zodpovedá za správu schémy Energetického fondu, t. j. schému štátnej pomoci na podporu ochrany životného prostredia, ktorú schválil dozorný úrad rozhodnutiami č. 125/06/COL ⁽³⁾ a č. 248/11/COL ⁽⁴⁾. Spoločnosť Enova je financovaná z verejných zdrojov.
- (13) V rámci schémy Energetického fondu organizuje spoločnosť Enova výberové konania týkajúce sa pomoci, pričom zväčša tie projekty, ktoré dosahujú najlepšie výsledky v oblasti energetiky na 1 NOK pomoci ⁽⁵⁾.

6. Dokončenie projektu energetického zhodnocovania a vyplatenie poslednej tranže pomoci od spoločnosti Enova

- (14) Spoločnosť Enova poskytuje posledných 20 % individuálnej pomoci až po tom, čo schválila záverečnú správu o projekte ⁽⁶⁾. Podľa tlačovej správy spoločnosti Finnfjord ⁽⁷⁾ bol systém energetického zhodnocovania uvedený do prevádzky 30. októbra 2012. Dňa 22. novembra 2012 schválila spoločnosť Enova záverečnú správu spoločnosti Finnfjord. Dňa 23. novembra 2012 spoločnosť Enova vyplatila poslednú tranžu pomoci vo výške 35 miliónov NOK (20 % celkovej pomoci vo výške 175 miliónov NOK).

7. Príjemca – spoločnosť Finnfjord AS (ďalej len „spoločnosť Finnfjord“)

- (15) Spoločnosť Finnfjord je rodinná spoločnosť s ručením obmedzeným. Závod, ktorému je navrhovaná pomoc určená, sa nachádza v meste Finnsnes v kraji Troms, ktorý je druhým najsevernejším krajom v Nórsku.

8. Zvýšenie nákladov

- (16) V notifikácii, ktorá viedla k rozhodnutiu dozorného úradu č. 39/11/COL z 9. februára 2011 o schválení pomoci vo výške 175 mil. NOK od spoločnosti Enova v prospech spoločnosti Finnfjord, sa rozpočet projektu energetického zhodnocovania spoločnosti Finnfjord odhadol na 511,66 miliónov NOK. Pomoc bola poskytnutá na náhradu chladiaceho systému rekuperačnou jednotkou. Zámerom bolo vyrábať ročne 224 GWh elektrickej energie a získať 125 GWh technologickej pary. Odhadovaná ročná výroba energie tak dosiahla 349 GWh.
- (17) Podľa tejto notifikácie sa do februára 2011 odhadovaný rozpočet zvýšil o 190 miliónov NOK, a to z 511,66 miliónov NOK na 700 miliónov NOK. Napriek tomuto výraznému zvýšeniu sa správna rada spoločnosti Finnfjord 7. februára 2011 rozhodla v projekte pokračovať. Spoločnosť Finnfjord nepožiadala v tom čase o ďalšiu pomoc. Notifikovaná pomoc nie je určená na pokrytie zvýšenia nákladov, ktoré viedlo k odhadu vo výške 700 miliónov NOK.
- (18) Zvýšenie nákladov vyplývalo do veľkej miery z rozhodnutia spoločnosti Finnfjord zamerať projekt výhradne na výrobu elektrickej energie z pary (a nie na získavanie technologickej pary) a zakúpiť výkonnejšiu parnú turbínu. Turbína bola objednaná 7. januára 2011. Právne záväzná zmluva týkajúca sa turbíny bola uzavretá 23. februára 2011. Listom zo 16. februára 2011 informovala spoločnosť Finnfjord spoločnosť Enova, že objednala výkonnejšiu turbínu, ktorá by mala zabezpečiť ročnú výrobu elektrickej energie v objeme 344,5 GWh. Tento vyšší objem výroby elektrickej energie sa teda blížil k odhadu celkovej výroby elektrickej energie a pary v objeme 349 GWh. Na tomto základe spoločnosť Finnfjord požiadala o vylúčenie výroby pary z podporovaného projektu. Spoločnosť Enova schválila zmenu projektu listom zo 17. februára 2011.

⁽¹⁾ LOV 2003-12-19-130 *Lov om Innovasjon Norge*.

⁽²⁾ V nórcine: *Statsforetak*. Spoločnosť Enova je zriadená v súlade so zákonom č. 71 z roku 30.8.1991 o štátnych podnikoch.

⁽³⁾ Rozhodnutie Dozorného orgánu EZVO č. 125/06/COL z 3. mája 2006 týkajúce sa Nórskeho energetického fondu (Nórsko) (Ú. v. EÚ L 189, 17.7.2008, s. 36) a dodatok EHP č. 43, 17.7.2008, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 314, 27.10.2011, s. 4 a dodatok EHP č. 58, 27.10.2011, s. 2.

⁽⁵⁾ Výberové konanie týkajúce sa pomoci v rámci schémy Energetického fondu je opísané v rozhodnutí dozorného orgánu č. 248/11/COL (už citované), body 27 – 36.

⁽⁶⁾ Pozri rozhodnutie dozorného úradu č. 248/11/COL (už citované), bod 37.

⁽⁷⁾ K dispozícii na webovej stránke spoločnosti Finnfjord: http://www.finnfjord.no/weve_got_the_power.

- (19) Počas fázy realizácie projektu predkladala spoločnosť Finnfjord spoločnosti Enova správy o pokroku. V správe z 30. apríla 2012 spoločnosť Finnfjord poukázala na ďalšie zvýšenie nákladov súvisiace s turbínovou halou, parným a kondenzačným potrubím a výkopmi. Dodatočné náklady predstavovali približne 5 miliónov NOK. Spoločnosť Finnfjord sa stále usilovala udržať celkové náklady projektu pod odhadovanou sumou 700 miliónov NOK.
- (20) V správe o pokroku z 29. júna 2012 bol odhad celkových nákladov aj naďalej stanovený na 700 miliónov NOK. V tom čase sa však odhadovalo, že projekt by si vyžiadal dodatočné náklady vo výške [5 – 10] miliónov NOK. Toto zvýšenie nákladov bolo prediskutované na stretnutí správnej rady spoločnosti Finnfjord 19. júna 2012. Nórske orgány nevysvetlili, prečo zvýšenie celkových nákladov o [10 – 15] miliónov NOK ([...]) nevedlo k úprave odhadu celkových nákladov vo výške 700 miliónov NOK v správe o pokroku z 29. júna 2012.
- (21) Nórske orgány vysvetlili, že spoločnosť Finnfjord začala niekedy na jar 2012 neformálne rokovania so spoločnosťou Enova týkajúce sa získania dodatočnej pomoci na pokrytie zvýšených nákladov na projekt. Dňa 5. júla 2012 spoločnosť Finnfjord formálne požiadala po neformálnych kontaktoch spoločnosť Enova o dodatočnú pomoc. V danom čase upravila spoločnosť Finnfjord svoj odhad celkových nákladov na [730 – 760] miliónov NOK.
- (22) Z informácií, ktoré boli poskytnuté dozornému úradu, vyplýva, že spoločnosť Finnfjord dospela na základe preskúmania rozpočtu, ktoré bolo ukončené 31. júla 2012, k záveru, že projekt si vyžiada dodatočné náklady, a odhad celkových nákladov sa zvýšil na [740] miliónov NOK až [približne 800] miliónov NOK. Zvýšenie nákladov súviselo s prispôbením existujúcich strojov, úpravami troch existujúcich pecí, úpravami dymových potrubí, so zariadeniami v turbínovej hale a ostatných budovách, dlhším výpadkom vo výrobe, než sa očakávalo, a dokončením prác a montáže. Spoločnosť Finnfjord požiadala spoločnosť Enova o dodatočnú pomoc s cieľom zabezpečiť, aby projekt spĺňal jej interné požiadavky na ziskovosť. Dôvody zvýšenia nákladov spoločnosť Finnfjord rozpracovala v správe o pokroku z 12. septembra 2012.
- (23) Začiatkom augusta 2012 spoločnosť Finnfjord neformálne rokovala so spoločnosťou Enova o možnosti oddialiť práce na tretej peci a klasifikovať ich ako samostatný projekt s cieľom požiadať spoločnosť Enova o ďalšiu pomoc na tom základe, že ide o nový projekt.
- (24) Listom z 20. augusta 2012 spoločnosť Enova žiadosť o pomoc zamietla.
- (25) Na zasadnutí správnej rady spoločnosti Finnfjord konanom 25. septembra 2012 sa odhad celkových nákladov stanovil na [približne 800] miliónov NOK. Na tomto zasadnutí zvažovala správna rada spoločnosti Finnfjord tri alternatívne postupy:
- dokončenie projektu financovaním zvýšených nákladov zo všeobecného peňažného toku spoločnosti,
 - odklad prác na tretej peci a ich klasifikácia ako samostatný projekt a žiadosť o ďalšiu pomoc od spoločnosti Enova,
 - získanie dodatočného financovania vo výške [80 – 95] miliónov NOK od spoločnosti Enova (pomoc), spoločnosti SNN (úver) a spoločnosti IN (úver a pomoc) na dokončenie projektu.
- (26) Správna rada sa rozhodla postupovať podľa tretej možnosti.
- (27) Spoločnosť IN poskytla dozornému úradu výpis zo zápisu zasadnutia správnej rady týkajúci sa tretej alternatívy. Pokiaľ ide o žiadosti o ďalšiu pomoc od spoločností Enova a IN, vo výpise sa uvádza toto:

„Prípadné granty/úvery od spoločnosti Enova a [IN] sa použijú priamo na zníženie úveru na likviditu [od spoločnosti SNN], o ktorý spoločnosť Finnfjord požiadala“⁽¹⁾.

⁽¹⁾ List nórskeho orgánov z 18. septembra 2013 (dokument č. 683806). Preklad dozorného úradu: „Eventuelle tilskudd/lån fra Enova og Innovasjon Norge, vil gå til direkte reduksjon av omsøkte likviditetslån.“

- (28) Podľa spoločnosti IN správna rada dospela k záveru, že prvý postup by v podstate znamenal, že projekt by sa financoval na náklady veriteľov spoločnosti Finnfjord, čo by sa z právneho hľadiska nepovažovalo za vhodné a nepredstavovalo by to riešenie udržateľné v dlhodobom horizonte. Podľa spoločnosti IN nepovažovala správna rada za životaschopnú ani druhú alternatívu, keďže dospela k záveru, že odklad prác na tretej peci by bol neprimerane drahý.
- (29) V pripomienkach k rozhodnutiu dozorného úradu o začatí formálneho vyšetrovacieho konania nórské orgány objasnili, že konečné celkové náklady spolu predstavovali [približne 800] miliónov NOK. Nórské orgány neobjasnili, kedy bola táto suma určená s konečnou platnosťou.

9. Prehľad zvýšenia nákladov

Dátum, udalosť	Odhadovaný rozpočet v miliónoch NOK
Pôvodný rozpočet, ako sa uvádza v rozhodnutí č. 39/11/COL z 9. februára 2011	511,66
7. február 2011, zasadanie správnej rady spoločnosti Finnfjord	[680 – 720]
5. júl 2012, spoločnosť Finnfjord žiada spoločnosť Enova o ďalšiu pomoc	[730 – 760]
31. júl 2012, revízia rozpočtu zo strany spoločnosti Finnfjord	[740 – 790]
25. september 2012, zasadanie správnej rady spoločnosti Finnfjord	[740 – 790]
Konečné celkové náklady	[približne 800]

10. Poskytnutie pomoci zo strany spoločnosti IN a finančný balík vo výške [80 – 95] miliónov NOK

- (30) Spoločnosť Finnfjord začala 28. augusta 2012 neformálny dialóg so spoločnosťou IN a spoločnosťou SNN s cieľom získať sumu vo výške [80 – 95] miliónov NOK potrebnú na dokončenie projektu.
- (31) Listom z 1. októbra 2012 spoločnosť Finnfjord formálne požiadala spoločnosť SNN o dodatočné úvery. Dňa 11. októbra 2012 spoločnosť Finnfjord požiadala o dodatočné úvery a granty bez toho, aby spresnila výšku pomoci.
- (32) Zdá sa, že spoločnosť SNN ponúkla spoločnosti Finnfjord úver vo výške [80 – 95] miliónov NOK pred polovicou októbra. Spoločnosť SNN však túto ponuku podmienila kolateralizáciou, ktorý by išla na úkor kolateralizácie existujúceho úveru od spoločnosti IN ⁽¹⁾. Spoločnosť IN s týmto riešením nesúhlasila. Spoločnosti Finnfjord, SNN a IN namiesto toho dojednali tento finančný balík vo výške [80 – 95] miliónov NOK:
- pomoc vo forme grantu od spoločnosti IN vo výške 16 miliónov NOK;
 - krátkodobý úver vo výške 18 miliónov NOK od spoločnosti IN s úrokovou sadzbou vo výške [5 – 9] % (ktorú možno upraviť v súlade s politikou spoločnosti IN týkajúcou sa rizikových úverov) kolateralizovaný rovnocenne s existujúcim úverom vo výške 100 miliónov EUR poskytnutým spoločnosťou IN;
 - krátkodobý úver vo výške [45 – 60] miliónov NOK od spoločnosti SNN s úrokovou sadzbou vo výške [...] mesačnej sadzby NIBOR ⁽²⁾ kolateralizovaný rovnocenne s existujúcim úverom vo výške [300 – 325] miliónov NOK poskytnutým spoločnosťou SNN.

⁽¹⁾ Podľa spoločnosti IN: „V čase, keď spoločnosť Finnfjord [...] požiadala o financovanie vo výške [80 – 95] miliónov NOK, [spoločnosť SNN] už schválila úver v rovnakej výške, ale podmienky týkajúce sa zabezpečenia boli pre [spoločnosť IN] neprijateľné.“ List spoločnosti IN adresovaný dozornému úradu z 18. septembra 2013, s. 12.

⁽²⁾ Nórska medzibanková sadzba.

- (33) Finančný balík vo výške [80 – 95] miliónov NOK spoločnosť Finnford formálne schválila a prijala vo forme doplnujúcej dohody o koordinácii, ktorú spoločnosti SNN, IN a Finnford podpísali 12. decembra 2012. Táto dohoda, ktorej cieľom je usmerňovať vzťah medzi tromi stranami, sa vzťahovala na dohodu o poskytnutí úveru medzi spoločnosťami Finnford a SNN z 12. decembra 2012 a na dohodu o poskytnutí úveru medzi spoločnosťami Finnford a IN z 10. decembra 2012.
- (34) Hoci úvery od spoločností SNN a IN už boli poskytnuté, pomoc vo výške 16 mil. NOK v prospech spoločnosti Finnford sa poskytne až po tom, ako ju schváli dozorný úrad.

11. Pripomienky

11.1. *Pripomienky, ktoré predložili nórske orgány v reakcii na začatie formálneho vyšetrovacieho konania*

- (35) Spoločnosť IN zdôraznila, že v čase, keď rozhodla o podmienenom poskytnutí grantu vo výške 16 miliónov NOK, neuvažovala o požičaní peňazí spoločnosti Finnford, keďže spoločnosť nemala dostatočný kolaterál na pokrytie nových úverov vo výške [80 – 95] miliónov NOK.
- (36) Pokiaľ ide o dôvod, prečo spoločnosť Finnford nepožiadala vo februári 2011 spoločnosť Enova o ďalšiu pomoc, spoločnosť IN objasnila, že spoločnosť Enova jednostranne znížila sumu o 200 miliónov NOK a zdôraznila, že poskytnutá suma vo výške 175 miliónov NOK predstavuje mimoriadne vysokú intenzitu pomoci a že žiadny iný projekt nemôže očakávať podobnú podporu. Spoločnosť Finnford sa preto domnievala, že žiadosť o ďalšiu pomoc by bola neúspešná. Spoločnosť však zmenila svoj prístup, keď sa dozvedela o rozhodnutí spoločnosti Enova poskytnúť pomoc vo výške 350 miliónov NOK na takmer rovnaký projekt realizovaný spoločnosťou Elkem AS ⁽¹⁾.
- (37) Spoločnosť IN predložila revidovanú tabuľku, v ktorej zohľadnila pripomienky dozorného úradu uvedené v rozhodnutí o začatí formálneho vyšetrovacieho konania. Na základe konečných nákladov na projekt vo výške [približne 800] miliónov NOK, obdobia životnosti projektu v dĺžke 15 rokov a overeného postupného zvyšovania výroby elektrickej energie počas prvých troch rokov na maximálnu ročnú kapacitu v objeme 344,5 GWh bola za pomoci modelu spoločnosti Enova miera návratnosti bez pomoci vo výške 16 miliónov NOK vypočítaná na [približne 9] %. S pomocou by miera návratnosti predstavovala [približne 11] %. Spoločnosť IN uviedla, že projekt teda nie je ziskový vzhľadom na všeobecnú investičnú politiku spoločnosti Finnford, podľa ktorej sa v prípade takýchto investícií mimo kľúčovej oblasti podnikania tejto spoločnosti vyžaduje miera návratnosti v rozmedzí [10 – 20] %.
- (38) Spoločnosť IN zdôrazňuje, že spoločnosť Finnford založila svoje rozhodnutie pokračovať v projekte na vlastných interných výpočtoch, ktoré sa líšili od uvedených výpočtov (podľa modelu spoločnosti Enova). Spoločnosť IN konštatuje, že nebola oboznámená s internými výpočtami spoločnosti Finnford. Spoločnosť IN podotýka, že zjavne protichodné názory spoločností IN a Enova s najväčšou pravdepodobnosťou vyplývajú z rozdielov medzi vnútornými predpismi a postupmi spoločností Enova a IN.

11.2. *Pripomienky spoločnosti Finnford ako tretej strany v reakcii na uverejnenie rozhodnutia o začatí formálneho vyšetrovacieho konania*

- (39) Spoločnosť Finnford poukázala na to, čo vníma ako zjavný rozpor v rozhodnutí dozorného úradu, kde dozorný úrad na jednej strane nevylučuje úplne, že by v danom prípade mohla mať pomoc stimulačný účinok, ale zároveň nastoľuje otázku, či spoločnosť Finnford zvažovala ukončenie, obmedzenie alebo zastavenie projektu. Spoločnosť Finnford zdôrazňuje, že hoci jej správna rada mala až do zasadnutia konaného 25. septembra 2012 ambície dokončiť projekt, nemalo by sa to považovať za prejav ochoty alebo schopnosti dokončiť projekt za každú cenu. Podľa spoločnosti fakty a čísla, ktoré sa poskytli dozornému úradu, jednoznačne preukazujú, že bez dodatočného financovania by spoločnosť Finnford nebola schopná uhradiť dokončenie projektu. Spoločnosť Finnford nemohla ponúknuť žiadny ďalší kolaterál, a preto si nemohla zabezpečiť ďalšie úverové financovanie. Spoločnosť Finnford preto odmieta predbežný názor dozorného úradu, že pomoc by sa vnímala ako vítaný, ale nie nevyhnutne potrebný prvok finančného balíka.

⁽¹⁾ Dozorný úrad túto pomoc schválil rozhodnutím č. 304/13/COL (Ú. v. EÚ C 330, 14.11.2013, s. 7 a dodatok EHP č. 63, 14.11.2013, s. 5).

- (40) Podobne ako spoločnosť IN spoločnosť Finnjord zdôrazňuje, že zníženie pomoci od spoločnosti Enova z 200 miliónov NOK na 175 miliónov EUR predstavovalo jednostranné politické rozhodnutie správnej rady spoločnosti Enova. Spoločnosť Finnjord poukazuje na niekoľko nezrovnalostí vo vyhláseniach spoločnosti Enova v súvislosti so stimulačným účinkom ďalšej pomoci na projekt a zdôrazňuje, že zjavne protichodné názory spoločností Enova a IN týkajúce sa stimulačného účinku pomoci sú irelevantné, pretože politika spoločnosti Enova je prísnejšia než možnosti stanovené v usmerneniach o pomoci na ochranu životného prostredia (EAG) ⁽¹⁾.
- (41) Pokiaľ ide o posúdenie, či je pomoc vhodným nástrojom, zdá sa, že spoločnosť Finnjord odmieta myšlienku, že toto posúdenie by sa malo uskutočniť na základe konkrétnych okolností príslušného prípadu, a namiesto toho odkazuje na rozhodnutie č. 39/11/COL, v ktorom dozorný úrad skonštatoval, že pôvodná pomoc vo forme grantu vo výške 175 miliónov NOK predstavovala vhodný nástroj na zabezpečenie prílevu investícií do projektu pred jeho realizáciou.
- (42) Pokiaľ ide o otázku proporcionality, spoločnosť zdôrazňuje, že projekt sa oproti pôvodným odhadom dvojnásobne predražil. Miera návratnosti vo výške 12,35 % bola na spodnej hranici rozpätia ziskovosti, ktoré vyžaduje spoločnosť Finnjord. Aktualizovaná miera návratnosti vo výške [približne 9] % bez pomoci vo výške 16 miliónov NOK je, ako bolo vysvetlené, omnoho nižšia, než by bolo pre spoločnosť Finnjord prijateľné, „*ak by mohla konať podľa svojej slobodnej vôle*“. Aj miera návratnosti [približne 11] % s pomocou vo výške 16 miliónov NOK sa považuje za pomerne nízku návratnosť. Spoločnosť Finnjord uviedla, že poskytnutie pomoci predstavuje primerané rozdelenie nákladov medzi spoločnosťami IN a SNN, a zdôrazňuje, že dlhový kapitál projektu sa významne zvýšil. Riziko platobnej neschopnosti nesie spoločnosť sama. Preto podľa názoru spoločnosti Finnjord nevedie pomoc jednoznačne k nadmernej náhrade.
- (43) Spoločnosť Finnjord zastáva názor, že dodatočná pomoc od spoločnosti IN nenaruší konkurenčný mechanizmus v rámci schémy Energetického fondu. Zdôrazňuje, že konkurenčný mechanizmus v rámci schémy Energetického fondu zamedzuje iba tomu, aby pomoc získali najmenej efektívne projekty, ak požadované sumy presahujú rozpočet schémy. Spoločnosť vyzýva dozorný úrad, aby zvážil, či by uprednostnenie konkurenčného mechanizmu v rámci schémy Energetického fondu mohlo znamenať zásah do práva nórskych orgánov riadiť správu verejných prostriedkov. V tejto súvislosti spoločnosť Finnjord uvádza, že má pochybnosti o tom, že dozorný úrad má nad rámec pravidiel kumulácie platný právny základ na zabezpečenie toho, aby poskytovanie individuálnej pomoci nenarušalo fungovanie schémy pomoci. Spoločnosť Finnjord vysvetľuje, že notifikovaná pomoc sa vypláca otvoreným a transparentným spôsobom.

11.3. Druhé kolo pripomienok od spoločnosti Finnjord ako tretej strany

- (44) Počas formálneho vyšetrovacieho konania spoločnosť Finnjord predložila dozornému úradu druhé kolo pripomienok, v ktorých spresnila, že nedostatočná likvidita na jeseň v roku 2012 by viedla k ukončeniu projektu, pokiaľ by sa neposkytol dodatočný finančný balík, ktorý by bolo možné poskytnúť vďaka udeleniu pomoci od spoločnosti IN. S cieľom odôvodniť, že poskytnutie notifikovanej pomoci má stimulačný účinok, spoločnosť Finnjord poukazuje na rozhodnutie dozorného úradu vo veci týkajúcej sa hlinikárne Helguvík ⁽²⁾
- (45) Na preukázanie nevyhnutnosti pomoci spoločnosť Finnjord predložila vyhlásenie od spoločnosti SNN a od účtovníka a predsedu spoločnosti Finnjord. Spoločnosť poskytla taktiež tabuľku s aktualizovaným výpočtom čistej súčasnej hodnoty projektu (overeným spoločnosťou IN), z ktorej vyplýva [mierne negatívna] % návratnosť s pomocou. Spoločnosť Finnjord odkazuje na postup dozorného úradu a Komisie ⁽³⁾ týkajúci sa nepredvídaných nákladov v prípade inovačných projektov, v ktorých bola štátna pomoc – vyjadrená nie ako pevná suma, ale skôr ako percentuálny podiel neznámych celkových nákladov – vyhlásená za zlučiteľnú s pravidlami štátnej pomoci.
- (46) Na žiadosť dozorného úradu poskytla spoločnosť Finnjord následne kópie dvoch dohôd o financovaní, ktoré boli uzatvorené spoločnosťami SNN, IN a Finnjord 14. júna 2011 a 12. decembra 2012, a dokumentáciu týkajúcu sa neexistencie kolaterálu bez zádržného práva.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 144, 10.6.2010, s. 1 a dodatok EHP č. 29, 10.6.2010, s. 1.

⁽²⁾ Rozhodnutie č. 344/09/COL hlinikárne Helguvík (Ú. v. EÚ C 294, 3.12.2009, s. 17 a dodatok EHP č. 64, 3.12.2009, s. 10).

⁽³⁾ Okrem iného rozhodnutie dozorného úradu č. 503/08/COL Test Centre Mongstad (Ú. v. EÚ C 297, 20.11.2008, s. 11 a dodatok EHP č. 69, 20.11.2008, s. 2) a rozhodnutie Komisie vo veci N 117/2007 týkajúce sa dekontaminácie areálu podniku „Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH“ spoločnosťou „57 Profi-Start GmbH“ (Ú. v. EÚ C 275, 16.11.2007, s. 2).

11.4. *Pripomienky nórskeho orgánu k pripomienkam tretích strán*

- (47) Nórske orgány poskytli pripomienky k dvom kolám pripomienok spoločnosti Finnjord ako tretej strany. Nórske orgány súhlasia so spoločnosťou Finnjord a objasnili menšie skutkové okolnosti týkajúce sa zdroja financovania navrhovaného grantu vo výške 16 miliónov NOK. Vzhľadom na to, že vyplácanie finančných prostriedkov z relevantných zdrojov sa uskutočňuje jednotným spôsobom, tieto vysvetlenia sa nepreukázali ako nevyhnutné na účely posúdenia notifikovaného opatrenia dozorným úradom.

II. POSÚDENIE

1. Existencia štátnej pomoci

- (48) V článku 61 ods. 1 Dohody o EHP sa uvádza:

„Ak nie je touto dohodou ustanovené inak, pomoc poskytovaná členskými štátmi ES, štátmi EZVO alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narušuje hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určité podniky alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s fungovaním tejto dohody, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi zmluvnými stranami.“

- (49) Z toho vyplýva, že opatrenie predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP, ak sú kumulatívne splnené všetky tieto podmienky: opatrenie: i) poskytuje členský štát alebo sa poskytuje zo štátnych prostriedkov; ii) príjemcovi poskytuje selektívnu hospodársku výhodu; iii) môže ovplyvňovať obchod medzi zmluvnými stranami a narušovať hospodársku súťaž.
- (50) Opatrenie pomoci musí poskytovať štát alebo sa poskytuje zo štátnych prostriedkov. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že spoločnosť IN je verejný subjekt. Jej granty financuje nórske štát. Notifikované opatrenie sa teda financuje zo štátnych prostriedkov a prevod na spoločnosť Finnjord je pod kontrolou verejného subjektu kontrolovaného štátom. Dozorný úrad je preto toho názoru, že ide o štátnu pomoc.
- (51) Na to, aby opatrenie predstavovalo štátnu pomoc, musí spoločnosť Finnjord poskytovať výhody, ktoré ju oslobodzujú od poplatkov, ktoré by za normálnych okolností musela uhrádzať zo svojho rozpočtu. Opatrenie musí byť okrem toho selektívne v tom, že zvýhodňuje „určité podniky alebo výrobu určitého tovaru“. Priamy grant vo výške 16 miliónov NOK predstavuje transfer hotovosti, ktorú by spoločnosť Finnjord nezískala v rámci svojej bežnej hospodárskej činnosti. Navrhovaný grant je určený výhradne spoločnosti Finnjord. Dozorný úrad preto vyvodzuje záver, že tento priamy grant poskytuje spoločnosti Finnjord selektívnu hospodársku výhodu.
- (52) Aby sa opatrenie považovalo za štátnu pomoc v zmysle článku 61 ods. 1, musí byť schopné narušovať hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod medzi zmluvnými stranami Dohody o EHP. Podľa ustálenej judikatúry postačuje samotná skutočnosť, že opatrenie posilňuje postavenie určitého podniku voči ostatným podnikom, ktoré s ním súťažajú pri obchodovaní v rámci EHP, k tomu, aby bolo možné vyvodiť záver, že opatrenie môže ovplyvniť obchod medzi zmluvnými stranami a narušovať hospodársku súťaž medzi podnikmi usadenými v iných členských štátoch EHP ⁽¹⁾. Spoločnosť Finnjord vyrába ferosilícium a mikrosiliky, ktoré predáva na európskom trhu ⁽²⁾. Dozorný úrad preto vyvodzuje záver, že pomoc ovplyvňuje obchod medzi zmluvnými stranami Dohody o EHP a narušuje hospodársku súťaž v EHP, pretože príjemca pôsobí v odvetví, v ktorom sa uskutočňuje obchod medzi zmluvnými stranami.
- (53) Na základe uvedených zistení vyvodzuje dozorný úrad záver, že notifikované opatrenie vo forme priameho grantu vo výške 16 miliónov NOK od spoločnosti IN v prospech spoločnosti Finnjord predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP.

⁽¹⁾ Vec E-6/98, Nórske kráľovstvo/Dozorný úrad EZVO, Správa Súdu EZVO za rok 1999, s. 76, bod 59; Vec 730/79, Philip Morris/Komisia, EU:C:1980:209, bod 11, kde sa uvádza, že v prípade: „Ak štátna finančná pomoc posilní postavenie podniku v porovnaní s ostatnými podnikmi, ktoré si konkurujú pri obchodovaní v Spoločenstve, tieto podniky sa musia považovať za ovplyvnené touto pomocou.“

⁽²⁾ Pozri rozhodnutie dozorného úradu č. 39/11/COL (už citované).

2. Procedurálne požiadavky

- (54) Podľa článku 1 ods. 3 časti I protokolu 3 „Dozorný úrad EZVO bude včas informovaný o všetkých plánoch na poskytnutie alebo zmenu pomoci, aby mohol predložiť svoje pripomienky [...]. Členský štát nemôže vykonať navrhované opatrenia, pokiaľ sa vo veci nerozhodlo s konečnou platnosťou.“
- (55) Nórske orgány notifikovali opatrenie pomoci vo výške 16 miliónov NOK listom z 26. júna 2013. Poskytnutie pomoci bolo podmienené súhlasom dozorného úradu a v dôsledku toho pomoc nebola vyplatená.
- (56) Vzhľadom na poskytnuté informácie sa zdá, že pomoc sa poskytla na základe schémy pomoci, ktorá nebola dozornému úradu notifikovaná, pretože nórske orgány sa domnievali, že na túto schému pomoci sa vzťahuje vtedy platné nariadenie o skupinových výnimkách (GBER) ⁽¹⁾. Granty od spoločností Enova a IN predstavujú investičnú pomoc pre ten istý podnik a pre ten istý investičný projekt. Nórske orgány preto dospeli k záveru, že pomoc určená spoločnosti Finnfjord mala byť notifikovaná individuálne, pretože kumulatívne s pomocou od spoločnosti Enova prekročila prahovú hodnotu, nad ktorou podlieha individuálna pomoc notifikačnej povinnosti ⁽²⁾.
- (57) Na základe uvedených skutočností vyvodzuje dozorný úrad záver, že nórske orgány si splnili povinnosti, ktoré im vyplývajú z článku 1 ods. 3 časti I protokolu 3.

3. Zlučiteľnosť – právny základ

- (58) Spoločnosť IN tvrdí, že pomoc pre spoločnosť Finnfjord je zlučiteľná s článkom 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP ako pomoc na ochranu životného prostredia. Zdôrazňuje, že v prípade uvedenej pomoci nejde o formu pomoci na záchranu.
- (59) Podľa článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP „pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí“ možno považovať za zlučiteľnú s fungovaním Dohody o EHP za predpokladu, že táto pomoc neovplyvňuje podmienky obchodu a hospodársku súťaž v EHP v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom.
- (60) Rozhodnutím č. 39/11/COL dozorný úrad schválil počiatočnú pomoc na základe schémy Energetického fondu na projekt spoločnosti Finnfjord týkajúci sa energetického zhodnocovania po dôkladnom posúdení tejto pomoci v súlade s kapitolou 5 usmernení o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia (EAG). Dozorný úrad dospel k záveru, že notifikovaná pomoc od spoločnosti Enova prispela k ochrane životného prostredia tým, že motivovala spoločnosť Finnfjord vykonať opatrenie na úsporu energie, ktoré by sa nevykonalo bez pomoci.
- (61) Dozorný úrad prijal 16. júla 2014 po začatí formálneho vyšetrovacieho konania nový súbor usmernení o štátnej pomoci v oblasti životného prostredia a energetiky na obdobie rokov 2014 – 2020 (EEAG) ⁽³⁾, ktorými boli nahradené usmernenia EAG ⁽⁴⁾. Dozorný úrad uplatňuje usmernenia EEAG od dátumu ich prijatia ⁽⁵⁾ aj na prípady poskytnutia individuálnej pomoci notifikovanej pred prijatím EEAG, v prípade ktorej musí prijať rozhodnutie po dátume ich prijatia ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Nariadenie Komisie (ES) č. 800/2008 zo 6. augusta 2008 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článkov 88 a 88 zmluvy (Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách) (Ú. v. EÚ L 214, 9.8.2008, s. 3), začlenené do bodu 1j prílohy XV k Dohode o EHP.

Pozri článok 6 ods. 1 písm. b) v spojení s článkom 7 ods. 1 vtedy platného všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách.

V článku 6 ods. 1 písm. b) sa stanovuje: „Toto nariadenie sa neuplatňuje na individuálnu pomoc poskytnutú ako pomoc *ad hoc* alebo na základe schémy, ktorej ekvivalent hrubého grantu presahuje tieto stropy [...] b) investičná pomoc na ochranu životného prostredia: 7,5 mil. EUR na jeden podnik a jeden investičný projekt;“.

⁽²⁾ Článok 7 ods. 1 znie takto: „Pri stanovovaní, či sa dodržiavajú jednotlivé stropy vymedzujúce notifikačnú povinnosť stanovené v článku 6 a maximálna intenzita pomoci stanovená v kapitole II, sa berie do úvahy celková výška opatrení štátnej pomoci pre podporovanú činnosť alebo projekt bez ohľadu na to, či sa pomoc financuje z miestnych, regionálnych, či celoštátnych zdrojov, alebo zo zdrojov Spoločenstva.“

⁽³⁾ Zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku ani v dodatku EHP, ale dostupné na webovej stránke dozorného úradu: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

⁽⁴⁾ Bod 237 usmernení EEAG.

⁽⁵⁾ Bod 237 usmernení EEAG.

⁽⁶⁾ Bod 238 usmernení EEAG. Dozorný úrad poznamenáva, že usmernenia EAG bude uplatňovať na pomoc poskytnutú na základe schválených schém pomoci, v prípade ktorej musí prijať rozhodnutie po tom, ako sa usmernenia EEAG stali uplatniteľnými. V predmetnom prípade sa však dozorný úrad domnieva, že notifikovaná pomoc sa neposkytuje na základe schémy pomoci schválenej dozorným úradom.

- (62) Pomoc od spoločnosti Enova dozorný úrad schválil ako opatrenie na úsporu energie. Usmernenia EEAG neobsahujú kapitolu o úsporách energie a namiesto nej bola zavedená kapitola o energetickej efektívnosti ⁽¹⁾. Dozorný úrad posudzuje zlučiteľnosť notifikovanej pomoci na základe kapitoly o energetickej efektívnosti v usmerneniach EEAG.
- (63) Dozorný úrad poznamenáva, že posúdenie zlučiteľnosti notifikovaného opatrenia v predmetnom prípade by sa podstatne nelíšilo, ak by sa uplatnili usmernenia EAG. Na preukázanie tejto skutočnosti sa v ďalšom texte poukazuje na relevantné zásady usmernení EEAG a EAG.

4. Rozsah formálneho vyšetrovacieho konania

- (64) V rozhodnutí o začatí formálneho vyšetrovacieho konania a pri posudzovaní notifikovaného opatrenia na základe vtedy platných usmernení EAG dozorný úrad zdôraznil, že vzhľadom na skutočnosť, že už posúdil zlučiteľnosť pomoci od spoločnosti Enova v prospech spoločnosť Finnjord na projekt energetickeho zhodnocovania, nepochybuje o tom, že dodatočná pomoc je z dôvodu jej relatívne nízkej sumy v porovnaní s výškou pôvodnej pomoci zameraná na zlyhanie trhu. Okrem toho za predpokladu, že by pomoc mala stimulačný účinok a bola by nevyhnutná, dozorný úrad nemal žiadne pochybnosti o tom, že narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod sú obmedzené tak, aby celková bilancia bola pozitívna. Tieto otázky sa preto nebudú rozoberať ďalej v texte.
- (65) Predmetom tohto posúdenia je, či notifikovaná pomoc má stimulačný účinok a či je nevyhnutná.

5. Posúdenie zlučiteľnosti

5.1. *Pomoc nemá stimulačný účinok ani nie je nevyhnutná*

- (66) Na to, aby sa pomoc považovala za zlučiteľnú s fungovaním Dohody o EHP, musí mať podľa usmernení EEAG ⁽²⁾ stimulačný účinok. Kľúčovým prvkom pri posudzovaní zlučiteľnosti je otázka, či notifikovaná pomoc je nevyhnutná na to, aby sa skutočne stimulovali investície, ku ktorým by inak nedošlo. Je potrebné overiť, či je pomoc nevyhnutná na dosiahnutie stimulačného účinku v prípade investície, teda či pomoc skutočne prispieva k zmene správania príjemcu tak, aby sa zvýšila úroveň ochrany životného prostredia ⁽³⁾.
- (67) Dozorný úrad vo všeobecnosti zastáva názor, že stimulačný účinok neexistuje, ak sa projekt začal pred tým, než príjemca podal žiadosť o pomoc ⁽⁴⁾. Vzhľadom na to, že predmetná vec súvisí s dodatočnou pomocou na pokrytie zvýšených nákladov na prebiehajúci projekt, dozorný úrad nemôže vychádzať z predpokladu existencie stimulačného účinku v prípade žiadostí o pomoc podaných pred začatím prác. Spoločnosť Finnjord začala projekt v hodnote 700 miliónov NOK na základe poskytnutej pomoci vo výške 175 miliónov NOK vo februári 2011.
- (68) Dozorný úrad však nevyklucuje stimulačný účinok pomoci na projekt, ktorý sa už začal, ak poskytnutie pomoci jednoznačne zabezpečí dokončenie projektov, ktoré by inak neboli dokončené, alebo zvýšenie ochrany životného prostredia, ku ktorému by inak nedošlo ⁽⁵⁾. Pri posudzovaní stimulačného účinku pomoci na tomto základe je potrebné dôkladne preskúmať kontrafaktúlnu situáciu, t. j. čo by spoločnosť robila bez pomoci.
- (69) Spoločnosť dokončila projekt v októbri 2012 bez toho, aby sa pomoc vyplátila. Na základe poskytnutých informácií a dôkazov sa dozorný úrad nedomnieva, že spoločnosť Finnjord reálne zvažovala ukončenie, obmedzenie alebo zastavenie projektu v období od februára 2011 až po jeho dokončenie v októbri 2012. Konkrétnejšie a vzhľadom na závery prijaté na zasadnutí správnej rady 25. septembra 2012 sa zdá, že spoločnosť z dôvodu príliš vysokých nákladov vážne nezvažovala zastavenie ani odloženie projektu, či už vcelku alebo sčasti,

⁽¹⁾ V bode 14 ods. 2 usmernení EEAG sa „energetická efektívnosť“ definuje ako množstvo usporenej energie určené meraním a/alebo odhadom spotreby pred a po vykonaní opatrenia na zlepšenie energetickej efektívnosti pri zabezpečení normalizácie vonkajších podmienok, ktoré ovplyvňujú spotrebu energie.

⁽²⁾ Body 139 a 44 usmernení EEAG. Pozri tiež body 171 – 173 usmernení EAG, ako aj body 27 – 29.

⁽³⁾ Bod 44 usmernení EEAG. Pozri tiež bod 142 usmernení EAG.

⁽⁴⁾ Bod 45 usmernení EEAG. Pozri tiež bod 143 usmernení EAG.

⁽⁵⁾ Vec T-162/06, Kronoply/Komisija, EU:T:2009:2, bod 85; Rozsudok potvrdený v odvolacom konaní C-117/09 P, Kronoply/Komisija, EU: C:2010:370.

ani obmedzenie jeho rozsahu. V zápisnici zo zasadnutia správnej rady, ktoré sa uskutočnilo 25. septembra 2012, sa uvádza, že spoločnosť Finnfjord mala v úmysle získať dodatočný úver od spoločnosti SNN a dodatočnú pomoc od spoločností Enova a IN a že akákoľvek prípadná pomoc by sa použila priamo na zníženie výšky úveru, ktorý by sa spoločnosť Finnfjord snažila získať od spoločnosti SNN.

- (70) Toto zistenie podporila spoločnosť vo svojich pripomienkach k rozhodnutiu dozorného úradu o začatí formálneho vyšetrovacieho konania. Hoci spoločnosť poukazuje na potrebu ďalšieho financovania vo výške [80 – 95] miliónov NOK a zjavne tvrdí, že jej vtedajšia situácia naznačuje, že zvažovala upustenie od projektu, toto tvrdenie je v rozpore s inými vyhláseniami spoločnosti, v ktorých poukazuje na neexistenciu „slobodnej vôle“ (pozri odôvodnenie 42), a predovšetkým so skutočnosťou, že spoločnosť Finnfjord dokončila projekt bez toho, aby došlo k vyplateniu pomoci.
- (71) Ak sa spoločnosť domnievala, že nemala inú možnosť ako pokračovať v projekte, pomoc by nemala pre spoločnosť stimulačný účinok, pretože spoločnosť by bola projekt dokončila, či už s pomocou, alebo bez nej. Inými slovami kontrafaktuálnym scenárom je to, že spoločnosť Finnfjord by aj bez pomoci dokončila projekt bez omeškaní a bez obmedzenia jeho rozsahu.
- (72) Dozorný úrad nepresvedčilo tvrdenie, že pomoc bola podnetom na poskytnutie finančného balíka vo výške [80 – 95] miliónov NOK a že bola nevyhnutná najmä pre úver od spoločnosti SNN vo výške [45 – 60] miliónov NOK. Aj keď je úver od spoločnosti SNN podmienený tým, že spoločnosť IN poskytne pomoc vo výške 16 miliónov NOK, finančné prostriedky (od spoločností SNN a IN) boli vyplatené bez predchádzajúceho schválenia dodatočnej pomoci dozorným úradom. To preukazuje, že úvery možno oddeliť od pomoci vo forme grantu. Veriteľ, ktorý by ako podmienku ďalšieho financovania vyžadoval skutočné vyplatenie pomoci, by pred vyplatením ďalšieho dlhového kapitálu počkal na schválenie dozorným úradom, ak to je určujúce pre existenciu finančného balíka. Okrem toho z informácií, ktoré boli poskytnuté dozornému úradu, nevyplýva, že spoločnosť Finnfjord by musela úvery bezodkladne splatiť, ak by dozorný úrad pomoc neschválil.
- (73) Aby bola pomoc zlučiteľná s fungovaním Dohody o EHP, musí byť nevyhnutná. Pomoc nesmie slúžiť ako dotácia na náklady na činnosť, ktoré by podniku vznikli v každom prípade, a nesmie slúžiť na kompenzáciu bežného podnikateľského rizika hospodárskej činnosti ⁽¹⁾. Pomoc na dodatočné náklady, ktoré vznikli v dôsledku nepredvídateľných vonkajších faktorov, ktoré nemožno považovať za súčasť bežného podnikateľského rizika predmetnej hospodárskej činnosti, by sa mohla považovať za zlučiteľnú s fungovaním Dohody o EHP ⁽²⁾.
- (74) Dozorný úrad konštatuje, že spoločnosť Finnfjord sa vo februári 2011, keď čelila zvýšeniu nákladov z 511,66 miliónov NOK na 700 miliónov NOK, rozhodla pokračovať v projekte bez toho, aby požiadala o akúkoľvek ďalšiu pomoc. Príslušnými nákladmi, ktorých sa toto vyšetrovanie týka, je zvýšenie nákladov o [80 – 95] miliónov NOK, a to zo 700 miliónov NOK na [približne 800] miliónov NOK. To predstavuje nárast o približne [...] %.
- (75) Na základe poskytnutých informácií (ako sa uvádza v odôvodnení 22) zvýšenie nákladov bolo spôsobené: prispôbením existujúcich strojov, úpravami troch existujúcich pecí, úpravami dymových potrubí, zariadeniami v turbínovej hale a ostatných budovách, dlhším výpadkom vo výrobe, než sa očakávalo, a dokončením prác a montáže. Ide o také zvýšenie nákladov, ktoré by podnik mal vziať do úvahy pri plánovaní projektu tohto typu, a ide o bežné podnikateľské riziko predmetnej hospodárskej činnosti. V prípade takéhoto zvýšenia nákladov nemožno tvrdiť, že bolo spôsobené externými faktormi, a nezdá sa, že by malo nepredvídateľný charakter. Predmetný prípad možno odlíšiť od veci týkajúcej sa hliníkárne Helguvík ⁽³⁾, na ktorý poukázala spoločnosť Finnfjord. V danom prípade mal príjemca pomoci ťažkosti pri získavaní financovania počas mimoriadnej finančnej krízy na Islande v roku 2008, čo bola okolnosť, ktorú možno právom považovať za nepredvídateľný vonkajší faktor. Na základe uvedených skutočností je dozorný úrad toho názoru, že prostredníctvom notifikovaného opatrenia pomoci nórske orgány navrhujú kompenzovať spoločnosti Finnfjord bežné podnikateľské riziko súvisiace s projektom, ktorý realizuje.
- (76) Dozorný úrad uznáva, že výsledok jeho posúdenia mohol byť odlišný, ak by nórske orgány namiesto navrhnutia dvoch pevne stanovených súm pomoci (od spoločností Enova a následne od spoločnosti IN) poskytli pomoc na pokrytie určitého percentuálneho podielu oprávnených nákladov projektu. Bolo by to tak najmä v prípade, ak sú nepredvídateľné dodatočné náklady značné a spojené so skutočnosťou, že projekt je inovačný a že jeho náklady sa z dôvodu ich povahy dajú ťažko odhadnúť vopred. Toto tvrdenie však nie je vzhľadom na skutočnosti, ktoré boli dozornému úradu v predmetnom prípade predložené, relevantné.

⁽¹⁾ Bod 44 usmernení EEAG.

⁽²⁾ Vec T-162/06, Kronoply/Komisia, EU:T:2009:2, bod 88;

⁽³⁾ Už citované.

- (77) Dozorný úrad zdôrazňuje, že je na nórske orgány, aby preukázali, že sú splnené podmienky na udelenie výnimky z článku 61 ods. 1 Dohody o EHP⁽¹⁾. Skutočnosti a tvrdenia, ktoré nórske orgány (a spoločnosť Finnfjord) predložili, dozorný úrad nepresvedčili, že notifikovaná pomoc od spoločnosti IN má stimulačný účinok alebo že je nevyhnutná.
- (78) Na základe uvedených skutočností dozorný úrad dospel k záveru, že notifikovaná pomoc od spoločnosti IN v prospech spoločnosti Finnfjord nemá stimulačný účinok a nie je nevyhnutná. Keďže pomoc už z uvedených dôvodov nie je zlučiteľná s fungovaním Dohody o EHP, dozorný úrad nebude posudzovať vhodnosť ani primeranosť pomoci.

6. Záver – pomoc nie je zlučiteľná

- (79) Na základe informácií, ktoré poskytli nórske orgány, dospel dozorný úrad k záveru, že navrhovaný hotovostný grant vo výške 16 miliónov NOK od spoločnosti IN v prospech spoločnosti Finnfjord predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP.
- (80) Dozorný úrad dospel k záveru, že táto pomoc nie je zlučiteľná s fungovaním Dohody o EHP. Nórske orgány preto nemôžu takúto pomoc poskytnúť.
- (81) Dozorný úrad vyzýva nórske orgány, aby kópiu tohto rozhodnutia bezodkladne predložili spoločnosti Finnfjord,

PRIJAL TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Priamy grant vo výške 16 miliónov NOK v prospech spoločnosti Finnfjord, ktorý nórske orgány oznámili 26. júna 2013, nie je zlučiteľný s fungovaním Dohody o EHP.
2. Grant sa preto nemôže poskytnúť.
3. Formálne vyšetrovacie konanie sa týmto ukončuje.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Nórskej kráľovstvu.

Článok 3

Iba anglické znenie tohto rozhodnutia je autentické.

V Bruseli 8. apríla 2015

Za Dozorný úrad EZVO

Oda Helen SLETNES
predsedníčka

Helga JÓNSDÓTTIR
členka kolégia

⁽¹⁾ Vec C-106/09 P, Komisia/Vláda Gibraltáru a Spojené kráľovstvo, EU:C:2011:732, bod 147. Vec C-372/97, Taliansko/Komisia, EU:C:2004:234, bod 81. Vec C-364/90, Taliansko/Komisia, EU:C:1993:157, bod 20. Vec T-68/03, Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE/Komisia, EU:T:2007:253, bod 34.

ROZHODNUTIE DOZORNÉHO ÚRADU EZVO**č. 357/15/COL****z 23. septembra 2015****o ukončení formálneho vyšetrovacieho konania týkajúceho sa štátnej pomoci v prospech spoločnosti Sandefjord Fotball AS (Nórsko) [2016/906]**

DOZORNÝ ÚRAD EZVO (ďalej len „DOZORNÝ ÚRAD“),

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „Dohoda o EHP“), a najmä na jej článok 61 a protokol 26,

so zreteľom na Dohodu medzi štátmi EZVO o zriadení dozorného úradu a súdu (ďalej len „Dohoda o dozore a súde“), a najmä na jej článok 24,

so zreteľom na Protokol 3 k Dohode o dozore a súde (ďalej len „protokol 3“), a najmä na jeho časť II článok 7 ods. 3,

keďže:

I. SKUTOČNOSTI**1. Postup**

- (1) V nadväznosti na prijatie sťažností a informácií o trhu dozorný úrad 31. októbra 2013 oznámil nórske orgány nepodložené tvrdenia o poskytnutí štátnej pomoci v súvislosti s financovaním nového futbalového štadióna v meste Sandefjord (dokument č. 686574). V tom istom liste dozorný úrad požiadal o informácie o údajnom opatrení pomoci. Tieto informácie nórske orgány poskytli 29. novembra 2013 (dokumenty č. 691773 a č. 691774).
- (2) Dňa 16. januára 2014 dozorný úrad požiadal nórske orgány o ďalšie informácie (dokument č. 694963), ktoré boli poskytnuté 14. februára 2014 (dokument č. 699518).
- (3) Na základe informácií, ktoré mal dozorný úrad k dispozícii, prijal 22. októbra 2014 rozhodnutie č. 444/14/COL o začatí formálneho vyšetrovacieho konania týkajúceho sa pomoci v prospech spoločnosti Sandefjord Fotball AS a vyzval nórske orgány, aby predložili pripomienky. Toto rozhodnutie bolo uverejnené v Úradnom vestníku 15. januára 2015, pričom tretie strany boli vyzvané, aby predložili pripomienky v lehote jedného mesiaca odo dňa uverejnenia.
- (4) Lehota na predloženie pripomienok sa pre nórske orgány predĺžila do 23. decembra 2014, ktoré k tomuto dátumu pripomienky predložili (dokumenty č. 733899 až 733901). Dozornému úradu neboli doručené žiadne ďalšie pripomienky.

2. Príjemca – Sandefjord Fotball AS

- (5) Klub Sandefjord Fotball je združenie založené v roku 1998 na základe dohody o spolupráci medzi dvoma najväčšími futbalovými klubmi v oblasti Sandefjord, konkrétne Sandefjord Ballklubb a IL Runar. Cieľom spolupráce bolo vytvoriť profesionálny futbalový tím v meste Sandefjord, ktorý by sa mohol dostať do najvyššej nórskej súťaže.
- (6) Sandefjord Fotball AS je spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorá prevádzkuje elitný profesionálny futbalový tím⁽¹⁾. Spolupráca medzi klubom Sandefjord Fotball a Sandefjord Fotball AS je založená na požiadavkách Nórskeho futbalového zväzu. Klub prevádzkuje aj amatérsky tím a juniorský futbalový tím. Okrem toho organizuje letné futbalové školy a regionálne futbalové súťaže pre mladých amatérskych hráčov.

⁽¹⁾ Ďalšie informácie o príjemcovi nájdete v rozhodnutí č. 444/14/COL.

3. Opis opatrenia

3.1. Súvislosti

- (7) Do roku 2007 elitný tím Sandefjord Fotball využíval na tréningy a zápasy mestský štadión v Bugårdsparkene. Tento štadión však nespĺňa požiadavky Nórskeho futbalového zväzu pre kluby, ktoré hrajú v najvyššej súťaži. Náklady na modernizáciu existujúceho štadióna sa odhadovali na približne 40 miliónov NOK, ktoré mesto Sandefjord nebolo ochotné investovať.

3.2. Výstavba nového štadióna

- (8) V roku 2005 mesto Sandefjord a spoločnosť Sandefjord Fotball AS rokovali o možnostiach výstavby nového štadióna. Mesto súhlasilo s poskytnutím potrebných pozemkov a Sandefjord Fotball AS s financovaním a prevádzkovaním štadióna.
- (9) Mesto získalo niekoľko pozemkov v oblasti Pindsle v celkovej hodnote približne 3,7 milióna NOK. Pozemky boli v tom čase vedené ako poľnohospodárska pôda. V rozhodnutí mesta zo 6. septembra 2005, ktorým sa povolilo nadobudnutie pozemkov, sa predpokladalo prekvalifikovanie pozemkov na obchodné využitie s požiadavkou výstavby štadióna. V novom územnom pláne sa pozemky rozdelili na dve časti: parcela č. 152/96 bola kvalifikovaná na zmiešané využitie na štadión a podnikateľské účely a parcela č. 152/97 bola kvalifikovaná na využitie na podnikateľské účely. Na základe dohody z 28. novembra 2006 sa oba pozemky previedli na dve stopercentné dcérske spoločnosti patriace spoločnosti Sandefjord Fotball AS: parcela č. 152/96 na Sandefjord Fotball Stadion AS a parcela č. 152/97 na Sandefjord Fotball Næring AS.
- (10) Podľa dohody mala spoločnosť Sandefjord Fotball AS zodpovedať za získanie finančných prostriedkov potrebných na výstavbu štadióna. Stavebné náklady na projekt boli odhadnuté na 110 miliónov NOK. Spoločnosť Sandefjord Fotball AS mala prispieť 70 miliónmi NOK z vlastných zdrojov, zo zdrojov externých investorov, z predaja práv na názov štadióna atď. a zobrať si úver na zvyšných 40 miliónov NOK. Príspevok spoločnosti Sandefjord Fotball AS mal čiastočne pochádzať z predaja pozemkov kvalifikovaných na využitie na podnikateľské účely (parcela č. 152/97) spoločnosti Pindsle Property AS.
- (11) Okrem výstavby štadióna dohoda obsahovala aj niekoľko ďalších záväzkov. Sandefjord Fotball AS konkrétne súhlasila, že vykoná práce na cestných komunikáciách v areáli štadióna a uhradí náklady súvisiace s prerušením prevádzky starého štadióna vrátane opráv.
- (12) Krátko po podpísaní dohody nadobudla spoločnosť Pindsle Property AS za 40 miliónov NOK akcie spoločnosti Sandefjord Fotball Næring AS, ktorá vlastnila parcelu č. 152/97. Pred odpredajom nebolo vykonané ocenenie spoločnosti.
- (13) Nový štadión sa dokončil v júli 2007, pričom celkové náklady na výstavbu dosiahli 110 miliónov NOK⁽¹⁾. Okrem futbalového ihriska a tribúny sa tu nachádza aj niekoľko ďalších zariadení vrátane atletickej dráhy, posilňovne a konferenčných miestností. Tieto zariadenia sa bezodplatne prenajímajú iným (najmä amatérskym športovým) organizáciám.

3.3. Následný predaj štadióna

- (14) Spoločnosť Sandefjord Fotball AS sa v roku 2009 dostala do zlej finančnej situácie. Klub sa rozhodol, že získa prostriedky z predaja Sandefjord Fotball Stadion AS (teda spoločnosti, ktorá vlastnila štadión a príslušné nehnuteľnosti na parcele č. 152/96) spoločnosti Pindsle Property AS. V tomto prípade sa podľa nórskeho práva vyžadovalo ocenenie spoločnosti treťou stranou, keďže viaceré osoby boli členmi predstavenstva a akcionármi tak uvedenej spoločnosti, ako aj spoločnosti Pindsle Property AS.
- (15) V znaleckom posudku zo 6. apríla 2009 sa spoločnosť Sandefjord Fotball Stadion AS ocenila na 14 až 16 miliónov NOK. Spoločnosť bola 9. júna 2009 predaná za 15 miliónov NOK.

⁽¹⁾ Nórske orgány potvrdili, že počiatočná investícia bola 110 miliónov NOK. Klub však následne investoval ďalších 17 miliónov NOK do vybavenia a zariadenia, najmä formou práce vykonanej členmi klubu („*dugnadsarbeid*“).

4. Rozhodnutie o začatí konania

- (16) Dozorný úrad vydal 22. októbra 2014 rozhodnutie č. 444/14/COL o začatí formálneho vyšetrovacieho konania v súvislosti s pomocou v prospech spoločnosti Sandefjord Fotball AS.
- (17) Vo svojom rozhodnutí dozorný úrad dospel k predbežnému záveru, že prevod pozemkov na spoločnosť Sandefjord Fotball AS predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP. Dozorný úrad sa konkrétne domnieval, že prevod sa uskutočnil za cenu nižšiu, ako je trhovú hodnotu parcely č. 152/96 (kvalifikovanej na zmiešané využitie na štadión a podnikateľské účely) a parcely č. 152/97 (kvalifikovanej na využitie na podnikateľské účely).
- (18) Keďže nórske orgány nepredložili žiadne argumenty týkajúce sa posúdenia zlučiteľnosti, dozorný úrad mal pochybnosti, či je možné toto opatrenie pomoci vyhlásiť za zlučiteľné s uplatňovaním Dohody o EHP.

5. Pripomienky nórskeho orgánov

- (19) Nórske orgány predložili pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania listom z 23. decembra 2014 (dokumenty č. 733899 až 733901).

5.1. Prevod sa nespája s poskytnutím štátnej pomoci

- (20) Vo svojich pripomienkach nórske orgány uvádzajú, že prevod pozemkov z mesta Sandefjord na spoločnosť Sandefjord Fotball AS nepredstavoval štátnu pomoc, keďže údajnému príjemcovi nebola poskytnutá žiadna výhoda.
- (21) Nórske orgány najmä tvrdia, že sporné pozemky mali v čase prevodu zápornú trhovú hodnotu, čo doložili znaleckým posudkom v tomto zmysle z 5. februára 2014. Hlavným dôvodom údajnej zápornej hodnoty pozemku je, že spoločnosť Sandefjord Fotball AS sa v rámci transakcie zaviazala (podmienkami prevodu pozemku, ako aj pravidlami územného plánu) vybudovať futbalový štadión, pričom náklady na jeho výstavbu prevyšovali hodnotu pozemku.
- (22) Podľa nórskeho orgánov mohla byť povinnosť výstavby štadióna oprávnené uložená ako „zvláštny záväzok“ v súlade s bodom 2.2 písm. c) časti V usmernení dozorného úradu o prvkoch štátnej pomoci pri predaji pozemkov a budov orgánmi verejnej moci (ďalej len „usmernenia o predaji pozemkov“) ⁽¹⁾.

5.2. Akákoľvek suma pomoci by bola obmedzená

- (23) Pokiaľ ide o sumu údajnej štátnej pomoci, nórske orgány tvrdia, že v prípade, ak by dozorný úrad zistil, že predmetné pozemky mali kladnú trhovú hodnotu, táto hodnota by bola veľmi malá.
- (24) Nórske orgány vysvetlili, že poľnohospodárska pôda je v Nórsku osobitne chránená. Predaj a/alebo zmena využívania poľnohospodárskej pôdy na iné účely podlieha prísnyh kontrolám zo strany regionálnych poľnohospodárskych rád. V prípade sporných pozemkov príslušná poľnohospodárska rada akceptovala návrh územného plánu len na základe cieľa verejného záujmu, ktorým bola výstavba štadióna. Developer by nemohol nadobudnúť pôdu výlučne na využitie na podnikateľské účely. Preto sa zásada súkromného investora v trhovom hospodárstve na tento prevod pozemkov nemôže uplatniť. Nórske orgány sa namiesto toho domnievajú, že akékoľvek trhovú ocenenie by malo vychádzať z ceny poľnohospodárskej pôdy, ktorá bola jedinou reálnou alternatívou využívania.

⁽¹⁾ Usmernenia dozorného úradu o prvkoch štátnej pomoci pri predaji pozemkov a budov verejnoprávnymi orgánmi prijaté 17. novembra 1999. Dostupné na: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

- (25) Pokiaľ ide o hodnotu pozemku kvalifikovaného na využitie na podnikateľské účely (parcely č. 152/97), nórske orgány alternatívne tvrdia, že spoločnosť Pindsle Property AS, ktorá získala Sandefjord Fotball Næring AS za 40 miliónov NOK, zaplatila vyššiu než trhovú cenu. Na podporu svojho tvrdenia odkazujú na správu o ocenení (príloha č. 11 k dokumentu č. 699518), v ktorej sa dospelo k záveru, že parcela č. 152/97 mala trhovú hodnotu približne 15 miliónov NOK ⁽¹⁾. Toto ocenenie je založené na priemernej cene pozemkov kvalifikovaných na využitie na podnikateľské účely v oblasti Pindsle v čase transakcie.
- (26) Nórske orgány okrem toho tvrdia, že na vypočítanie výšky pomoci je v každom prípade potrebné urobiť niekoľko odpočtov. Tieto odpočty vyplývajú z určitých povinností, ktoré podľa dohody z 28. novembra 2006 spoločnosť Sandefjord Fotball AS prijala v prospech mesta: i) 2,6 milióna NOK na renováciu starého štadióna; ii) 400 000 NOK na výmenu reflektorov na starom štadióne; iii) 1,5 milióna NOK na vybudovanie verejného chodníka a iv) 5 miliónov NOK na vybudovanie kruhového objazdu a priechodu pre chodcov. Na základe dohody musela teda spoločnosť Sandefjord Fotball AS znášať náklady vo výške 9,5 milióna NOK (ako sa v danom čase odhadovalo) na poskytnutie služieb mestu ⁽²⁾.

5.3. *Akákoľvek možná štátna pomoc by sa mala vyhlásiť za zlučiteľnú*

- (27) Nórske orgány tvrdia, že ak dozorný úrad v spornej transakcii zistil prvok štátnej pomoci, akákoľvek táto pomoc by sa mala vyhlásiť za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP podľa článku 61 ods. 3 písm. c).
- (28) Nórske orgány zdôrazňujú, že podpora športu vrátane výstavby športovej infraštruktúry, predstavuje cieľ spoločného záujmu. Ďalej tvrdia, že štátna pomoc je v predmetnom prípade potrebná a že je vhodným nástrojom.
- (29) Nórske orgány obzvlášť zastávajú názor, že v meste Sandefjord bol potrebný nový štadión. Poukazujú na vysoké vyťaženie existujúceho mestského štadióna, ktorý v danom čase využíval klub Sandefjord Fotball a iné tímy. Okrem toho modernejší štadión bol potrebný s cieľom splniť licenčné požiadavky Nórskeho futbalového zväzu a umožniť elitnému futbalovému tímu klubu Sandefjord Fotball, ktorý hral na základe dočasnej výnimky, zotrvať v najvyššej nórskej súťaži.
- (30) Mesto Sandefjord preskúmalo možnosť modernizovať súčasný štadión, čo by však nevyriešilo kapacitné problémy. Výstavbou nového štadióna by sa naproti tomu vyriešili kapacitné aj licenčné problémy a navyše by sa vytvorilo futbalové športovisko pre celý kraj Vestfold. Ako možno vidieť z ďalej uvedenej tabuľky, nový štadión využívajú rôzne kluby. Navyše, starý mestský štadión prešiel rekonštrukciou (ktorú financovala spoločnosť Sandefjord Fotball AS) a dnes ho plne využívajú miestne športové kluby (atletický a futbalový), školy a široká verejnosť. Poukazuje to ďalej na skutočnosť, že v meste Sandefjord bol potrebný nový štadión a že každá štátna podpora bola primeraná. Okrem toho modernizácia existujúceho štadióna by si zo strany mesta vyžadovala investície vo výške približne 40 miliónov NOK, pričom obec nemala žiadnu možnosť pritiahnúť súkromné investície.
- (31) Nórske orgány takisto tvrdia, že akákoľvek pomoc by bola primeraná. V prvom rade poukazujú na skutočnosť, že väčšinu investičných nákladov na nový štadión znášala spoločnosť Sandefjord Fotball AS, ktorá prispela v maximálnej možnej miere na náklady na výstavbu z vlastných zdrojov a bankových úverov. Príspevkom z vlastných zdrojov sa zabezpečilo, že sa štátna pomoc obmedzila na minimum.
- (32) Nórske orgány takisto zdôrazňujú význam nehopodárskych spoločenských a amatérskych športových činností, ktoré výstavba štadióna umožnila. Existujúci mestský štadión je v súčasnosti plne k dispozícii pre amatérske športy. Okrem toho sa na novom štadióne pravidelne koná niekoľko amatérskych športových a spoločenských činností, a to vrátane školských podujatí.

⁽¹⁾ V správe o ocenení sa celková hodnota parciel č. 152/96 a č. 152/97 odhaduje na 31 miliónov NOK. Suma 15 miliónov NOK vyplýva z rozdelenia tohto odhadu podľa príslušnej veľkosti týchto dvoch parciel.

⁽²⁾ Konečné náklady predstavovali 12 miliónov NOK, pričom dodatočné náklady uhradila spoločnosť Pindsle Property AS.

- (33) Na ilustráciu tohto tvrdenia nórské orgány predložili túto tabuľku s prehľadom odhadovaného ročného obsadenia štadióna rôznymi používateľmi za obdobie rokov 2007 až 2014:

Klub	Činnosti	Počet hodín ročne	Platba
elitný tím Sandefjord Fotball	20 zápasov (apríl – október/november), 100 hodín tréningy (apríl – október/november), 2 hodiny $\times$ 5 $\times$ 16 = 160 hodín ⁽¹⁾	260	áno
juniorské a náborové tímy Sandefjord Fotball	tréningy a zápasy (máj – september)	60	áno
spolupracujúce kluby	tréningy a zápasy (máj – september)	30	nie
spolupracujúce kluby	priestory na kurzy a konferencie, oslavy, stretnutia trénerov a manažérov, prednášky	30	nie
športový klub Sandar IL	finálové zápasy pohára Sandar hráčov vo vekovej kategórii 14 – 19 rokov vrátane otváracieho ceremoniálu (a s využitím šatní)	25	nie
krajský futbalový zväz Vestfold Fotballkrets	stretnutia tímov z mesta Sandefjord a zvyšku kraja vo vekovej kategórii 14 – 16 rokov vrátane prípravy a zápasov, kurzov pre trénerov a ich vzdelávania	30	nie
Sandefjord Fotball Bredde (športy pre deti a mládež), amatérske športové turnaje	Správa klubu používa priestory na kurzy a konferencie. Počas letných, jesenných a veľkonočných prázdnin futbalové ihrisko využíva futbalová škola pre hráčov vo vekovej kategórii 6 – 12 rokov. Amatérske turnaje „Podnikové poháre“	90	nie

⁽¹⁾ Počas zimy trénuje elitný tím na ihrisku s umelou trávou, ale používa šatne a iné vnútorné priestory štadióna.

- (34) Okrem toho atletickú dráhu počas pracovných dní využívajú susedné školy a niekoľko atletických klubov. Školy na štadióne takisto organizujú športové dni.
- (35) Neprofesionálne využitie štadióna predstavuje viac ako 50 %. Hlavným obmedzením ďalšieho zvýšenia neprofesionálneho využívania štadióna je odolnosť prírodného trávnatého ihriska ⁽¹⁾. Profesionálny tím má prednostný prístup na štadión na základe toho, že futbalové ihrisko je rezervované na domáce zápasy. Prednostný prístup na futbalové ihrisko má aj na tréningové účely. Vnútorné priestory (napr. šatne a kancelárske priestory) môže počas celého roka využívať akákoľvek organizácia.
- (36) Ako vidno z uvedenej tabuľky, väčšina neprofesionálnych používateľov štadióna neplatí nájomné. Naproti tomu elitný tím platí za používanie štadióna ročné nájomné vo výške 3 miliónov NOK plus odvádzka 20 % z predaja vstupeniek. Nórské orgány sa domnievajú, že táto suma zodpovedá trhovému nájomnému: porovnateľné tímy platia nájomné na hodinu v rozmedzí od 2 000 do 5 000 NOK, čo je celkovo za rok nižší nájom ako uvedené 3 milióny NOK. Nórské orgány sa preto domnievajú, že elitný tím klubu Sandefjord Fotball oproti svojim konkurentom nepožíva žiadnu výhodu, pokiaľ ide o nájomné, ktoré platí za používanie štadióna.

⁽¹⁾ Existujú plány na inštalovanie umelého trávniku s cieľom zvýšiť využiteľnosť.

- (37) Nórske orgány okrem toho zdôrazňujú, že akýkoľvek vplyv na obchod a hospodársku súťaž by bol veľmi obmedzený vzhľadom na miestny charakter klubu. Vstupenky na domáce zápasy sa vo všeobecnosti predávajú len miestnym fanúšikom a fanúšikom hosťujúcich nórskeho tímov. Príjem zo stánkového predaja počas zápasov sa pohybuje od 600 000 NOK do 1 milióna NOK ročne. Trh so značkovými reklamnými predmetmi sa obmedzuje takmer výhradne na fanúšikov v kraji Vestfold. Medzi klubmi neexistuje žiadna hospodárska súťaž, pokiaľ ide o tieto výrobky. Názov arény sa predal spoločnosti Komplett.no, čo je internetový obchod s elektronikou so sídlom v meste Sandefjord. V aréne majú reklamu len miestne spoločnosti.
- (38) Aj vplyv trhu s hráčmi na obchod a hospodársku súťaž je obmedzený. Sandefjord Fotball AS obchoduje s hráčmi len vo veľmi obmedzenej miere a iba s inými nóorskymi klubmi. Napríklad počas obdobia rokov 2011 až 2013 prinieslo obchodovanie s hráčmi príjem len vo výške 1,35 milióna NOK a náklady vo výške 860 000 NOK.
- (39) Pokiaľ ide o televízne vysielacie práva, nórske orgány vysvetlili, že tieto práva centrálnie spravuje Nórsky futbalový zväz. Podiel klubu na príjmoch závisí od jeho umiestnenia v dvoch najvyšších nórske súťažiach. Keďže o nórske futbalové ligy nie je žiadny skutočný záujem mimo Nórska, televízne vysielacie práva nemajú žiadny skutočný vplyv na obchod a hospodársku súťaž.

II. POSÚDENIE

1. Existencia štátnej pomoci

- (40) V článku 61 ods. 1 Dohody o EHP sa uvádza: „Ak nie je touto dohodou ustanovené inak, pomoc poskytovaná členskými štátmi ES, štátmi EZVO alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá naruša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvyhodňuje určité podniky alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s fungovaním tejto dohody, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi zmluvnými stranami.“
- (41) To znamená, že opatrenie predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP, ak sú kumulatívne splnené tieto podmienky: opatrenie je udelené štátom alebo zo štátnych zdrojov, pre podnik predstavuje selektívnu hospodársku výhodu, môže ovplyvniť obchod medzi zmluvnými stranami a narušiť hospodársku súťaž.

1.1. Štátne zdroje

- (42) Na to, aby opatrenie predstavovalo štátnu pomoc, musí byť poskytnuté štátom alebo zo štátnych zdrojov. Pojem štátu sa netýka iba ústrednej štátnej správy, ale zahŕňa všetky úrovne štátnej správy (vrátane obcí), ako aj verejné podniky ⁽¹⁾.
- (43) Sporné pozemky nadobudlo mesto Sandefjord a následne ich previedla na dve dcérske spoločnosti patriace spoločnosti Sandefjord Fotball AS. Dozorný úrad preto dospel k záveru, že prevod pozemkov sa týka štátnych zdrojov.

1.2. Podnik

- (44) V zmysle ustálenej judikatúry sú podnikmi subjekty vykonávajúce hospodársku činnosť bez ohľadu na svoju právnu formu a spôsob svojho financovania ⁽²⁾. Hospodárske činnosti sú činnosti pozostávajúce z ponúkajú tovarov alebo služieb na trhu ⁽³⁾.
- (45) Sandefjord Fotball AS je profesionálny futbalový klub, ktorý funguje ako súkromná spoločnosť. Spoločnosť pôsobí na viacerých trhoch vrátane trhu s prestupmi futbalových hráčov, ako aj trhu s predajom vstupeniek, televíznymi vysielacími právami, klubovými suvenírmi a sponzorovaním.

⁽¹⁾ Článok 2 smernice Komisie 2006/111/ES zo 16. novembra 2006 o transparentnosti finančných vzťahov členských štátov a verejných podnikov a o finančnej transparentnosti v niektorých podnikoch (Ú. v. EÚ L 318, 17.11.2006, s. 17) začlenený do bodu 1a prílohy XV k Dohode o EHP.

⁽²⁾ Rozsudok vo veci C-41/90, Höfner a Elser/Macroton, EU:C:1991:161, body 21 – 22; rozsudok v spojených veciach C-180/98 až C-184/98, Pavlov a iní, EU:C:2000:428 a rozsudok vo veci E-5/07, Private Barnehagers Landsforbund/Dozorný úrad EZVO, Zb. Rep. 2008, s. 61, bod 78.

⁽³⁾ Rozsudok vo veci C-222/04, Ministero dell'Economia e delle Finanze/Cassa di Risparmio di Firenze SpA, EU:C:2006:8, bod 108.

- (46) Dozorný úrad preto dospel k záveru, že Sandefjord Fotball AS je podnikom v zmysle článku 61 Dohody o EHP.

1.3. Hospodárska výhoda

- (47) Prevod pozemkov v prospech podniku môže predstavovať hospodársku výhodu, najmä ak sa uskutoční za cenu, ktorá je nižšia ako tržová cena.
- (48) Transakcia prevodu štátnych zdrojov nepredstavuje štátnu pomoc, ak sa vykonáva v súlade s bežnými trhovými podmienkami tak, aby opatrenie neposkytlo podniku výhodu ⁽¹⁾. Ide o tzv. kritérium súkromného subjektu v trhovom hospodárstve.

1.3.1. Prevod parcely č. 152/96

- (49) V čase prevodu na spoločnosť Sandefjord Fotball AS bola parcela č. 152/96 klasifikovaná na výstavbu futbalového štadióna a využitie na podnikateľské účely. Podmienkou získania stavebného povolenia na akúkoľvek stavbu na pozemku je preto výstavba štadióna. Vzhľadom na to, že náklady na výstavbu štadióna presiahli akúkoľvek potenciálnu hodnotu pozemku, sa tržová cena parcely č. 152/96 podľa nórskeho orgánov rovnala nule, ak nebola záporná.
- (50) Dozorný úrad konštatuje, že povinnosti vyplývajúce z územného plánovania môžu mať vplyv na tržovú cenu pozemku. Povinnosť vybudovať futbalový štadión však nemôže byť dôvodom zníženia trhovej ceny na nulu, najmä v prípade transakcie zameranej na pomoc futbalovému klubu s výstavbou nového štadióna ⁽²⁾.
- (51) Okrem toho sa dozorný úrad odvoláva na oddiel 2.2 písm. d) svojich usmernení o predaji pozemkov, kde sa uvádza, že v zásade „by sa tržová hodnota [...] nemala stanovovať pod prvotné ⁽³⁾ náklady najmenej počas troch rokov po nadobudnutí, pokiaľ nezávislý odhadca konkrétne neurčil všeobecné zníženie tržových cien pozemkov a budov na príslušnom trhu.“ V tomto prípade mesto Sandefjord nadobudlo za 3,7 milióna NOK pozemok, ktorý bol neskôr rozdelený na parcely č. 152/96 a č. 152/97. Dozorný úrad konštatuje, že prevod pozemkov na spoločnosť Sandefjord Fotball AS sa uskutočnil za cenu, ktorá bola nižšia ako nadobúdacie náklady pre mesto.
- (52) Na základe uvedených skutočností dozorný úrad dospel k záveru, že prevodom parcely č. 152/96 sa poskytla hospodárska výhoda spoločnosti Sandefjord Fotball AS.

1.3.2. Prevod parcely č. 152/97

- (53) Parcela č. 152/97 bola v čase prevodu na spoločnosť Sandefjord Fotball AS klasifikovaná na využitie na podnikateľské účely. Nórske orgány tvrdia, že prevod parcely č. 152/97 by sa mal posudzovať v kontexte dohody z 28. novembra 2006, ktorou sa futbalový klub výmenou za pozemok obzvlášť zaväzuje postaviť štadión. Vzhľadom na to, že odhadované náklady na výstavbu štadióna prevyšovali hodnotu pozemku, prevod nemohol mať za následok poskytnutie hospodárskej výhody.
- (54) Dozorný úrad konštatuje, že parcela č. 152/97 je kvalifikovaná na využitie na podnikateľské účely. V zmysle územného plánu tak neexistuje žiadna povinnosť vybudovať na tomto pozemku štadión. V čase prevodu na spoločnosť Sandefjord Fotball AS neexistovalo ani žiadne záväzné obmedzenie založené na predchádzajúcej územnej kvalifikácii pozemku ako poľnohospodárskej pôdy. K výstavbe štadióna a jej financovanie zaväzuje spoločnosť Sandefjord Fotball AS iba dohoda z 28. novembra 2006. Je to jediný právny nástroj, v ktorom sa predpokladal predaj parcely č. 152/97 s cieľom pokryť časť nákladov na výstavbu štadióna.

⁽¹⁾ Rozsudok vo veci C-39/94, *SFEI a i.*, EU:C:1996:285, body 60 – 61.

⁽²⁾ V tejto súvislosti dozorný úrad takisto odkazuje na oddiel 2.2 písm. c) svojich usmernení o predaji pozemkov, v ktorých sa v súvislosti s vykonaním ocenenia stanovuje, že „... [z]áväzky, ktorých plnenie by aspoň čiastočne bolo vo vlastnom záujme kupujúceho, by sa mali oceňovať so zohľadnením uvedenej skutočnosti.“

⁽³⁾ T. j. nadobúdacie náklady, ktoré vznikli danému orgánu verejnej moci.

- (55) Dozorný úrad zastáva názor, že súkromný subjekt v trhovom hospodárstve by pri predaji pozemku nestanovil takéto podmienky v súvislosti s výstavbou alebo financovaním štadióna. Dozorný úrad preto nemôže akceptovať tvrdenie, že pri hodnotení, či existuje hospodárska výhoda, by sa mal zohľadniť zmluvný vzťah medzi prevodom parcely č. 152/97 na spoločnosť Sandefjord Fotball AS a výstavbou štadióna.
- (56) Dozorný úrad ďalej konštatuje, že spoločnosť Sandefjord Fotball AS krátko po prevode odpredal akcie v spoločnosti Sandefjord Fotball Næring AS, teda v vlastníčkovi parcely č. 152/97, spoločnosti Pindsle Property AS za 40 miliónov NOK. Z tohto predaja vyplýva, že predmetný pozemok mal hospodársku hodnotu.
- (57) Na základe uvedených skutočností dozorný úrad dospel k záveru, že prevod parcely č. 152/97 poskytol spoločnosti Sandefjord Fotball AS hospodársku výhodu.

1.4. *Selektívnosť*

- (58) Údajná štátna pomoc je výsledkom transakcie medzi mestom Sandefjord a spoločnosťou Sandefjord Fotball AS. Predstavuje to selektívne opatrenie v zmysle článku 61 Dohody o EHP v tom zmysle, že sa vzťahuje len na jeden konkrétny podnik.

1.5. *Narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod medzi zmluvnými stranami*

- (59) Podľa judikatúry súvisiacej s vplyvom na obchod a narušením hospodárskej súťaže sa od dozorného úradu nevyžaduje „preukázanie skutočnosti, či má takáto pomoc skutočný vplyv na obchod [...] a či je hospodárska súťaž skutočne narušená, ale len preskúmanie, či uvedená pomoc môže takýto obchod ovplyvniť a narušiť hospodársku súťaž“⁽¹⁾.
- (60) Samotná skutočnosť, že štátna pomoc posilňuje postavenie jedného podniku v porovnaní s inými podnikmi, ktoré sú zapojené do hospodárskej súťaže v rámci EHP, postačuje na konštatovanie, že opatrenie môže narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod medzi zmluvnými stranami Dohody o EHP⁽²⁾.
- (61) V roku 2006 hral elitný tím Sandefjord Fotball v najvyššej nórskej súťaži s možnosťou kvalifikácie do európske pohárových súťaží. Okrem toho profesionálne futbalové kluby popri účasti na futbalových súťažiach vykonávajú ďalšie hospodárske činnosti na viacerých trhoch, ako je napríklad trh s prestupmi profesionálnych hráčov, reklama, spozorovanie, predaj reklamných predmetov alebo mediálnych práv. Pomoc v prospech profesionálneho futbalového klubu môže teda posilňovať jeho postavenie na každom z týchto trhov, ktorých väčšina sa môže týkať viacerých krajín EHP. Pokiaľ ide o trh s prestupmi hráčov, spoločnosť Sandefjord Fotball AS bola v danom čase – a naďalej je – aktívna na trhu s prestupmi hráčov, pričom potenciálne môže najímať hráčov z iných krajín EHP.
- (62) Dozorný úrad preto dospel k záveru, že opatrením sa môže narušiť hospodárska súťaž a ovplyvniť obchod medzi zmluvnými stranami Dohody o EHP.

1.6. *Záver o existencii pomoci*

- (63) Na základe uvedených zistení dozorný úrad dospel k záveru, že predmetné opatrenie predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP.

⁽¹⁾ Rozsudok vo veci C-372/97, Taliansko/Komisia, EU:C:2004:234, bod 44.

⁽²⁾ Rozsudok vo veci C-730/79, Philip Morris Holland BV/Komisia, EU:C:1980:209, body 11 – 12; rozsudok v spojených veciach E-5/04, E-6/04, E-7/04, Fesil ASA a Finnjord Smelteverk AS/Dozorný úrad EZVO, Zb. Rep. 2005, s. 117, bod 94 a rozsudok v spojených veciach C-197/11 a C-203/11 Libert a iní, EU:C:2013:288, body 76 – 78.

1.7. Výška pomoci

- (64) Pokiaľ ide o parcelu č. 152/96, dozorný úrad uznáva, že povinnosť vyplývajúca z územného plánu, ktorá zahŕňa výstavbu štadióna, znižuje trhovú hodnotu pozemku ⁽¹⁾. Ako sa však vysvetľuje v odôvodnení 50, nulová tržobná cena nie je v prejednávanej veci odôvodnená. Na základe oddielu 2.2 písm. d) usmernení dozorného úradu o predaji pozemkov malo mesto Sandefjord pozemok predat aspoň za cenu, ktorá by sa rovnala jeho vlastným nadobúdacím nákladom. Na základe toho sa dozorný úrad domnieva, že výška pomoci súvisiacej s týmto pozemkom predstavuje sumu 1,9 milióna NOK ⁽²⁾.
- (65) Pokiaľ ide o parcelu č. 152/97 dozorný úrad konštatuje, že spoločnosť Sandefjord Fotball AS odpredal akcie spoločnosti Sandefjord Fotball Næring AS, teda vlastníkov parcely č. 152/97, spoločnosti Pindsle Property AS za 40 miliónov NOK. Spoločnosť Pindsle Property AS je súkromnou spoločnosťou, ktorá v čase transakcie nebola súčasťou rovnakej skupiny ako spoločnosť Sandefjord Fotball AS. Predaj sa teda uskutočnil medzi dvomi nezávislými spoločnosťami ⁽³⁾. Dozornému úradu neboli doručené žiadne presvedčivé dôkazy o tom, že sa táto transakcia neuskutočnila za tržobnú cenu. Dozorný úrad sa preto domnieva, že ide o najlepší dostupný odhad trhovej hodnoty parcely č. 152/97.
- (66) Na základe uvedených skutočností dozorný úrad dospel k záveru, že celková tržobná hodnota pozemku, ktorý bol prevedený na spoločnosť Sandefjord Fotball AS, predstavovala v čase transakcie 41,9 milióna NOK. Na základe dohody z 28. novembra 2006 spoločnosť Sandefjord Fotball AS však prijala aj niekoľko povinností v súvislosti s vykonaním prác v mene mesta Sandefjord. Ako sa uvádza v odôvodnení 26, celkové odhadované náklady týchto záväzkov boli v čase uzatvorenia zmluvy 9,5 milióna NOK. Nórske orgány vysvetlili, že ak by sa táto dohoda neuzavrela, práce by vykonalo mesto. Dozorný úrad preto akceptuje, že celkové náklady – podľa predpokladov v čase uzavretia zmluvy – by sa mali odpočítat od výšky pomoci.
- (67) Dozorný úrad preto dospel k záveru, že celková pomoc poskytnutá spoločnosti Sandefjord Fotball AS predstavovala 32,4 milióna NOK.

2. Procedurálne požiadavky

- (68) V článku 1 ods. 3 časti I protokolu 3 sa konštatuje, že „Dozorný úrad EZVO bude včas informovaný, o všetkých plánoch na poskytnutie alebo zmenu pomoci, aby mohol predložiť svoje pripomienky [...]. Príslušný štát nezavedie navrhované opatrenia, kým nebude v rámci konania prijaté konečné rozhodnutie.“
- (69) Prevod sporného pozemku nebol dozornému úradu vopred oznámený. Dozorný úrad preto dospel k záveru, že nórske orgány nedodrжали svoje povinnosti vyplývajúce z článku 1 ods. 3 časti I protokolu 3.

3. Zlučiteľnosť

- (70) Podľa článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP sa pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí môže považovať za zlučiteľnú s fungovaním Dohody o EHP, za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom.
- (71) Dozorný úrad poznamenáva, že zatiaľ nevydal žiadne usmernenia týkajúce sa štátnej pomoci na výstavbu športovej infraštruktúry. Predmetné opatrenie sa preto bude posudzovať priamo podľa článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP.

⁽¹⁾ Pozri aj rozhodnutie č. 225/15/COL z 10. júna 2015 o nevznesení námietok voči pomoci vo forme prevodu pozemkov na Vålerenga Fotball, bod 31.

⁽²⁾ Mesto Sandefjord nadobudlo za 3,7 milióna NOK pozemky, ktoré sa neskôr rozdelili na parcely č. 152/96 a 152/97. Hodnota 1,9 milióna NOK vyplýva z rozdelenia tejto sumy podľa príslušnej veľkosti uvedených dvoch parciel.

⁽³⁾ Dokazuje to aj absencia nezávislého znaleckého posudku, ktorý sa podľa nórskeho práva obchodných spoločností vyžaduje v súvislosti s transakciami medzi spoločnosťami patriacimi do tej istej skupiny.

(72) V súlade s praxou v čase, kedy sa pomoc poskytla, sa posúdenie dozorného úradu zakladá na týchto krokoch:

- Je opatrenie pomoci zamerané na jasne vymedzený cieľ spoločného záujmu?
- Je pomoc dobre navrhnutá na dosiahnutie cieľa spoločného záujmu, t. j. rieši navrhnutá pomoc zlyhanie trhu alebo iný cieľ? Konkrétne:
 - Je štátna pomoc vhodným nástrojom?
 - Má stimulačný účinok, t. j. zmení pomoc správanie firiem?
 - Je opatrenie pomoci primerané, t. j. mohla by sa rovnaká zmena v správaní dosiahnuť aj s menšou pomocou?
- Sú narušenia hospodárskej súťaže a vplyv na obchod obmedzené a je teda celková bilancia pozitívna?

(73) Uvedené otázky sú predmetom riešenia v nasledujúcich odsekoch.

3.1. *Cieľ spoločného záujmu*

- (74) Dozorný úrad predovšetkým poznamenáva, že podpora športu nie je priamo uvedená v Dohode o EHP ako spoločný cieľ. Podpora športu sa však môže považovať za súčasť podpory politík v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže, ako aj sociálnej politiky. Užšia spolupráca v týchto oblastiach sa považuje za cieľ EHP, ako sa uvádza najmä v článkoch 1 a 78 Dohody o EHP. Formy tejto užšej spolupráce sú ďalej vymedzené v protokole 31 k Dohode o EHP o spolupráci v špecifických oblastiach mimo štyroch slobôd. V článku 4 tohto protokolu s názvom „Vzdelávanie, odborná príprava, mládež a šport“ sa napríklad predpokladá účasť zmluvných strán na Európskom roku vzdelávania prostredníctvom športu 2004, čo poukazuje na úzke prepojenie medzi podporou športu a cieľmi stanovenými v Dohode o EHP.
- (75) Tento výklad je v súlade s prístupom Európskej komisie (ďalej len „Komisia“). V Európskej únii sa podpora športu výslovne uvádza v článku 165 ZFEÚ, ktorý bol zavedený Lisabonskou zmluvou. Aj pred prijatím Lisabonskej zmluvy však Komisia uznávala osobitnú úlohu, ktorú v európskej spoločnosti zohráva šport založený na dobrovoľníckych štruktúrach, a to z pohľadu zdravia, vzdelávania, sociálnej integrácie a kultúry. Od prijatia Lisabonskej zmluvy sa takisto uznáva, že podporovanie športu prispieva k napĺňaniu celkových cieľov stratégie Európa 2020, konkrétne pri zvyšovaní zamestnateľnosti a mobility, najmä prostredníctvom opatrení zameraných na sociálne začlenenie v športe a prostredníctvom športu, vzdelávanie a odbornú prípravu.
- (76) Vzhľadom na uvedené skutočnosti dozorný úrad dospel k záveru, že podpora vzdelávania, odbornej prípravy a rozvoja mládeže prostredníctvom športu predstavuje cieľ spoločného záujmu. Dozorný úrad ďalej konštatuje, že pri financovaní infraštruktúry sa v prípade splnenia istých podmienok môže využívať aj všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách, čo takisto dokazuje, že podpora športu vrátane výstavby športovej infraštruktúry predstavuje cieľ spoločného záujmu.

3.2. *Vhodný nástroj*

- (77) S cieľom posúdiť, či je štátna pomoc účinná pri dosahovaní určeného cieľa spoločného záujmu, musí dozorný úrad najprv identifikovať a definovať problém, ktorý je potrebné riešiť. Štátna pomoc by sa mala zamerať na situácie, kde môže pomoc priniesť dôležité zlepšenie, ktoré sa nedosiahne len prostredníctvom samotného trhu. Okrem toho musí byť navrhované opatrenie pomoci vhodným nástrojom na dosiahnutie identifikovaného cieľa spoločného záujmu.

- (78) Vo vzťahu k výstavbe futbalových štadiónov v Nórsku sa uznalo zlyhanie trhu, a to v dôsledku nedostatočných komerčných investícií do štadiónov, ktoré sú štrukturálne stratové, keďže ich príjmy nepostačujú na pokrytie investičných nákladov ⁽¹⁾.
- (79) Nórske orgány navyše preukázali skutočnú potrebu nového futbalového štadióna v meste Sandefjord. Dokazujú to problémy s kapacitou na existujúcom mestskom štadióne v čase prijatia opatrenia a skutočnosť, že starý štadión už nespĺňal požiadavky na získanie licencie Nórskeho futbalového zväzu. Napokon, vzhľadom na neziskový charakter infraštruktúry štadióna, bola štátna pomoc na uskutočnenie tejto investície potrebná.
- (80) Na základe uvedených skutočností dozorný úrad dospel k záveru, že štátna pomoc je vhodným nástrojom.

3.3. Stimulačný účinok

- (81) Dozorný úrad môže štátnu pomoc vyhlásiť za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP len vtedy, ak má stimulačný účinok. Stimulačný účinok nastane, ak pomoc motivuje príjemcu zmeniť svoje správanie tak, aby podporoval stanovený cieľ spoločného záujmu, teda zmenu správania, ktorá by bez pomoci nenastala.
- (82) Dozorný úrad predovšetkým poznamenáva, že výstavba štadióna sa nezačala pred prevodom predmetných pozemkov.
- (83) Okrem toho z informácií poskytnutých nóorskymi orgánmi vyplýva, že spoločnosť Sandefjord Fotball AS nemohla výstavbu štadióna financovať bez štátnej pomoci, pretože nemala finančné prostriedky ani schopnosť požičať si dostatok peňazí na pokrytie chýbajúcej sumy. Vlastný finančný príspevok na výstavbu štadióna už bol na hranici možností ⁽²⁾.
- (84) Na základe uvedených skutočností dozorný úrad dospel k záveru, že opatrenie pomoci má stimulačný účinok.

3.4. Proporcionalita

- (85) Štátna pomoc sa považuje za proporcionálnu, ak je výška pomoci obmedzená na minimum potrebné na dosiahnutie určeného cieľa spoločného záujmu. Dozorný úrad vo všeobecnosti zakladá svoje posúdenie proporcionality na pojmach oprávnených nákladov a maximálnych intenzít pomoci.
- (86) Ako sa uvádza v odôvodnení 67, výška pomoci poskytnutej spoločnosti Sandefjord Fotball AS bola spolu 32,4 miliónov NOK. Na účely posúdenia intenzity pomoci sa musí výška pomoci porovnať s oprávnenými investičnými nákladmi. Dozorný úrad sa domnieva, že náklady, ktoré vznikli spoločnosti Sandefjord Fotball AS namiesto mesta Sandefjord a ktoré sa odpočítali od výšky pomoci (pozri odôvodnenie 66), nemôžu byť považované za oprávnené náklady. Celkové investičné náklady vo výške 110 miliónov NOK preto musia byť znížené o 9,5 milióna NOK. Oprávnené investičné náklady tak dosiahli výšku 100,5 milióna NOK a zodpovedajúca intenzita pomoci je 32 %. Dozorný úrad poznamenáva, že táto intenzita pomoci je pomerne nízka a že zvyšok investície financoval príjemca – spoločnosť Sandefjord Fotball AS.
- (87) Intenzitu pomoci však treba posudzovať aj vzhľadom na sociálne prínosy vyplývajúce z infraštruktúry štadióna. Ako sa uvádza v časti I.5.3, štadión na rôzne neprofesionálne účely používa viacero subjektov vrátane amatérskych športových klubov a škôl. Celkovo je štadión na viac ako 50 % využívaný na nehopodárské účely.

⁽¹⁾ Pozri aj rozhodnutie č. 225/15/COL z 10. júna 2015 o nevznesení námietok voči pomoci vo forme prevodu pozemkov na Vålerenga Fotball, odôvodnenie 65.

⁽²⁾ Pozri najmä informácie uvedené v dokumente č. 699518, s. 29.

- (88) Okrem toho dozorný úrad poznamenáva, že infraštruktúra štadióna je do určitej miery multifunkčná: futbalový štadión funguje v spojení s atletickou dráhou, posilňovňou a niekoľkými ďalšími vnútornými priestormi, čo zvyšuje možnosti nehospodárskeho využívania štadióna. Dozorný úrad napokon poznamenáva, že elitný tím platí za využívanie štadióna trhové nájomné (pozri tiež oddiel II 3.5), zatiaľ čo amatérske kluby a iné nekomerční používatelia majú na štadión bezplatný vstup, čo ďalej zdôrazňuje sociálny význam štadióna pre komunitu.
- (89) Na základe uvedených skutočností dozorný úrad dospel k záveru, že opatrenie pomoci je primerané.

3.5. Zabránenie neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže a obchodu

- (90) Podmienkou zlučiteľnosti pomoci s uplatňovaním Dohody o EHP je, že negatívne účinky opatrenia pomoci z hľadiska narušenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod medzi zmluvnými stranami musia byť obmedzené a musia prevážiť pozitívne účinky týchto opatrení z hľadiska príspevku k cieľu spoločného záujmu.
- (91) Na úvod dozorný úrad poznamenáva, že štadión financovaný prostredníctvom tejto štátnej pomoci má predovšetkým miestny a regionálny význam. Infraštruktúra nie je určená na konanie medzinárodných podujatí ani na intenzívne využívanie akýmkoľvek iným komerčným používateľom než elitným tímom Sandefjord Fotball.
- (92) Elitný tím platí nájom za využívanie štadióna. Súčasnú podmienku nájmu sú založené na rokovaniach so súkromnými vlastníckmi štadióna. Je teda predpoklad, že nájomné zodpovedá podmienkam na trhu. Potvrďuje to aj porovnanie s typickým nájomným štadiónov, ktoré platia iné kluby, ktoré poskytli nórske orgány (pozri odôvodnenie 36).
- (93) Dozorný úrad takisto poznamenáva, že intenzita pomoci je nízka a zodpovedajúca účasť spoločnosti Sandefjord Fotball AS na investičných nákladoch ešte viac znižuje riziko narušenia.
- (94) Nakoniec, hospodárske činnosti vykonávané spoločnosťou Sandefjord Fotball AS majú len veľmi obmedzený vplyv na obchod a hospodársku súťaž v rámci EHP vzhľadom na miestny charakter klubu. Predaj vstupeniek a reklamných predmetov, spozorovanie a reklamné činnosti sú primárne zamerané na miestne spoločenstvo a kraj Vestfold. Aktivita na trhu s hráčmi sú takisto veľmi obmedzené a zamerané na Nórsko. Napokon, spoločnosť Sandefjord Fotball AS nemá žiadny priamy vplyv na predaj televíznych vysielacích práv, ktoré sú centrálné spravované Nórskeho futbalového zväzom, a v každom prípade z nich má len veľmi obmedzený príjem.
- (95) Dozorný úrad preto dospel k záveru, že akékoľvek narušenia hospodárskej súťaže a obchodu spôsobené týmto opatrením pomoci sú obmedzené.

3.6. Vyváženosť a záver

- (96) Na základe uvedeného posúdenia dozorný úrad zvážil pozitívne a negatívne vplyvy oznámeného opatrenia. Dozorný úrad dospel k záveru, že narušenia vyplývajúce z opatrenia pomoci neovplyvňujú nepriaznivo obchodné podmienky v takom rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom.

4. Záver

- (97) Na základe informácií, ktoré predložili nórske orgány, dozorný úrad dospel k záveru, že prevod pozemkov predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP. Dozorný úrad dospel k záveru, že táto pomoc je zlučiteľná s uplatňovaním Dohody o EHP,

PRIJAL TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Poskytnutá štátna pomoc v prospech spoločnosti Sandefjord Fotball AS je zlučiteľná s uplatňovaním Dohody o EHP podľa jej článku 61 ods. 3 písm. c).

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Nórskej kráľovstvu.

Článok 3

Iba anglické znenie tohto rozhodnutia je autentické.

V Bruseli 23. septembra 2015

Za Dozorný úrad EZVO

Sven Erik SVEDMAN
predseda

Helga JÓNSDÓTTIR
členka kolégia

ISSN 1977-0790 (elektronické vydanie)
ISSN 1725-5147 (papierové vydanie)

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK